

העולם הזה

תומרקין נגד שמי

פצצת השבוע

האם התאמתה

אזהרת

"העולם הזה"?

חייזר

נדיד

הרג

את

נוגה

נוגה
דסה

פוג'י

הוידאו שלך צריך שומר ראש

הסרט המגנטי של פוג'י שומר על הראש המגנטי של הוידאוטייפ שלך

קסטות פוג'י וידאו ואודיו - להשיג
בחנויות הצילום והחשמל המובחרות.

קסטות וידאו פוג'י - מעט יותר יקרות,
הרבה יותר טובות.

אל תחסוך באיכות. קנה פוג'י.

הראש המגנטי הוא החלק החשוב
והיקר בוידאוטייפ שלך. רק קסטה
מעולה ועמידה שומרת על חייו לאורך
זמן ומעניקה תמונה חדה וברורה תמיד.

איכות התמונה נשמרת גם בשימוש
החוזר בסרט.

FUJI VIDEO-**CASSETTE**

נציגים בלעדיים:

קבוצת חברות שמעוני בע"מ
טל': 03/888-521/2

מיכתבים

דוגמה מן המיזרח

על מינוי שלושה שרי-ליכוד צעירים לממשלת ישראל (יש ממשלה!), העולם הזה 21.12.88.

כאשר שיכחו את יצחק שמיר על צרף למד שלתו שלושה שרים צעירים — את דן מרידור (38), את רוני מילוא (39) ואת אהוד אולמרט (43), הוא התבטא כי אין בכך רבותא, שהרי בממשלות המערב מקובל שכן שריהן יהיו גם אנשים צעירים.

מזל שממיר אינו לוקח דוגמה מממשלות המיזרח, אחרת היה צריך להסיק מסקנות עוד יר תר מרחיקות-לכת: בנוי איר בהוט, ראש ממשלת פאקיסטאן, היא בת 35, יותר צעירה ממרי דור, יותר צעירה ממיר לוא ויותר צעירה מאול-מרט וכראש ממשלת קמפוצ'אה (שהיא דוגמה עוד יותר מתאימה, בהתחשב בכך כי מיספר תושביה עולה רק במיליון אחד על מיספר תושבי ישראל), עומד זה שלוש שנים הון סו, כיום בן 38.

הרב רט וינר, תל-אביב

אנשי קומה

על הצטיינותם של מדינאים נמוכי קומה ("יומן אישי", העולם הזה 11.1.89).

מה שלא עושה השכל, עושה הזמן. עכשיו מגלה עורך העולם הזה כי אנשים נמוכי-קומה יכולים להיות מדינאים גבהי-קומה. הרצל. יגאל אלון. נפוליאון.

מישהו אמר יצחק שמיר? בני גולן, רעננה

הבשורה מרבית-עמון

על סיבה אפשרית לדיעותיו של שגריר אמריקאי ("לשקר למען המולדת", "יומן אישי", העולם הזה 11.1.89).

אמונתו חסרת-הבסיס של שגריר ארצות-הברית בישראל לשעבר, תומאס פיגרינג, בחשיבותו של חוסיין, מלך ירדן, לפחות לענייננו, אולי נובעת מן העובדה שפיגרינג שימש, בטרם הגיע לתל-אביב, שגריר ארצו ברבות-עמון.

זה מה שנקרא השפעת הסביבה.

הנן אורלינסקי, רחובות

פרשת התשבץ

על זהות מחבר התשבץ ("איגרת העורך", העולם הזה 28.12.88).

העולם הזה הביא באחד רונה את סיפור התשבץ משנת 1960 (התשבץ), שבו הסתתרו גיבורי "הפרשה" המפורסמת. מן הראוי היה להזכיר כי מחברו של התשבץ הזה היה הסופר, הצייר והסאטיריקן שיעון צבר, היושב יותר מ-20 שנה בגולת לונדון.

אמנון בירמן, ירושלים

מיטוח חי

על עוד קביעה של כלכלן גדול ("איגרת העורך", העולם הזה 11.1.89).

הלורד ג'ון מייגארד קינס (1883-1946), אחד מגדולי תורת הכלכלה, היה לא רק אבי אסכולת התעסוקה המלאה (גם במחיר הגדלת הגרעון בתקציב המדינה), אלא גם גורד בלשוננו החרד. כאשר ניסה פעם עמית לשכנעו כי תיאוריה מסוימת אולי אינה תורמת הרבה למשק בטווח הקצר, אבל היא לבטח רבת-תועלת בטווח הארוך, קטע אותו קינס והודיע לו: בטווח הארוך, כולנו מתים!

עיוני צוואה

על ירושתה של בארונית נדבנית ("תמרוקים", העולם הזה 21.12.88).

(המשך בעמוד 4)

העולם הזה 2681

אורה הכפולה

אורה נמיר (בתמונה) לא חזרה שבעת-רצון מהוועידה בפאריס. החוק האוסר על מיפ-גשים עם נציגי אש"ף הגביל את פעילותה והצר את צעדיה. בראיון להעולם הזה היא מספרת על ההתלבטויות הרבות שקדמו לנסיעה, על הוועידה עצמה ועל הכפילות.

8

לאנוז ולשכוח

סידרת-הטלוויזיה על קהילת יהודי בבל לא זה בלבד שלא הציגה תמונה נאמנה של המציאות, אלא שסילפה עובדות, הטילה כתם על כל יהודי עיראק, הציגה אותם באור פרימיטיבי, וגרוע מכך: העלימה עובדות חשובות בקשר לפרשת הפצצות העיראקיות.

40

אנטי-שמי

חידה - מיהו המר-פקן, בור חומרני, יחצן אמנות והיסטוריון בפרוטה, יהודי מתוסכל בעל עוני חזירה זקנה ורעה והעונש הצהוב של התרבות המקומית, ומה הקשר בינו לתמיד-בסדר-שמי ולספר-מתכונים?

לביטול צנון על-גבי נייר כרוז? מובנה! הפיתרונות הפסל יגאל תומרקין (בתמונה).

14

סמן ימני

רק הליכוד יכול

רק הליכוד יכול לקבל מחמאות מראשי אש"ף • מי אמר שדיכוי וגירוש אינם אמצעים לגיטימיים • שיא הטיפשות ושיא הצביעות • למה לא שלחו את הפועל למוסקוה? • ועל שימרון פרס וברנד שאו.

32

עניין של כבוד

עברייני התעבורה ועורכי-הדין המתמחים בעניינם יזכרו בנענועים את השופט יעקב כר-דין, החשוד בקבלת שוחד, שהיה ידוע כשופט מקל. גם אם ייצא זכאי בדיון, לא ברור אם יחזור לכס-השופט. אחרי שנתיים של עינויי-דין קשים, הוא אינו מסתיר את אכזב-תו מהמערכת המיפשתית.

29

יש נביא בעירו

מהו המסר החשוב לחורף 89/90? מאילו תקומות תהיה האופנה מושפעת? איך יראו הצעירות, הזרקות, האלגנטיות? ומה אפשר יהיה לעשות בכריות הכת-פיים המיושנות? רוג'ר דירדן, נביא-אופנה, עונה על הכל.

24

המדורים הקבועים:

- מיכתבים — נופש בהוואי
- איגרת העורך — זמנים משתנים
- הנדון — תרגיל שייקה
- במדינה — מותו של חוק
- תשקף — אפי ארזי מחפפר
- ימין אישי — פיתה וגבינה
- אנשים — באותה הקומה
- השבוע נשם — איציק ויינרמן
- תמרוקים — כבש ופירות יבשים
- אתה והשקל — בינתיים ושארים
- הורסקים — לא זו

כתבת השער הקדמי:

לא רק מחלת-ילדים

באוקטובר 1988 פירסם העולם הזה כתבת-אזהרה תחת הכותרת "זהירות, דלקת קרום-המוח מתקרבת!" אז לא ייחסו שילטונות-הבריאות בארץ חשיבות לגילוי. לפני שבועיים נפטרה נוגה דסה (16 וחצי - בתמונה) מדלקת קרום-המוח המנינגוקולית. אילו איבחנו הרופאים את הסימנים של המחלה ברגעים הקריטיים, אולי עוד אפשר היה להציל את חייה.

7

כתבת השער האחורי:

מזכירה ידועה בציבור

מה קרה למזכירה הזוהרת ביותר בישראל? שאלה זו מעסיקה בימים האחרונים יודעי-דבר בקרב החוג הנוצרי, שאורה בהרב (בתמונה עם הבוס, מרדכי מאיר) היא אחד מעמודי-התווך שלו. יש מי שמספר על פיטוריה, ויש מאידך, יש המספרים על התפטרותה. הגירסה של אורה שונה, ולא במעט. כך או כך, סיפורם של מרדכי מאיר ומזכירתו יכול לשמש תסריט של סידרת-טלוויזיה.

38

דך חדש

נין למקבים

על המיליונר שחילק את כספו כדי שלא להיות למיליארדר, מכרם של לנין וכרוש-צ'וב, האיש המבקש לשנות את פני העולם. גרשון קניספל על תערוכת הפיסול הגדולה המוצגת כעת במוסיאון תל-אביב.

26

בין שני

הרי געש

"התנגשות בין שני הרי-געש. אנרגיות אדירות שלא מנותבות נכון, כך מגדיר איי-ציק ויינגרטן (בתמונה) את מערכת-היחסים בינו לבין אשתו בנפרד, עופרה. הוא מספר להעולם הזה על ילד-טוב-רחובות, על החצות, על הטראומה שעבר בעיקבות מות אביו ומחלתה של אחותו ועל דרור, הבן.

16

מחיר היחסים

האם חשוב יותר שהילד יהיה מסודר ונקי או שהיחסים יתנו יהיו טובים? האם מגילה הנתניה של ההורים את עצמאות הילד? ועל גודל הציפיות ו-גודל האכזבות בפגישה נוספת של בית-הספר להורים.

30

- קולנוע — עוד לא אבדה
- לידת ישראל — שפונות ודובים
- חלון ראווה — רשלוות מחובנות
- דף חדש — הנריס הידוע
- מיכתבים לרותי — ציתור מוסיקי
- תשבצות —
- איך להיות הורה — לבטא עצמאות
- סמן ימני — דרך היתוך
- זה וגם זה — דין התנועה
- רחל מרחלת — על כל העולם
- מה הם אמרים — דוב שילנסקי
- מחשבות — מאשה לובלסקי
- דן ברנר, יאיר גרבוז, דוד משה

36

הפולני האחרון

יש המייחסים רומנטיקה לאופי הפולני. אם כן, יצחק שמיר הוא הפולני האחרון עלי אדמות. שכן תוכנית השלום "החדשה" שלו, על כל סעיפיה, היא התעלה-מות הירוואית מן המציאות, תוך דבקות רומנטית בעבר.

5

אתה והשקל

אבוקדו בסכנה

מועלים גם בסובארו • אריה שר ויאיר רבינוביץ — בינתיים נשארים • סיפור ה-הישרדות ההירואי של האבוקדו הישראלי • פחם יקר או דלק זול בתח-נת-הכוח באשקלון? • וכמה דירות יש לאלפרד גולץ?

18

מילחמת רעש ברעש

זכותם של המתפללים לפולחן חופשי היא זכות-יסוד שאין לפגוע בה. אבל מה קורה כשזכות-יסוד זו עומדת בסתירה לסיבילה של מישפחה שלמה? מישפחת והב, המתגוררת בשכונת לבית-כנסת, שהתפילות בו נערכות בקול-קולות, ניסתה להילחם. אבל החוק היבש, מסתבר, לא עמד לצידה.

19

רחל המרחלת מדווחת:

את מי פגש יעקב מישורי תוך כדי ניע-נוע פדלים? — את אפרת צדקה, כמובן • על אהבותיו של ה-חיפאי עודד פלנטר — שרון אפרתי, חווה דיסטנפלד (בתמונה) ואחרונה חביבה עופרה אביב • על אלמנים (בנו גיטר) ואלמנות (אילנה בן-עמי) • אנאבל סמיר ומוטי ריף עדיין מתנשקים • מירי לחוביץ מחפשת עורך-דין • גם ארז יניב וציפי פריזן מתחתנים • וסיפורי אילנה שושן בעידן החלל.

34

(המשך מעמוד 3)

הסובייטי ובמימשל הקומוניסטי באפגאניסטן) כווראי מסוריים לעניינם לפחות כמו ששרי ממשל לת ישראל מסוריים לענייננו, אבל כאשר אחר מראשי המוג'אהדין הצליח, בסוף השנה, לשלם את ידו על טנק רוסי חריש מסוג ט-62, שעליו רבו הקופצים, והוא נמכר לבסוף לאחת ממדינות נאט"ו תמורת 80 אלף דולר — שאותם ייעדו המוג'אהדין לקרן רכישת הנשק שלהם — לא התאפק אותו ראש מוג'אהדין והרים כמה מאות דולרים מן ה-80 אלף ונסע למסעיופוש באיי הוואי, בטרם ישוב לפעילותו בהררי אפגאניסטן. שימעון צור, תל-אביב

הבארונות דורותי דבורה דהרוטשילד מתה כמה שבועות מוקדם מדי. אני בטוח שלא היתה בחיים בימים אלה והיתה שומעת מה שקורה כשדמות דבורה, המושב בגליל הנושא את שמה, שהמעקלים עומדים בפתח בתי, היא היתה משנה את צוואתה ובמקום לצוות את רכושיה למוסדי אוניס, היתה עושה להצלת המושב הנושא את שמה מירי הנושים וכונסיהנכסיה.

פטמות מירחיות

עוד על הצגת פטמות-שדיים ברבים («עניין של פטמות», העולם הזה 4.1.89 והלאה).
אם רוצים להוכיח שפטמות חשופות זה דבר יפה, אין טעם להביא ציור של שתי אחיות צרפתיות דלות-בשר, כפי שנעשה בעולם הזה האחרון. הלא באותו מוסיאון, הלובר בפאריס, מצוי ציורו המפורסם של ז'אן-אוגוסט אינגר

קיסר אליבנאח

על מין צאצאיו של הירוהיטו המנוח («תמרורים», העולם הזה 11.1.89).
זה נכון שלהירוהיטו, קיסר יפאן המנוח, היו חמישה ילדים, אבל לא שלוש בנות ושני בנים, אלא ארבע בנות ובן אחד. הבן, כיום הקיסר אקהיטו, היה בן-הזקונים של

„בית-המרחץ התורכי“
נשות האצילים לא כל כך התפעלו

הקיסר והקיסרית, שכבר נואשו מיושע-עצור אחרי ארבע בנות בזאת אחר זאת, וכשאקהיטו נולד סוף-סוף, לפני 55 שנה, היתה השימחה רבה ולא רק אצל הקיסר. גם אצל הקיסרית, שחששה במשך השנים מאוד מהצלחת לחציהם של אנשי החצר הקיסרית, שהציעו להירוהיטו לקחת פילגש ובבלר שתלד לו יורש-עצור.

דליה עינן, הרצליה

רעננה איננה אנשקלון

על מקום כהונתו של נבחר מוניציפלי («קשה לסלק ראשי-ערים», «תשקיף», העולם הזה 4.1.89).
חיים בן-חיים איננו ראש עיריית אנשקלון ובכ"ל, כיום, איננו ראש-עיר. הוא יהיה, לבטח, אחרי הבחירות הקרובות, ראש עיריית רעננה. כיום חיים בן-חיים הוא ממלא-מקום וסגן ראש עיריית רעננה ומועמד נבחר של מפלגת-העבר דה לראשות העיר. מכאן שלא ערק משורות מיפ"ל-גת-העבודה וכווראי שלא הקים רשימה עצמאית. מאיר גזית, תל-אביב

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לזייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, 63458.
בשעת הצורך ניתן גם לפנות בטי לפון — 232262 (03) בפקסימיליה — 245242-3 972. מזוי 2009, ובטלקס — RMYM IL 341667.

חומצה גסה

על פניותיו של פרקליט לבכירים («כלב מזן פודל», «אנשים», העולם הזה 11.1.89).
מה קרה ליורם שפטל? האם החומצה שהותזה בפניו פגעה בו כל כך עמוק? מגיין הוא נוטל את גסות-הרוח הזאת, לפנות לסגן ראש-הממשלה ולהשוותו לסוס, לפנות לסגן שרה-אוצר ולהציע לו רצועת-פודל?

טנק הנופש

על ההנאות המצחיקות שביקשו ל"תקצב במישרד-האוצר" («הממשלה», העולם הזה 11.1.89).
זה הכל עניין של היצר הרע. מי שהשילטון בידו מבקש ליהנות גם מהנאות קטנות (יחסית). רוצים רוגמה לא-ישראלית? בבקשה: ראשי המוג'אהדין (לוחמה-החרות בכיבוש

קליא י'ק

„להוכיח“ שהעולם הזה חדל מלהיות עיתון לז' (חם).

אלמלא נכנע הצנזור, יתכן שהיינו משיגים כבר אז כבג"ץ את ההחלטה ההיסטורית, שהושגה השבוע בעיקבות עתירת המקומון העיר, בעניין ראש-המוסד.

החלטתו של בית-הדין הפשט העליון הוא תמרוך בדרכה של מדינת-ישראל אל הופש-העיתונות — הופש שאינו מובטח כשום חוק, ושנרמס לא אחת בהחלטות קודמות של בית-הדין הפשט העליון. לשופט אהרון ברק ולעמיתיו מגיעה תודת הקהילה התיקשורתית והמדינה כולה. הם עשו מעשה גדול, בהטילם מיגבלות חמורות וברורות על הצנזורה.

יש לראות את ההחלטה גם על רקע ההתפתחות הכללית. מדינת-ישראל של 1988 אינה עוד המדינה של 1956. דור חדש מתייחס בצורה שונה לחופש-העיתונות. בית-הדין הפשט העליון צועד עם הזמן — וגם קצת לפניו.

חיילת מסתרקה

בשבוע שעבר סיפרתי את הסיפור על הכתבה בגד גיוס-החובה של הכנות, שפירסמו ביוני 1950. בראש הכתבה הופיע תצלום של חיילת מסתרקה, ועליה במיוחד יצא הקצף של הרמטכ"ל. העיצומים שהטיל עלינו המטכ"ל, הנמשכים עד היום, נומקו בתצלום זה.

בשבוע שעבר, למחרת הפירסום, טילפנה אלי אשה והציגה את עצמה כבחורה שבתצלום. שמה בטי זברי, והיא כיום מזכירתו של עוזי ברעם, מוכ"ל מילגת-העבודה.

וכך סיפרה על התצלום הזה: צוות העולם הזה (או קראנו לזה „חוליית-כיסוי“), ובו הצלם מקסים סלומון ואני, באו לבסס השלישות הראשית, ששכן אז כיפ, כדי לצלם. מפקד-המחנה שיתף עימנו פעולה. הוא הטיל על בטי להצטלם, מפני שהיתה החיילת הכי יפה בבסיס.

לבטי היו שערות ארוכות, רבר שהיה אז אסור בצה"ל. המפקד ביקש ממנה לקשור אותן בקוקו.

לקראת הצילום הסתרקה בטי, כדרכה של כל אשה המקפירה על הופעתה. הצלם עמד באותה שעה על כסא. כשראה את בטי מסתרקה, מיהר לצלם אותה מלמעלה. התמונה המחשישה את התווה של המאמר, שיש אבטלה סמויה במישי רדיצה"ל.

לא ידעתי מה זה פלש, אמרת בטי, ולכן לא ידעתי בכלל שהוא צילם אותי.
אחרי פירסום התמונה „היתה כמטובה“ המ"פד הגן על החיילת שלו, והיא לא נשאלה מעולם מה קרה. צה"ל פשוט קבע שהעולם הזה פירק את התצלום. ידיו, שנטה להתקפות-זעם פרוצות, השתמש בתצלום כדי להטיל עלינו חרם.

כפי שסיפרתי, לא התצלום עצמו גרם לחרם זה, אלא החוצפה שלנו לסרב לבקשתו האולטימטיבית של רובינצה"ל שתבע לגנוז את הכתבה כולה. בכך שברנו טאבו, שהיה עד אז קדוש ומקדש. לא היה אז עיתון אחד בארץ שלא קפץ לדום וציית כאשר קציצה"ל תבע ממנו לפרסם משהו או לגנוז משהו.

במשך הרבה שנים לחמנו לברנו במערכה זו, בשבוע האחרון, כאשר קיבל בית-הדין הפשט העליון את העתירה של המקומון העיר נגד הצנזור, והתיר פירסום פרטים על המוסד, תגנוז את ניצחוננו. התפיסה שדגלנו בה כבר ב-1950 אושרה עתה על-ידי בית-הדין הפשט העליון של המדינה. זה לקח הרבה זמן, והמאבק היה יקר מאוד, אבל זה היה כדאי.

חיילת בטי זברי (1950)
המפקד בחר ביה

לעשות כאוות-נפשו, שאין עליו שום מיגבלה. גם הסענה היחידה שיכלה להיות נגדו — שהוא נוהג בשרירות, ומפלה בין עיתון לעיתון — לא עמדה בבית-הדין הפשט. נקבע כי הצנזור יכול לשנות את דעתו תוך כמה דקות ולטעון כי מערכת-השיקור לים שלו השתנתה.

אחרי החלטה זו לא פנינו במשך שנים רבות לבית-הדין הפשט העליון כדי לקבל סעד נגד הצנזורה. ידענו שאין לכך סיכוי.

אולם הזמנים השתנו, וכי-1984 הודענו לצנזור שאנחנו עותרים נגדו לבג"ץ. זה היה בעיקבות הפרשה של האוטובוס בקו 300. הצנזור אסר עלינו לפרסם את התצלום המכריע, שבו נראה אחר החופשים בעורו בחיים, כשהוא מובל מן האוטובוס.

הודענו לצנזור שאנחנו רואים בפירסום תצלום זה חובה מצפונית עליונה, ושאל לא יתיר את התצלום לפירסום, נפנה מייד לבג"ץ. במיקרה זה נכנע הצנזור, התצלום פורסם — וכך פוצצה הפרשה.

(עד היום מתעקשים שונאי העולם הזה לייחס את הפיצוץ הזה לכל מיני עיתונים אחרים, כדי

הנדון:

איר לרוץ בכל הכוח מבלי לזוז מהמקום

תרגיל שייקה

בין תרגילי המבריקים של שייקה אופיר הבלתי-נשכח היה אחד שהפליא אותי בכל פעם מחדש, למרות שהיה תרגיל סטנדרטי בפני טומימה.

בהופעות שלו נראה שייקה הולך על הבימה, מבלי לזוז מן המקום. לפעמים פרץ בריצה של אצו, והיושב באולם היה יכול להישבע כי שייקה רץ בכל כוחו. אך הוא לא התקדם אף במילימטר אחד.

תוכנית השלום של יצחק שמיר דורגה לתרגיל מבריק זה.

שמיר מור אינו התלמיד היחיד של שייקה. קדם לו סימון פרס.

פרס קרא לתרגיל זה "תהליך השלום". לתהליך ליידיה שלום" אין כל קשר לשלום. הוא לא נועד להגיע לשום מקום.

"תהליך השלום" העסיק את העולם, הפגיש דיפלומטים, מילא את הבימה בפעילות קדחתנית. הכל בשם "השלום המיידי".

בסוף התהליך עמדו כולם באותו המקום שבו עמדו בתחילתו. שנתיים של פעילות נמרצת של פרס כראש-הממשלה, ועוד שנתיים של פרס כשר-החוץ, השאירו את הכל בריוק-בריוק במקום שהיו לפני כן.

איה תרגיל! שייקה הגדול עצמו היה מקנא.

עכשיו בא שמיר, והגיע תור "יוזמת-השלום הישראלית". ולא סתם יוזמת-שלום, אלא ממש "תוכנית שלום", עם המון "רעיונות שלום" חדשים לגמרי.

שוב אמור העולם לשבת פעור-פה באולם, רוצות לפעילות הקדחתנית על הבימה — הכי רות, הצהרות, פגישות, קבלות-פנים, כינוסים, ועידות.

וכל זה מבלי לזוז בכלל. איפה שייקה? איפה פרס? רק הליכוד יבול!

אם הבנתי נכונה את ההרפות והפירסומים, ההכרזות של משה ארנס ושל בני נתניהו, הרי תוכנית-השלום הגדולה של שמיר תכלול את היסודות הבאים:

- אוטונומיה בנוסח קמפ-דייוויד, במשך שלוש שנים, אחרי הפסקת האינתיפאדה.
- בחירות למינוי מנהיגות ערבית ביהודה, שומרון וחבל-עזה, בתנאי שלא תשתייך לאש"ף.
- משאומתן על עתיד "השטחים", עוד כמה לך קיום האוטונומיה, אבל לא עם אש"ף.
- נוכחות סימלית כלשהי של האו"ם ושתי המעצמות הגדולות בראשית המשאומתן הישיר בין ישראל והמדינות השכנות. פלסטינים שאינם אנטי-אש"ף יוכלו להשתתף למיילת הירדנית.
- העולם מושתאה. סוף-סוף זה גם הליי בורז שמיר התקדם באופן משמעותי!
- אש"ף, ברישעותו הרגילה, מיהר לברך את הליכוד על תזוזה זו, והכריז את הליכוד הנבון לדחות ברכה זו מכל וכל.
- ודחיו של שייקה מרחמת על התרגיל כולו.

יצחק שמיר עזב את פולין כמה שנים לפני מלחמת-העולם השנייה.

כאשר פרצה מלחמה זו הסתער חילי-הפרשים הפולני על הטנקים הגרמנים. אלה, בחוסר-אביריות גמורה, קצרו את הפרשים ואת הטנקים גם יחד.

היתה זאת רוגמה קלאסית של אנאכרוניזם, של התעלמות הירוואית מן המציאות, תוך דבקות רומאנטית בעבר.

יש המייחסים רומאנטיקה מיוחדת זו לאוסי הפולני. אם כן, יצחק שמיר הוא הפולני האחרון עלי-אדמות.

תוכנית-השלום הזאת מתאימה לארץ-ישראל של 1989 כשם שפרשי הצבא הפולני התאימה לשרה-הקרב של 1939.

על מי אותו ההגיון אפשר היה לצייד את גייסות-השיריון של צה"ל בסוסים, בחרבות ובחניתות, תוך קיצוץ ניכר בתקציב.

בה נבדוק את היסוד הראשון: אוטונומיה אחרי הפסקת האינתיפאדה.

האינתיפאדה היא התופעה המרכזית של החוויה הפלסטינית ברגע זה. תוך שנה אחת היא שינתה את פני הארץ, המרחב והעולם כולו.

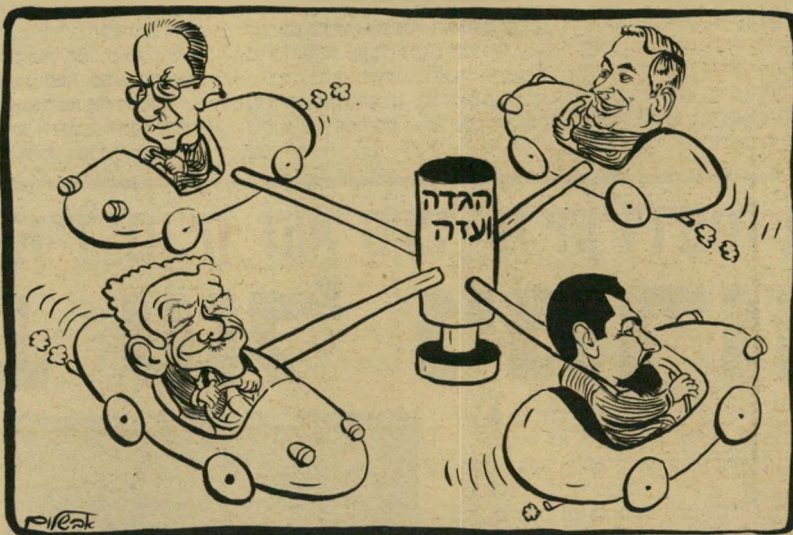
ערב האינתיפאדה היה העם הפלסטיני חסר-אונים, מוכה ומושל. ישראל ראתה בו עדר של עבדים. העולם התעלם מקיומו. המרחב הערבי שלם לו מסדפתיים ולא נקח אצבע למענו. המלך חוסיין העליב פומבית את יאסר ערפאת והתנהג כשליט הגדה. אש"ף ישב בפניה נידחת, והכל חשבו שקרנו ירדה פלאים.

שיסכים להפסיק את האינתיפאדה, מבלי לגבות מחיר מדיני גדול. הרעיון שהפלסטינים יפסיקו את ההתקוממות תמורת הזכות לנהל את ענייניהם בלבד שלהם (אוטונומיה לתושבים) הוא מגוחך.

הפלסטינים דחו את האוטונומיה לס' 10 שנים, כאשר היו בשל-המדרגה. רק פתי יאמין שהם יקבלו אותה עכשיו, בחודש ה-14 של ההתקוממות, המני שיבה להתרחב מחודש לחודש.

עניי הפלסטינים, ההישג החשוב ביותר של האינתיפאדה הוא עלייתו וכיבושו של אש"ף.

מבחינה זו אין הפלסטינים שונים מכל עם אחר במצב דומה. כאשר אומה לוחמת לחרותה, והגיעה לשלב של "מדינה בדרך", מעמד מנהיגותה הוא עניין חיוני. הן כסמל למאבק הלאומי, הן כגורם

המירוץ לשלום

המלכך את כל פלגי העם, הן כמסיל מישמעת פנימית, הן כמנהל המאבק הפוליטי. הצורך ב"מרות לאומית" ובהבטחת הביטחון של "המסדות הלאומיות" היה חשוב בעיני היישוב היהודי לפני קום-המדינה, עד כדי כך, שהוא מסר את "הפרשים" לידו הבלשתי הבריטי בימי הסיוון.

העם הפלסטיני מבין זאת היטב, ועל כן הוא מתלכד כולו סביב אש"ף, מלבד כמה רסיסי פורשים וסוכנים זרים.

האומנה שאפשר להקים "אוטונומי" בניגוד לרצון אש"ף, ולבחור מני היגות מקומית בניגוד להוראות האיר-גון, אינה אלא חלום באסמיה.

לא תהיה אוטונומיה, אלא אם כן אש"ף יסכים לכך. לא יהיו בחירות, אלא אם כן אש"ף יתן להן את ברכתו. במקרה זה ייבחרו אנטי-אש"ף, שיהיו חוליה בשרשרת-ההתקדש של האירגון.

אם מישור רוצה בכך, הוא יצטרך להידבר קודם כל עם אש"ף, ואם מוכנים להידבר עם אש"ף, מה הטעם בתרגיל כולו?

למשה ארנס יש הסבר למצב זה. אש"ף מטיל טרור. יש פלסטינים טובים ומתונים בשפע, המוכנים לנהל משאומתן עם ישראל בלי אש"ף ונגד אש"ף, אבל הם פוחדים מפני הטרור האש"פי.

אז זה פשוט: צה"ל ושרות-הביטחון צריכים לשבור את הטרור של אש"ף, והכל יסתדר.

האמנם? ארנס לא השתתף מעולם בהתקוממות לאומית, ועל כן אינו יודע מה זה.

בכל התקוממות לאומית, יש קבוצות ויחידים המנסים לעשות עסקים עם השילטון הזר או לבגוד בצורה אחרת. בכל התקוממות לאומית, בלי יוצאת-מן-הכלל, מפעיל הרוב טרור נגד יחידים וקבוצות באלה.

זה קרה באלג'יריה. זה קרה בוויאטנאם. זה קרה בעשרות מקומות אחרים. זה קרה בארץ-ישראל.

כשהייתי חבר בצ"ל, הרג האירגון "משתפי פעולה". כל שלושת אירגוני-המחתרת הוציאו להורג בוגדים ומלשינים. יצחק שמיר עצמו קשור בהוצאתו להורג של אחד מחבריו, שמעשיו סיכנו, לדעתו, את המחתרת.

אולם טרור פנימי זה הוא תמיד תופעה שולית. הוא מצליח רק כאשר עומד מאחוריו הרוב הגדול של הציבור.

אם משה ארנס מאמין באמת שאולם לא הריגתם של כמה "משתפי-פעולה" היו מנהיגים פלסטיניים באים בהמוניהם לנשק את המושל הצבאי הישראלי — הרי הוא חי על הירח.

ארנס הוציא מן המגירה את אחד הטעויות הבלויים ביותר שצברו אבק בארץ-ישראל. יש יותר פלסטינים בדרך מאשר ביהודה, שומרי רון וחבל-עזה, אמר.

והמסקנה: צריכים לנהל משאומתן עם המדינה הפלסטינית הקרויה ירדן, ולא עם אש"ף, המייצג לכל היותר את "ערכי יס"ע".

יש לי חרשות למשה ארנס: בארצות-העברית יש יותר יהודים מאשר בכל ארץ-ישראל השלמה. האם על כן צריך העולם הערבי לנהל משאומתן עם הנשיא ג'ורג' בוש, נשיא המדינה היהודית הקרויה אמריקה?

בניגוד למשה ארנס, הייתי בירדן. ראיתי שם הרבה פלסטינים. רבים מהם חיים במחנות-פלוג'ים, עניים מרודים, ונכספם לשוב לפלסטין. אחד רים רוצים להישאר. אך אין אף פלסטיני אחד בירדן הרואה בירדן מדינה פלסטינית.

אריאל שרון רוצה לעזור לאש"ף לחולל מהפך בה בירדן ולמנות את ערפאת כנשיא המדינה החדשה.

ארנס לא הגיע גם לכך. הוא רוצה לנהל משאומתן עם אותו פלסטיני דגול, חופין.

(עוד חרשות לארנס: חוסיין איבך-סלאל איבך-עבדאללה איבך-חוסיין אינו פלסטיני ולא כן פלסטינים. הוא נצר משיפחת הנביא, שער-מול-רתה היא מכה שבחג'אז).

בוראי שצריכים לנהל משאומתן עם חוסיין על יחסי ישראל-ירדן. ועם חאפס' אלי-אסר על יחסי ישראל-סוריה. ועם חוסיין מובארכ על העמי קת השלום הישראלי-מצרי.

אך אין מנוס — פשוט אין מנוס — ממשיאומתן עם אש"ף על גורל השטחים הפלסטיניים הכבושים.

בל, מזדעק ארנס, אי-אפשר לנהל משאומתן עם אש"ף, שהוא אירגון טרוריסטי!

האמנם? ראש-משלה בריטניה מצפה לביקורו הממלכתי של ראש-משלת ישראל, יצחק שמיר, שד פיקד אישית על אחד ממעשייה-הטרור הגדולים ביותר של המאה ה-20: רצח הלורד מוין, חבר הממשלה הבריטית.

זה עתה תגנוג את חידוש היחסים הדיפלומטיים בין ישראל וממשלת-קנדה, שהוקמה על-ידי ראשי המחתרת האכזרית ביותר של המאה, מארי מאר, ששמה מעורר עד היום פלצות.

ישראל יושבת בא"ם עם 50 ממשלות אחרות, שראשיתן היו טרוריסטים עד שהשיגו את עצמאיתן.

ומעל לכל: שש שנים בלבד אחרי סוף השואה פתחה ממשלת-ישראל במשאומתן (המשך בעמוד 39)

מאת אורי אבנרי

העם האנושים החדשים

הנשיא ה-41 נכנס

לתפקידו. הוא יביא עימו שינויים גדולים — גם ביחס לישראל.

בסוף השבוע הזה יתרחש מאורע חשוב בתולדות העולם והמדינה. בארצות-הברית, מדינה שישראל תלויה בה כל-כולה, עומד להתחלף השלטון.

במקום שחקיקולנוע זקן, בעל השקפות מלפני רור, ייכנס לתפקיד מדי נאי מיקצועי, המייצג רור צעיר יותר. הנשיא ה-41 של ארצות-הברית, חור ליה נוספת בשושלת בת יותר מ-200 שנה, ייכנס לתפקידו בבית הלבן בלי זעזועים. הוא מבאי עימו קבוצה שלמה חדשה של אנשי-מפתח, כולם בשנות ה-50 של חייהם או קרובים לכך.

בניגוד לחילופי-השלטון בישראל, שלא שינו דבר, חילופי-השלטון בארצות-הברית ישנו הרבה.

הם אמורים לרענן, לחדש, לשנות את גישת ארצות-הברית בכל תחומי החיים. אחד התחומים האלה הוא יחסה של ארצות-הברית לישראל ולסיכוסוף הישראלי-ערבי.

האימפריה המרושעת. הנשיא ג'ורג' בוש אינו הוגה-דיעות מעמיק, והוא לא יביא עימו לתפקידו תפיסה רחבה, חדשה ומגובשת. הוא אדם הר גיל להגיב על מצבים, לשמוע עצות

ולקבל החלטות והירות. אולם בוש וממשלתו החדשה (14 שרים בארצות-הברית האדירה, לעומת 26 בישראל הקטנטנה) יעמדו, עם כניסתם לתפקיד, מול עולם חדש, המשתנה במהירות. אם ירצו ואם לאו, הם יצטרכו לגבש תשובות חדשות על אתגרי רים חדשים.

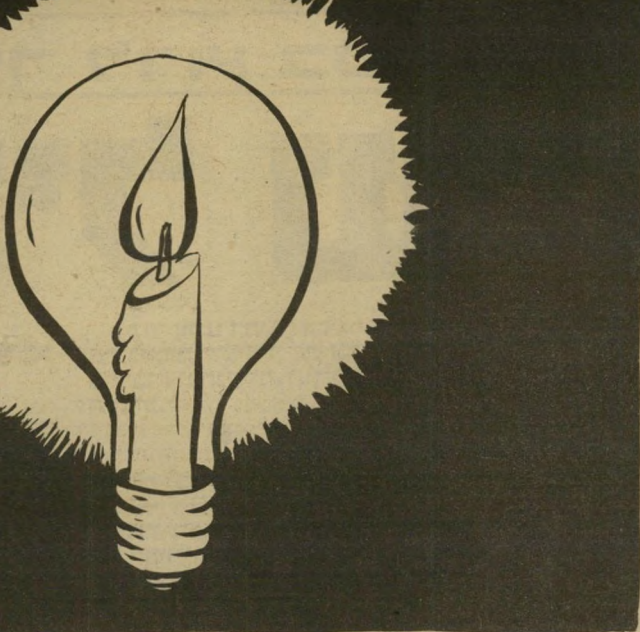
לפני שמונה שנים, כאשר נכנס רור גלד רגן לתפקיד זה, שלטה בעולם המילחמה הקרה. בכל רחבי העולם סערו סיכסוכים מקומיים, שבהם נתמך צד אחד על-ידי האמריקאים והצד האחר על-ידי הסובייטים. מירוץ-החימוש צבר תאוצה בכל התחומים. רגן עצמו דיבר על "האימפריה המרושעת", וחרת על דיגלו את השינאה לברית-המועצות. העולם כולו התחלק לאנשים "טובים" ואנשים "רעים", וכל נושא השתלב במילחמת בני-אור בבני-חושך.

על רקע זה פרח גם האביב האמריקאי-ישראלי. וושינגטון, שלחמה ב"ניקארגואה", ושירה היו במילחמות פאקיסטאן, עיראק-איראן, אנגולה, אל-סלוודור, קאמפוצ'יאה ועוד, לא היו ססה לתת לאריאל שרון את האור הירוק לפלישה ללבנון.

המילחמה ב"טרור הבינלאומי" הפכה סיסמה חובקת-כל, ושימשה גם להיחלשות הסיכוסוף הישראלי-פלסטיני. **ידיד, גורבאצ'וב.** העולם של

ינואר 1989 שונה עד ללא-הכרה. רגן עצמו דיבר, בדבריה-פרידה שלו בחמימות על "ידיד", מיכאיל גורבאצ'וב. מי שהיה הצאר האדום של האימפריה המרושעת הפך מלאך-השלום, סאנטר-קלאס בגלימה אדומה.

ממשלת-בוש תצטרך לקבל החל-טות חדשות לגמרי. הסכנה האמיתית,

תרגילים ותעלולים. תנאים אלה יקבעו את גישתה של ממשלת-בוש גם לסיכוסוף הישראלי-ערבי. באק לים החדש של ירח-הירבש האמריקאי סובייטי, משתנה היחס האמריקאי לאש"ף והיחס הסובייטי לישראל. ילך ויגבר הלחץ לפשרה, להסדר-שלום. ממשלת-ישראל מנסה להיעדר לקראת מצב זה, באמצעות שורה של תרגילים ותעלולים (ראה הנון). הדבר לא יצלח. ישראל תצטרך להתאים את עצמה למצב החדש גם באופן מהותי. אש"ף כבר הקדים אותה בכך.

המרחפת כיום על ארצות-הברית, אינה טמונה בעוצמה הגרעינית הסובייטית, אלא בעלייה הכלכלית העצומה של מירוחאסיה (יפאן, קוריאה הדרומית, טיוואן, סין) ושל אירופה המערבית, העומדת להתאחד בגוש כלכלי ארי. ארצות-הברית וברית-המועצות יאלצו לצמצם בהרבה את נטל החימוש שלהן, כדי להחזיק מעמד בקרב הכלכלי. בכל רחבי העולם הולכות ודועכות מדרות הסיכסוכים המקומיים, מפני ששתי המעצמות חדלו מלשפוך עליהם שמן יקר.

יתכן כי שמונה השנים הבאות — שנות בוש — יגרמו למהפכה גדולה לא רק במערכות ארצות-הברית, אלא גם במערכות ישראל.

חוק

מותו של חוק

האם יורשעו אורחים

על מעשה שהוא מותר

לחבר-כנסת?

השבוע מת חוק בישראל: החוק האר-סר מיפגשים עם אנשי אש"ף.

ארבעה חברי-כנסת, אנשי המיסר, הפרו את החוק הזה בגלוי (ראה עמודים 98). חוק מכמה צעקנים מיקצועיים, ירודי-יורקה, כמו צחי הנגבי, לא התנגד לכך איש. אחרי שהסקרים הראו שרוב אורחי-המדינה רוגלים עתה בהי-דברות עם אש"ף, הפכה ההתנגדות ל-מיפגשים לסוס פוליטי מת.

ארבעת חברי-הכנסת פעלו בהתאם לדעותיהם המוצהרות, ושניים מהם פעלו בהתאם למצעים הרשמיים של מילגותיהם בבחירות. לכן ברור כי עשו את מעשיהם תוך מילוי תפקידם כתחרי-כנסת. על מעשים כאלה חלה חסינות מוחלטת, שאינה ניתנת להס-רה.

אחרי שנקבע עיקרון זה, האם יוכל בית-מישפט בישראל להרשע אנשי-ציבור? אם, שאינם חברי-כנסת, על עשיית אותו המעשה על-פי אותו ההס-קפות?

פלי כוונה. למעשה היה ברור לכל בר-דעת, עוד לפני קבלת חוק זה, שני עשה כאן מעשה שלא ייעשה. הדבר נאמר בפה מלא בועדת-החקיקה-הדו-מישפט של הכנסת וגם במליאה, לפני ההצבעה. למרות זאת התקבל האבסורד הטמון ביסודו של החוק

התבטא בכמה תכונות:

● על פי התפיסה המישפטית הר-מוקרטית, המקובלת בישראל, אראפי שר להרשע אדם בעבירה פלילית אם לא היתה לו כוונה פלילית. חוק זה מת-עלם מעיקרון-יסודי זה וקובע שיושע גם אדם שכוונתו לא היתה פלילית, אלא דווקא חיובית. ארבעה חברי-הכנסת, כמו קודמיהם, ביקשו לקדם את השלום ולהביא ברכה למדינה. הם לא ביקשו להזדהות עם אירגון-טרור, כפי שנקבע בחוק.

● ההידברות עם אש"ף היא עניין של השקפה פוליטית, והנושא שנוי במחלוקת פוליטית חריפה. במדינה דמוקרטית לא יתכן להשתמש בחוק הפלילי כדי לרכא ריעה פוליטית אחת ולעזור לריעה פוליטית אחרת. זוהי תכונה של מדינה טוטליטארית.

במצב הפוליטי הקיים, החוק הוא אנאכרוניסטי. אי-אפשר לאסור על פור-ליטיקאים לעשות מעשה פופולרי — וגראה כי גנישות עם אש"ף עומדות להיות פופולריות מאוד.

העולם הזה 2681

הפאשלות רדפו את הדיד נוביק. הוא סיפר עליהן לדפנה ברק השבוע של נימרווד

נוביק, נשיא טורק את השופרות

אורי סביר וראי מחייך במנהאטן גיוריק. משם נראים עמיתיו לתואר "נערי-פרס" כושלים ונחב לים כזה אחר זה. תחילה זכה יוסי ביילין בכינוי "פורל". השבוע שייך לנימרווד נוביק.

היה לי שבוע נורא קשה, מאוד-מאוד קשה, סיפר הדוקטור נימרווד נוביק. מבין נערי-פרס — שגיל בצד, בייביפייס, מישקפיים — היה הצעיר הגבוה, בן ה-42, בעל התרומית הסמפטית יותר. הוא משך אל עברו פחות אש מאשר סביר, שחיכוך נראה וצולם בכל מעמד היסטורי, למען הנכרדים.

נוביק גם לא היה מעורב בנסיגות המזורים של פטרונ, שימעות פרס, להמציא תפקידים ותוארים בלתי-מתקבלים-על-הדעת (מנכ"ל מדיני" לביילין, כפשרה על כך שלא יכל היה לשרת כסגן-שר). שמו של נוביק היה מופיע, מרי פעם, בכותרת ראוונית, מעוררת-קיינאה, על "שלחות חשאית": נר ביק נפגש עם הרוסים, נוביק בשליחות עלומה, נוביק פה, נוביק שם. יש אמנם סתירה בין המושג "חשאי" לבין הפירסום הסנסציוני המפורס של כל החשאיות הוא, אבל נוביק, על-סממורות, דילג עד כה בחן על כל המשוכות וסימניה-השאלה.

אם במישר-החוק לא התלהבו במיוחד מחבורת-השאפתנים, שהסתערה על המישרד בעיסקת-חבילה עם פרס ושעקפה את הנוהלים, במישרד-האוצר היה מי שהחליט שלא הכל צחוק, והרליף לצבי זרחיה מאהרן את "מיסמך המגהצת" (המיסמך שבו ביקשו, בין היתר, מגהצת עבור פרס והטבות שונות ומשונות עבור עוזריו). למיסמך שהודלף אחרי הדוקטור נוביק.

אחרי שבוע של תגידה-רבותי בתקשורת, שוחחתי עם חתן-השמיחה, נוביק. הצעיר הפגוע הסביר לי ש אינו מרגיש שווה העיתוי הנכון מבחינתו לצאת לאר-מה, אבל הסכים לשתף את הציבור ברגשותיו ולמנות את טעויותיו. לא, לא המגהצת, גם לא הנהג, אלא זרחיה.

טעות א':

בטח שזאת היתה טעות להופיע בערב חרש כיום הראשון שעבר, מול זרחיה. אבל מה? פשוט שכתו להודיע לי שהמורכב בעימות עם זרחיה. אחת בור דאי הייתי מסרב, אלא מה! הגעתי אחרי-הצהריים לאולפן-הטלוויזיה בירוש-לים, ומצאתי לצדי בחור נחמד. לפתע מישוה אמר לו: זרחיה! אז הבנתי. הגבתי: אה, זה אתה!

טעות ב':

בכלל לא הייתי צריך לדבר, כשפרצה הפרשה. הייתי צריך לשתוק תחילה ולהחליט איך להגיב בהמשך. עשיתי טעות.

שימעות (פרס), כשטיילפנו אליו מנור-צה"ר כדי לראיין אותו על התוכנית הכלכלית, החליט להקדיש לכך 10 דקות. האמיני לי, בקושי יש לו זמן. בכל זאת, החליט להתראיין בנושא.

התחילה ההקלטה באמצעות הטלפון, ומה היתה השאלה הראשונה שהפנו אליו? האם מה שפורסם על עוזריו, השבוע, זה במיטגרת הדוגמה האישית ששר-האוצר...? אז שימעות פשוט הוריד את השופרות. כל הכבוד לו!

משטיילפנו שנית, הוא אמר להם: כשתתעניינו באמת בתוכנית הכלכלית, אז תפנו אליי!

לנוביק מייחסים כמה טעויות נוספות. למשל: שהכחיש שהיה לו נהג, ולמחרת היום התגלה שלא-יך נהג יש גם שם (משה וולמן ממשרד-החוק), ושלא הגיע ריווח למישרד-החוק על-יכך ששלילת רישיונו של נוביק תמה. (העילה להעסקת הנהג היתה קשורה בכך שנסלל רישיונו.)

ועוד: שחילק רשימה שכללה את המכוניות שעלי-הן יוטלו מיסים, שהוכנה על-ידי יאיר רבינוביץ, נציב מסי-הכנסה, לפני שהרשימה אושרה רישמית. כך הוטעה הציבור לחשוב שמידוע-אלה מיסים יפלו עליו, ולבסוף הסתבר שלא דוברים ולא מיסים — הרשימה שאושרה לבסוף היתה צנועה בהרבה מזו שפורסמה תחילה.

הפקתי את הלחצים שלי, סיפר נימרווד, בצורה המעוררת אהדה כלפיו.

איזה לחצים? לא, לא לגבי סיריר-שליטון, גם לא לגבי נוהלים תקינים. להבא אברוק היטב לפני שאסכים להתר-איין. למרתי הרבה: בזמן הקרוב אעדיף לשתוק עד שיהיה אירוע שיצדיק יציאה לציבור: אז אתייחס בהר-חבה גם לפירסומים שהיו במשך השבוע. לא חשבתי שזה יימשך זמן כה רב. לא שיערתי שזה יתפתח כך.

חלק מהפירסומים אפילו לא טרחת לקרוא. כן, נתקל-תי בכולם. איזה שבוע!

מעבר לפיקנטריה, ומבלי להתייחס לזילזולו בסד-רים מישרדיים ובסמכויותיהם של פקידים ותיקים, נוביק הוא צעיר חרוץ, מוכשר, משכיל, נעים-הליכות. על-סמחמורות.

נוגה דסה, בת 16, נפטרה. חיידק נדיר קטל אותה. האם התאמתה אזהרת "העולם הזה"? יוסי עין־דור מדווח על הטראגדיה

ההשבעה

קורבן נוגה דסה

היה צורך להביאה מייד?

אחרי מותה. נושא: "הצר האחר של האנטיפארה". "שוב הרמעות האלה, למה הן רבות כל־כך, איך?.. למה?.. למה הגורל שלנו, בני־האדם, אכזרי יותר ממה שאנו יכולים לשאת? למה?.. לפעמים החיים גורמים לנו להעלות שאלות שלא תמיד יש עליהן תשובה אנושית." כתבה.

אחרי מותה מצאו הוריה שתי מחברות שירים שכתבה. אחד השירים: "הקורא את הרברים הבאים/ ילמד להבין שהעולם אינו/ רק מקום ורוד של אושר/ יש בו גם צד אפל, הצד/ האפור של החיים/ אני הייתי בתוך הצד הזה/ יותר מדי זמן, יותר מדי חלשה/ יותר מדי בודדה/ וכל־כך, כל־כך קרובה אל המוות." אפשר להסביר זאת בגיל־התבגרות. ניתן להסביר זאת בתחושות פנימיות. מכל מקום, היא ניכרה את גורלה.

היא היתה נערה בריאה. בפעם האחרונה ביקרה אצל רופא בגיל 12. אחותיה, אורית (18) וברקת (11), מספרות שהיתה ספורטאית, שנהגה לאכול ארוחות בריאות, מורכבות מסי לטים ומגבינות.

בגיל צעיר היתה חברה בחוג נוער־שחר־מרדע. היא למדה בחוגים לרפואה, כימיה ותיקשורת. מילדות היתה לה שאיפה להיות מפורסמת. השבוע זכתה בפירסום מסוג אחר.

אמה היא אשת־חינוך, אביה, עובד־בזק, עסק גם הוא בעבר בהוראה. דור שלישי בארץ, אנשים תרבותיים, מאו־פקים־משהו. כשהם מספרים על טיולי־המשפחה השנתיים בחוץ־לארץ, על היותה ילדה חברותית, נעימה לשיחה, רגישה, נדמה שהשלימו עם האסון שפקד אותה.

אחרי שהובאה לחדר־המיון, היא התמוטטה. היא חוברת למכשירים שסיפקו לה חמצן, והיתה חלשה מכדי שתוכל לדבר. הריכוז היה בלחיצות־ידיים.

ההורים ידעו מלכתחילה את מצבה ואת אפסות סיכוייה להחלים. למרות זאת, "בשבועיים הראשונים עוד קיוונו שתחלים. אחרי שעברה את חמשת הימים הראשונים, חשכנו שיש סיכוי. התכוננו לאישפוז ארוך. אחרי שבועיים חלה הירידות פתאומית במצבה. חשכנו שזה הסוף. באנו להיפרד ממנה, אבל אחרי שעתים היא התאוששה", מספרת עדה. "כאמא הייתי חצויה.

לזהות מה יש לה. הוא חשב שזו פטרייה.

"משם נסענו מיד לחדר־המיון. גם שם חשבו בהתחלה שאולי נדבקה באיוושהי מחלה מבעל־חיים. אחרי שי־התמוטטה הועברה לטיפול־נמרץ־ילדים, ושם ידעו מיד לזהות את המחלה."

מסתבר שגם הרופאים עצמם אינם די מודעים למחלה, אינם מזהים את הסימפטומים, ובכך מפסידים זמן יקר. חבל שלקחו אותה קודם לרופא־המשפחה, ולא ישר לחדר־המיון. זה היה הזמן הקריטי. היה צורך להביאה מיד כשזוהו סימפטיהם, אומר הר"ר סופר. מה הם סימפטיהם? הפרופסור חיים גריכטר, מומחה לבריאות־הציבור ומנהל המעבדה הווירולוגית של תל־השומר, אומר שהסימפטומים הם כאבי־ראש חריפים, חום גבוה מאוד, קשייו־העורף, הקאה, ולפעמים תרדמת (קומה).

לנוגה היו כל הסימפטומים. היא

של התפשטות המחלה ממזריים ל־ארצות נוספות באגן־הים־התיכון, שיש להן גבול פתוח עם מצריים. נוגה לקתה במחלה בערב נר ראשון של חנוכה, ה־3 בדצמבר 1988. האם המגיפה הגיעה לארץ?

הזמן הקריטי

לקת קרום־המוח נקראת גם דלקת העוצבה המנינגוקוקלית. יש סוגים שונים של מחלה זו, משום שיש זנים שונים של החיידק.

יש חיידק נדיר, הגורם להרעלת־דם קשה, שבה נסתמים כל־יהרם ונגרם נמק. במיקרה זה יש 80%-90 מיקרי־מוות. נוגה לקתה בזה.

"נוגה הגיעה אלינו כמצב של הלך־דם. הלד־דם זהו התרבות של חיידקים, יחד עם תופעות קליניות שונות", מסביר הר"ר סופר. "אצל נוגה זה התבטא כהלם, בחוסר לחץ־דם, בהפרעות

"אילו הייתי משוכנע שיש חי־לוואי, ניתן היה להמליץ לחסן את כל הילדים עד גיל 3 בנגב," אומר הר"ר שמואל סופר, מנהל המחלקה לטיפול נמרץ לילדים בבית־החולים סורוקה בבאר־שבע.

הר"ר סופר טיפל בנוגה דסה (16 וחצי) שנפטרה לפני שבועיים ממחלת מנינגוקוקסמיה.

המחלה עצמה אינה נדירה, אך נדיר הוא הגיל של החולה, שכן חיידק המינינגוקוקוס, הגורם לדלקת קרום־המוח, נמצא באופן קבוע אצל חמישה אחוזים מכלל האוכלוסייה. על־פי רוב הוא הופך אליהם רק באוכלוסיית הילדים עד גיל 3.

הבעייה קריטית במיוחד באיוור הנגב. הר"ר סופר אומר שבשנתיים האחרונות חלה עלייה במימספר החולים במחלה, ובאיוור הנגב מאבחנו יותר מ־1000 ריש מאשר בכל שאר אזורי הארץ. גם מנהל המכון למחלות זיהומיות בבית

המישפחה האבלה: ההורים והאחיות. אילו הייתי משוכנע שיש חיסון טוב...

זורמת־הדם לגפיים, שכתוצאה מהן נגרם לה נמק, בפגיעה מוחית שהי תבטאה בכלכל ובשינוניות, ואחרי־כך בחוסר הכרה. היא הגיעה במצב של קוצר־נשימה, דלקת ובצקת בריאות, וכן דימום בריאות."

נוגה הגיעה לבית־החולים כשסיי כויה להחלים היו אפסיים. הרופאים ידעו זאת, והסבירו את מצבה להוריה, משה ועדה.

יצר הגיעה למצב כה קשה? עדה: "בבוקר היום הראשון של חנוכה היה חום בסדר גמור. אחרי הצהריים אמרה שאינה מרגישה בטוב. היא קיבלה חום גבוה ולקחנו אותה מייד לחדר מיון. היינו שם שש שעות.

נערכו לה כדיות, והרופא אמר שעם חום כלכך קשה לדעת מה יש לה, ולכן כדאי שנלך הביתה.

"למחרת בבוקר ראיתי שיש לה כיתמדים פנימיים בירידים וברגליים. חזרנו מיד לרופא־המשפחה, שלא ידע

החולים סורוקה, הפרופסור מיכאל אלון, מאשר עובדה זו. האם מדובר כאן בתחילתה של מגיפה? האם מישדר־הבריאות והציבור כדי לו מודעים די הצורך לסכנה? האם ניתן לתת טיפול מניעתי? האם יש לערוך חיסון כללי לילדי הנגב?

העולם הזה (19.10.88). פירסם לפני שלושה חודשים כתבת־אזהרה תחת הכותרת "זהירות: דלקת קרום־המוח מתקרבת!" זה היה בעיצומה של מגיפת־הפוליו שהשתוללה בארץ. גם לגביה אמרו במישר־הבריאות שאין צורך להיכנס לפאניקה, משום שאין מדובר במגיפה. להעולם הזה נודע אז עוד כחמש: שגירות ארצות־הברית בתל־אביב חיסנה את כל 490 עובדיה בתרכיב־חיסון מניעתי. בחור שהור ציאה השגרירות לעובדיה נאמר: "בחר רף האחרון עלה מיספר התפרצויות המחלה במצרים, ואפידמיולוגים מביאים כי בתחילת דצמבר 1988 תהיה במצרים התפרצות ניכרת של המחלה. רשויות אלה מאמינות כי קיים חשש

חיסון מניעתי

הפרופסור גריכטר אומר שככל ארבע או חמש שנים מופיעים בי עולם גלים אפידמיים, הנובעים ברובם

לפני שבועיים גילה "העולם הזה" לראשונה כי האמריקאים מזהירים מבני אבשרות של מגיפה של דלקת קרום־המוח בארץ. להלן פרטים ראשונים ומלאים על המחלה ודרכי התכשמותה

זהירות: דלקת קרום־המוח מתקרבת

אזהרת "העולם הזה" (19.10.88) האמריקאים חיסונו

מלידתם של דורות חדשים, שאינם מ־חוסנים מהמחלה. ב־1976 היתה בסארפאולו בבראזיל התפרצות של המחלה, ועשרות אלפי אנשים חלו בה. הממשלה הברזאילית הטיסה מארצות־הברית מיליוני מנות חיסון, כדי לחסן את האוכלוסייה. כי מקביל היתה באותה שנה התפרצות גם מארצות־הברית, עם יותר ממאה אלף מקרים.

במצב ארצות־הברית נהוג לחסן את כל הטינונים, הנשלחים אל מעבר לים, מפני שבארצות רבות, שבהן הם משר־תים, נפוצה המחלה.

מישר־הבריאות בארץ נוהג לחסן את כל עולי־הרגל למכה, ערב צאתם, (המשך בעמוד 38)

הייתי מציאותית לגבי מצבה הקריטי, ובכל זאת קיוויתי שתחלים. ראגתי שיהיה לה טוב עד הרגע האחרון, שלא תפחד, שלא תדאג. השמענו לה מר־סיקה שהיא אובדת, הקלטנו את עצמנו כדי שתשמע קולות מוכרים."

תבריה־לכיתה לא ידעו תחילה על מצבה. כולם היו בחופשת חנוכה. אלא שנוגה היתה אמורה לכתוב על הופעת תימורת־הנוער, ומשלא הופיעה, עורר רה דאגה. היא היתה ידועה כנערה אחראית. כך נודע מצבה לחברה ולבני־כיתתה, שאף הם הקליטו קלטת שהושמעה ליד מיתה.

בני־המשפחה מכינים עתה טוב יותר, מרגישים יותר, את משמעות הוויכוח הציבורי בדבר המתת־חסר.

שוב

הדמעות...

נוגה היתה תלמידת כיתה י"א בכיתת־ספר התיכון המקיף א'. היא למדה במגמה הספרותית והיתה כתבת בעיתון הנוער מה יש. המופיע בכאר־שבע. כתבתה האחרונה הושלמה שב־עיים לפני פטירתה, אך ראתה אור

ח"כ אורה נמיר מספרת את סיפור נסיעתה לפאריס לכינוס עם אנשי-אש"ף, מסבירה את לבטיה לפני הנסיעה ובזמן שהותה בפאריס, ומדוע החליטה שלא להשתתף בפגישה הישירה עם אנשי-אש"ף

נסעתי לפאריס בגלל הטייוו של הימין

אני מאוד פעילה בו, ומעולם לא בדקתי את היומא.

● **מזה היית צריכה לבדוק, שלא בדקת?**

מה מסתתר, מי מארגן. לפני יותר מחודש היתה אלי פנייה. אז היו סיכויים שאהיה חברה בממשלה, ואמרתי שאם אהיה שרה, לא אבוא. כשגורע לי שאני בחוץ, הורדתי שאני נוסעת.

קיבלתי תוכנית, שהיתה מורכבת מארבעה מיפגשים במשך יומיים. שלוש מהמיפגשים לא נראו לי בעייתיים. המיפגש הבעייתי היה מיפגש השולחן העגול, שבו היתה צריכה להיות הידברות בין הישראלים לאנשי אש"ף.

ידעתי שהמיפגש הוא בעייתי עבורי.

● **את מדברת באופן ספציפי על עצמך?**

כן. מצביי היה לגמרי שונה מזה של כל שאר חברי-הממשלה. ואני רוצה לציין שבין חברי-הממשלה לא היתה התעניינות.

לפני נסיעתי קיימתי תייעצויות קדחתניות עם הדרגים הבכירים של אנשי-הממשלה בארץ. קראתי גם את

מאת
ענת סרגוסטי

פסקהדין של השופטת הדסה בן-עזית במישפט משתתפי המיפגש ברומניה, ומבחינת מיפגש-העבודה התייעצתי עם שלמה הילל.

● **למה דווקא את?**

אנחנו בידירות אישית רבה, והוא מייצג את הקבוצה הניצית של המיפגש.

הבנתי שלגבי החוק אפשר להיווה, כשאין מגע ישיר.

● **ואת לא מתכוונת רק ללי-היצת-יד?**

לא רק לחיצת-יד — גם לשבת בי אתו החרד ולנהל שיחה זה מגע ישיר. ולי יש בעייה עם החוק, ובעייה עם המדיניות של מיפגש-העבודה. המיפגש לגה הוא ביתי, כל עוד לא החלטתי אחרת, ואני לא מתכוונת להחליט אחרת. דיעותי מעולם לא היו סור, אבל תמיד הלכתי עם הקו שהתקבל כהכרעה רמקרטית.

מבחינה מיפגשית לא לאלוני ולא לצבן היתה בעייה, כי הקריאה למגעים עם אש"ף נמצאת במצע המפלגות שלהם. ולובה אליאב נמצא במעמד אחר. יש לו מעמד מיוחד במגעים שלו עם אנשי-אש"ף, ראשית משום שהוא היה בין חלוצי המגעים, וגם משום שניהל את המגעים בנוגע לשבויים שלנו.

לי לא היה זה ולא זה. בשלב הראשון היתה הרשימה של

מיפגש-העבודה. אמרו שאש"ף צריך היה להתייחס ביתר כבוד והערכה לארבעת חברי-הכנסת, שהיו מוכנים להפך את החוק.

המסנגרים על אש"ף טענו ש-האירגון שלח לכינוס נציגים הש-וים בדרגתם לשליחים הישרא-ליים. שהמועצה-הלאומית-הפלס-טינית מקבילה לכנסת, ולכן חבר-המועצה מקביל לחבר-כנסת, ושי-אין שום סיבה לשלוח מישהו בדר-גת שר, כדי לפגוש מישהו בדרגת-חבר-כנסת. טענו גם שהתמרמרות הישראלים על הורדת הדרג, כבי-כול, אינה במקום. שהיא מוכיחה שגם הישראלים המתונים ביותר, המוכנים להידבר עם אש"ף, שבו-יים עדיין בכבלי הכיבוש, והם רו-צים להכתיב לאש"ף את נציגיו להידברות ולפגישות.

כך או כך — אורה נמיר לא נטלה חלק בפגוש, שאמור היה להיות שולחן עגול, והיה לבסוף שולחן מלבני. בארץ נוצר הרושם שנמיר התקפלה ברגע האחרון, ושכך שיחקה לידיהם של אנשי-הימין, שיכלו לנופך בכך שאפילו היונה שביונה במיפגש-העבודה לא הי-תה מוכנה להיפגש עם נציגי אש"ף.

● **מדוע נסעת לפאריס?**

קודם כל, אני רוצה להבהיר שאני בעד מגעים עם אש"ף, ואני חושבת כך כבר הרבה שנים.

אני חושבת שהיום התנאים מאוד השתנו מבחינת ישראל. ואני מתכוונת קודם כל להצהרות של ערפאת. ומה שחמור יותר, לדעת השוללים את המג-עים, זה ההכרה של ארצות-הברית בא-ש"ף. ועל ההכרה הזאת התנהל משא-ומתן ממושך בין ערפאת לאמריקאים, עד שהוא השביע את רצונם במסיבת-העיתונאים בלונדון.

הנושא השני הוא ארצות-הברית קיבלה את ההפרדה בין טרור לבין הי-אנתפיפאדה. אני הייתי נוכחת בכמה מיפגשים עם אנשי-אש"ף לפני שחוקק החוק. צר לי שהחוק חוקק דווקא כאשר אנחנו מיפגש-העבודה היינו בממש-לה. האופן שבו התקבל החוק ככנסת זו-טרגרית של כמה טעויות, ביניהן חוסר-שימת-לב ואיחור-הרכבת. הדרך בחזרה הייתה בלתי-אפשרית.

היו לנו הרבה דיונים בסיעה, ומיפג-ש לגת-העבודה מאוד חוצייה בתוכה. ו-אחרי שהתקבל החוק, מאוד הקפדתי שלא לעבור אותו, ולא הייתי היחידה.

בכינוס שהיה בכריסל אמרו לי שיש שני שגרירים של אש"ף שרצו להיפגש איתי, ואמרתי שלא סביר בעיניי לעבור על החוק.

עד היום, כל נסיעותי לחו"ל למיפג-שים מסוג זה היו ביוזמת "המרכז" הי-נלאומי לשלום כמיוזם התיכון, שי-

רות-הכנסת אורה נמיר ושולמית אלוני.

הארבעה נסעו לפאריס לכינוס שדן בסיכסוך הישראלי-פלסטיני, מתוך ידיעה שאחד הפורומים בו נועד להפגוש ישראלים עם מלס-טינים, נציגים רשמיים באש"ף.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שלישית, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

כל-כך גבוה "למרות" שהיא אשה, ולא "בגלל" זה. יש בדבריה של נמיר התמרמרות מוצדקת על מ-קומן של הנשים במיפגש-העבו-דה, ובפוליטיקה הישראלית בכלל. מיקומה הגבוה ברשימת המיפג-לגה לכנסת, שהוכיח את הפופול-ריות שלה.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

תכן שהבחירות לתפקיד מז-כ"ל מיפגש-העבודה יעמעמו קצת את הזרקור המאיר את נסי-עתה של ח"כ אורה נמיר לפאריס. יתכן שכאשר החליטה לשקול, ב-יום שובה ארצה, להציג את מועמ-דותה לתפקיד המזכ"ל, השכיחה

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

● **למה לא נסעת?**

למה לא נסעתי? אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים. שנייה, אני חושבת שיש סיבות רבות. אחת מהן היא שהייתי חייבת להגיד לאנשי-הימין שאני לא נסעתי, וזה לא היה נעים.

אורה נמיר ולובה אליאב בלוד, בשובם מן הכנס לא נסעתי כדי לחטוף ארבעה ימייבילי בפאריס

ריות שלה ואת רצינות עבודתה, לא עמד לה כאשר סידר שימעות פרס, יו"ר-המפלגה, את רשימת השרים לממשלת-האחדות החד-שה. היא לא נבחרה לתפקיד שרה, אולי דווקא בגלל היותה אשה, כי

יש לי בעייה עם החוק, ובעייה עם המדיניות של מיפגש-העבודה

לנשים אין מקום השווה לזה של הגברים.

דווקא הרכב הממשלה הקטנה לכינוס בפאריס ייצג שיויון בין הגברים — חברי-הכנסת לובה א-ליאב ויאיר צבן — והנשים — חב-

קצת את הח

נמיר ליד תמונה של עצמה בצעירותה
אני לא מצטערת שנסעתי...

נות כל הגוש, מן המרכז שמאלה, קיבל מכה חזקה מאוד. גם המפלגות הערביות בקושי שמרו על כוחן. השמאל, לצד ערי, אינו מתחזק, הוא יצא חלש יותר מהבחירות האחרונות.

מבחינה מיספרית, במפלגת העבודה יש פי שניים יותר יונים מאשר

„שבוע לפני הנסיעה החלטתי לא לנסוע“

במחנה השמאל הציני שמחוץ למיפליגת העבודה.

אני חושבת שזה חמור מאוד, שאנחנו נו ניסע למקומות כאלה ולא נוכל לי-השתתף ולומר את דעתנו. ואם אני לא דיברתי, יש מקום לחשוב שגם חיים צדוק, שאמור לנסוע בסוף החודש לכינוס דומה בהאג, לא ידבר גם הוא.

יש לך תסריט איך זה יכול להיות אחרת?
צריך לדרוש לכנס ועדה מדינית ול-כוא להירכרות עם החברים שלנו, אחי (המשך בעמוד 38)

נמיר בכנסת (עם חייכ מנחם פרש) ,לא הייתי נאיבית. ידעתי שזה יהיה קשה...

הוא סיררה לנו פגישה עם מזכיר ארץ מן האליטה, שהוא אדם מאוד חשוב. התחלנו להתמקד בשיחות מחוץ לכי-נוס. בכל המפגשים הדגשתי שערפאת ואש"ף חייבים לדעת שלא חל מהפך משמעותי באוכלוסיה היהודית, למרות הצהרותיו.

הבהרתי שהוא ייבחר באוכלוסיה היהודית רק בנושא הטרור. אמרתי שרוב המכריע בארץ לא יקבל אבחנה בין טרור בגבולות הקריהירוק, לבין טרור שנעשה בשטחים.

אני לא נגד מאבק לגיטימי של שבי-תות וסגירות חנויות, אבל נגד זה שבמאבק הגליטימי נכנס טרור של זריקת

„גדולי החומכים שלי במפלגת העבודה הם ניצים שבניצים“

אבנים ובקבוקי-מולוטוב, וכל פיגוע שנעשה על-מנת להרוג. וכל עוד זה לא ייפסק, באוכלוסיה היהודית לא יחול מיפנה לגבי כוונותיו של ערפאת ואש"ף.

אני חושבת שאש"ף צריך להצהיר שהוא מפסיק את הדברים האלה, לפחות לתקופה של כמה חודשים, כדי לאפשר למשהו לקרות.

לדעתי העובדה שארצות-הברית הכירה באש"ף והבחינה בין טרור לבין האינתיפאדה חמורה יותר, מבחינת יש-ראל, מאשר אמירות של אש"ף.

● וארצות-הברית יכולה לכ-פות על ישראל הסדר?
אם אני מבינה את השיקולים האמריקאים, מבחינה מדינית קרה, ארצות-הברית לא תכפה עלינו הסדר עם אש"ף. לכן, בעיניי, נושא הטרור מאוד משמעותי, כי אני חשה התפכחות מסוריימת בישראל, אבל עדיין לא כזו שתגרום לעבור את הרוביקון, ומהעניין הזה לא הרפיתי בכל הפגישות בפאריס.

נפגשנו עם ראש-ממשלת צרפת בא-

האיש, שהיו אמורים לקחת חלק בכי-נוס, מאוד מאוזנת ומכובדת, מבחינת מעמדם המדיני והציבורי.

היתה צריכה להשתתף בכינוס סיי-מן וייל, ועליה אי-אפשר להגיד שהיא מהשמאל. ותיארו קליין, שהוא ראש הקהילה היהודית בפאריס. כשהתייעצתי עם הילל, הראיתי לו את התוכנית, והוא אמר שהמפגש נראה לגיטימי ומכובד, והבעייה היא המיפגש הישיר. היועצים המיפגשים, שנפגשתי איתם, לא היו בעד הנסיעה שלי.

● רק שלך? ומה לגבי האח-רים?
לא ניהלתי משא-ומתן לגבי שום אדם אחר.

אני הייתי מאוד מוטרדת. ואני רוצה לומר שבפאריס היו לנו שעות קשות מאוד.

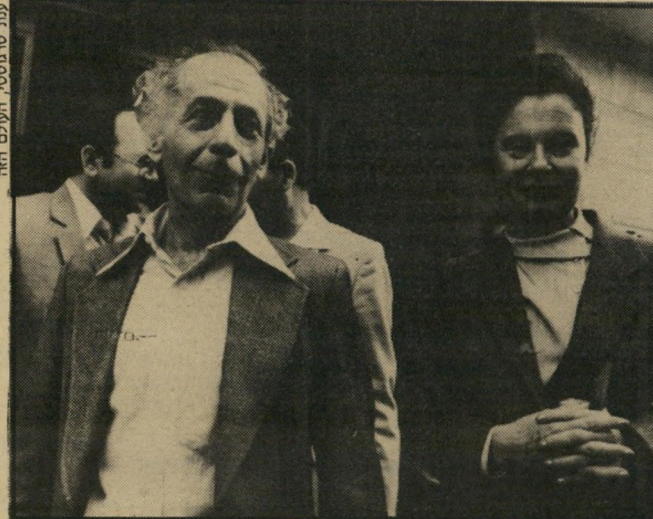
● מאיזו בחינה?
אף אחד לא שש לעבור על החוק, ולדעתי אף אחד גם לא עבר על החוק. לי היתה בעייה, ואני לא חושבת שהייתי עוברת על החוק. אבל היתה לי בעייה פני-מיפגשית מאוד קשה. היה ברור לי שאי-אפשר יהיה לקיים מגע ישיר עם אש"ף, ושהשולחן העגול הוא מיפגש כזה. היה לי ברור מראש שבשולחן העגול לא אשתתף.

לא הצהרתי הצהרות לפני הנסיעה, כי לא היה ברור מה יקרה בפאריס. שבוע לפני הנסיעה החלטתי לא לנסוע. לא ראיתי כזה שום טעם. לא הודר עתי באופן רישמי, אבל אני החלטתי. היתה ישיבת-סיעה, ואחריה לובה סיפר לי שבמליאה, בכנסת, 32 חברי-כנסת, בהנהגת צחי הנגבי ומיכה גולדמן, התחילו בהיסטריה המונית נגד הנסיעה. הם פנו לשר-המיטרה וליועצי-המיפגשית-לממשלה, וכינו אותנו עבריינים.

ברגע שהתחילה ההיסטריה הזאת, שיניתי את דעתי והחלטתי לנסוע. אר-תי לא יהפכו לעבריינים! אני לא צריכה אישור על היותי יהודיה, לא צריכה אישור על היותי ציונית, על אהבתי לארץ ומסירותי לארץ, לביטחונה ולקיימה.

החלטתי לנסוע, אך היה לי ברור שלא אשתתף בשולחן העגול.

ביום השלישי בבוקר נסענו, שול-

נמיר עם שלמה הילל
התייעצתי איתו לפני הנסיעה...

מית, לובה ואני. באני לפאריס, ושם התבררו כמה דברים קשים.

● אילו מין דברים?
הבנו שהקבוצה שאירגנה את הכי-נוס היתה קבוצה ידידות צרפתי-פלס-טין. הבנו שהמרכז הבינלאומי לשלום בצרפת לא היה שלם עם הכינוס. נודע לנו שסימון וייל משכה את ידה, ושתי-או קליין הגביל את עצמו להופעה ביי-סיבה אחת עם נציגי הליגה הערבית בפאריס. הוא היתנה את הופעתו בכך שלא יופנו אליו שאלות של פלסטינים. וכל העניין היה די מוזר, והיינו במתח גדול מאוד. מצד חברי-המיפגשית היה מאמץ אירי, ואני חושבת שזוהי הצלחה שלא לעבור על החוק בשום מיקרה.

היינו אצל מרי מנדס-פראנסי בערב,

וירה ירדיות. היתה לנו פגישה מצוי-ינת עם מגיד בכית השגריר המצרי בפאריס, פגישה מאוד חמה, ופגישה נר-ספת עם מזכיר הליגה הערבית.

● יכול להיות שהחלטת שלא להשתתף במיפגש השולחן הר-עגול עם אנשי אש"ף משום שצדק שחאלד אל-חסן לא ישתתף?
אני לא אסתתר מאחורי טיעונים

* אלמנחיו של פיאד מנדס-פראנס, מי-שוהי ראש-ממשלת צרפת בשנות ה-50. ממוצא יהודי.
* לינכת נשיא-המדינה.
* עיצמת עבר-אל-מניד, שרה-חוחי המצרי.

מישניים. אני אומרת מה שאני חושבת. מה שעשה אש"ף לגבי רמת המיפגשית — זה הרי שיחק לידי הימין בארץ. מצידנו באו כולם ממפלגות ציוניות, היו במיפגשית שלנו שני נציגים של מיפגשית-העבודה, ולא מהזוטרים שבי-הם, לא חברי-כנסת מהספסלים האחר-ריים, ואש"ף הוריד ברמה משמעותית את רמת המיפגשית שלו.

● אבל חאלד אל-חסן הוא איש בדרג של שר, בעוד שא-תם חברי-כנסת. אש"ף שלח לכינוס חברי-המועצה הלא-מית הפלסטינית, שהם המקבלי-לם לחברי-כנסת.

לא נמסרו לנו שמות אחרים כשיצא-נו את הארץ. אני פוליטיקאית, והפר-טנר שלי הוא לא שגריר של אש"ף. וכשבאנו נאמר לנו שזהרמה שלהם יר-דה, כי הם חשבו שאנחנו בדרג לא מס-פיק בכיר. אבל לא בגלל זה לא השת-תפתי בפגישה.

● אבל זה הרגיו אותך, העי-ליב אותך?
זה פגע. הם פגעו בעניין עצמו. אבל

„מה שהיה מחריד בכינוס היחה העוינות של האירופים כלפנו“

גם אילו חאלד אל-חסן היה בא, לא הייתי מגיעה למיפגש האחרון. אני לא מצטערת שנסעתי, אבל כחברת מיפגשית-העבודה אני חושבת שכל החברים במיפגשית הופיעו בצורה מכובדת ותורמת.

● ומדוע סירבת לנאום?
הסתבר לי שכדי שאני אדבר, היה צריך להיות איוון, והאיוון היה שגריר אש"ף בפאריס, ואני לא רציתי להתדיין איתו.

ומכל הנסיעה הזאת יש לי מסקנות רבות, ואני עומדת לכנס את היונים של מיפגשית-העבודה ולספר להם את סי-פור הנסיעה.

מה שהיה מחריד בכינוס היה העויני-נות של האירופים כלפנו. אנשי אש"ף היו מתונים, הם לא התקיפו את התנה-גותנו באינתיפאדה, והם דיברו על דר-

קיום. היחידים שהתקיפו אותנו בצורה עוינת ופוגעת היו האירופים, כמעט ללא-יוצא-אם-הכלל.

■ ■ ■

● את חושבת שתסעי שוב לכינוס מסוג זה?
אין טעם לנסוע, אם לא נצליח לש-נות את החוק ואת מדיניות מיפגשית-העבודה. ברור שהיום כל אירופה עויני-נת את ישראל, אז אין טעם לבוא לכי-נוס ולדבר באמצעות אירופים, שהם המתווכים, והם עוינים. איוון תועלת זה מביא? מה זה מקדם?

● אז מה הסיתרון?
לעשות הכל כדי לשנות את התנ-אים בארץ. אינני חושבת שבמיפגשים כאלה אנחנו יכולים לתרום במשהו ל-תהליך השלום, או להכרה באש"ף.

● מדוע לא?
כדי להכריע בפוליטיקה דרוש רוב. ככל פרלמנט בעולם, וגם בכנסת, משי-חק רק צדק אחד, והוא הצדק של הרוב. כך זה הולך.

● אבל את לא מבחינה שיש שינוי בעם בזמן האחרון בנו-שא זה?

אני רוצה לקוות. במיפגשית-העבודה אפשר להגיע לפריצת-דרך, ואני מדב-רת בזהירות מירבית. בבחירות האחר-

הליכו השלים עם

הפסד ברחובות?

הליכו השלים, כנראה, עם הפסד בבחירות לראשות עיריית רחובות. עד היום, שיבעה ימים לפני סיום הגשת הרשימות לבחירות המקומיות, טרם נבחר מועמד של הליכו לראשות העירייה. ראש העיר מזה 12 שנה, יחזקאל ורמלך, הדירע כי למרות בקשת יצחק שמיר לא יתמודד שוב, והשמועות אומרות שיתכן וסגנו, עורדהין יוסי חובשי, יציע את מועמדותו. יתכן כי כמצב עניינים זה יוכל מיכאל (מוש) לפדות, מועמד המערך, לזכות סודרשך בתפקיד, אחרי שהוכנס פעמים על ידי הרמלך.

בליכו לא תמיד

מדיחים

למרות הכרזת הליכו כי יודע כל מי שיודע ברשימות עצמאיות בבחירות המקומיות, מסתבר שלכל כלל יש יוצא מדהכל. שני מועמדים עצמאיים של הליכו — גיקי לוי, בנו של השר דוד לוי, שהתמודד ברשימה עצמאית על ראשות בית-שאן, ועורדהין ברשימה עצמאית ביראב, ממחנה שורן, שיתמודד ברשימה עצמאית בבית-שמע, אחרי שלא נבחר כראש רשימת הליכו — לא יודע מחברתם בנרות, למרות שילכו ברשימות עצמאיות, ולמרות החלטת הליכו בנרות. הסיבה לכך היא, כנראה, כוחם החזק של מתנות לוי ושרן בתנועת החרות.

מפ"ם לא לבד

בניגוד לשמועות האחרונות, כי מפ"ם רצה לכדה בבחירות המקומיות בתל-אביב, הוחלט ברשימת מיתור של מפ"ם, בראשות אריה צוקר, שלא לפסל על הסף שיתוף עם מפלגות אחרות. מפ"ם נמצאת ברגע במשא ומתן עם ר"י, ודורשת את המקום הראשון ברשימה לצוקר. היא מוכנה לפנות את המקומות השני והשלישי לר"י.

שריר לסוכנות

בחוגי המפלגה הליברלית עומדים לתבוע מחבר-הנאמנים של הסוכנות למנות את שר התירות לשעבר לתפקיד יו"ר "קרדהיסוד". את התפקיד איש בשנים האחרונות ה"ר אברהם אביחי מסיעת הקונפדרציה. אחרי הקונגרס הציוני האחרון התמנה אביחי כראש מחלקת-הנוער והחלוץ בהסתדרות הציונית. גם על אביחי הוטלה ביקורת קשה על נסיעותיו הרבות בתפקיד זה, למרות שמשמעות התפקיד היא גיוס כספים למגבית.

הליברלים צריכים להחליט על מועמדם עד

אפי ארזי פורש

אפי ארזי, יו"ר מועצת-המנהלים של "סאיטקס", יעביר, ביום הרביעי, את תפקידו לרוברט מקסוול, איל-העיתונות, המגויס ארצה, כדי לרכוש שליש ממוניות "סאיטקס". בכך יתנתק ארזי סופית מ"סאיטקס", אחרי שהיה בין יוזמי ומקימי החברה לפני 20 שנה בדיוק. ארזי לא החליט עדיין מה יעשה אחרי שיפרש ממיסעל חייו.

החודש הבא, מכיוון שבספרדאר מתכנס חברי הנאמנים של הסוכנות, ותיק "קרדהיסוד" עדיין לא מאוויש.

עוזי הכתיע

הודעת ההתפטרות של עוזי ברעם מתפקידו כמזכ"ל מפלגת-העבודה הפתיעה רבים מחבריו וממקורביו. בעיקבות התפטרותו טוענים נגדו רבים ממקורביו כי לא ברור אם יצטרפו למאבקיו, מפני שברעם עלול לנטוש את המערכה.

עוד סגן-שר באוצר

הליכו דורש מינוי סגן-שר נוסף במישרר-האוצר. המועמד יהיה, כנראה, אריה ויינשטיין מהליברלים.

379

ביום שני, ה-16 בינואר, מסר דובר צה"ל על 284 הרוגים פלסטיניים בשטחים הכבושים. מיספר זה כולל הרוגים מידי חיילי-צה"ל בלבד.

השבוע נהרגו בשטחים הכבושים 11 פלסטינים, וכך הגיע מיספר ההרוגים ל-379 לפי ספירת "העולם הזה". לעומת זאת, מסרו מקורות פלסטיניים על 480 הרוגים, לפי הסירוט הבא:

- 322 הרוגים מידי חיילי צה"ל ומתנחלים.
- 39 הרוגים ממכות ומתחששמות.
- 70 הרוגים בתוצאה משאית גאז.
- 49 הרוגים מסיבות אחרות.

בחיפה לא מרוצים

השחקנים וצוות הניהול של תיאטרון חיפה אינם מרוצים מצורת הניהול של גילברט טופאנו, בייחוד בכל מה שנוגע בצד האמנותי. מנהל התיאטרון, אלי מלכה ואבי עוז, מבקשים עתה את הרחקתו של טופאנו.

כאבי-ראש למפ"ם

צעד של רן כהן מר"י והקמת "סולידאריות" גורמים לכאבי-ראש במפ"ם. רן כהן ומוכיר סיעת ר"י בהסתדרות, הרב משה סוויסה, הקימו באחרונה אירגון בשם סולידאריות שמטרתו לדאוג למובטלים. צעד זה הכניס כמה אנשים במפ"ם ללחץ, שכן מפ"ם זכתה להרבה יוקרה בזכות פעילותה בקרב פועלים, ואף גייסה לשורותיה שניים מבין עובדי סיספונות-ישראל.

עוד גרעון ל"אגד"

הסירוסים האחרונים שלפיהם החוב של "אגד" עומד על 300 מיליון דולר אינם מדויקים. אם מוסיפים את גרעונות החברות-הבנות מגיע הגרעון של אגד לקרוב למיליארד דולר.

מה יהיה על הורוביץ?

בעיקבות הדיונים בין "בור" ל"באנקרס טראסט" על עתיד חברת "טבע", לא ברור מה יהיה עתידו של יו"ר מועצת-המנהלים של "טבע", אלי הורוביץ.

לפי הסכם ג'נטלמני שהיה בין בור להורוביץ, שימש הורוביץ כיו"ר והיה אמור להמשיך בתפקידו עד 1992. אם יועברו מגיות סבב שבדיי בור לידיים אחרות, יהיה עתידו של הורוביץ בסבב מעורפל, שכן הקבוצה שהוא מייצג, קבוצת-המייסדים, מחזיקה במיעוט מגיות.

מאחורי סיפור-השער

ההחלטה של לישבת רואי-החשבון ששער הדולר לסגירת

מאזנים לשנת 1988 יהיה 1.81 שקל לדולר, מנוגדת להחלטת הראשות לניירות-ערך, שלפיה יעמוד השער על 1.68.

מאחורי סיפור השער מסתתר גם מאבק כוח אישי. בפורומים סגורים תקף אריה מינטקביץ, יו"ר הרשות לניירות-ערך, את לישבת רואי-החשבון, וטען כי מניעה הם אינטרסנטיים.

איצטדיון-כדורסל

ברמת-השרון

איצטדיון-כדורסל מסואר, ובו 5000 מקומות-ישיבה, יקם ברמת-השרון, בסמוך למיגרשי-המנים.

האיצטדיון יוקם על-ידי מועצת רמת-השרון בשיתוף עם יזמים מאיטליה.

מדובר במיבנה ארכיטקטוני של פלדה ומתכת, וראש-המועצה, משה ורביץ, הלוחם על מקומו, מבטיח שקבוצות רבות מאזור המרכז יעברו לשחק בו.

אין גבול לבורות

בסקירת הקולנוע בתוכנית הערבית במוציא-השבת תורגם שם סידרת-הטלוויזיה בחזרה לברייטסהד כ"בחזרה לכלה". המושך השידורים, בסידרה מיהו הבוס, תורגם סושי כר, מיסעדה לאוכל יפאני, לבר לשתיית סושי.

קרוע-המעיים הוחזר

הצעיר מוחמד אברעבר ממחנה-הפלר טים דהיישה, שנמצע ב-6 באוגוסט על ידי בורר בעל מהירות גבוהה (הי ולי סיטי), הוחזר השבוע ארצה מבוסטון. הצעיר בן ה-17, שכל מעיו רוסקו, הוטס על-ידי אגודה אמריקאית לארצות-הברית לשם השתלת-מעיים, אחרי ש-בית-חולים ערבי לא היה מסוגל לטפל בו, ובת-חולים ישראלים סירבו לטפל בו. בארצות-הברית נעשו בו ניתוחים אחדים, אך לא ניתוח של השתלת-מעיים. עם שובו ארצה היה חשש שיילקח מידי לחקירה של זרועות-הביטחון, בשל היותו בן למישסחה שכמה מבניה עצרי ריב. אולם, "עמותת רופאים ישראליים פלסטיניים" קיבלה רשות לקחת אותו באמבולנס מן המטוס לבית-החולים אל-מוקדס בירושלים, ושם הוא נמצא.

חברה למירוצי-סוסים

בעיקול

חברה למירוצי-סוסים, שמכרה בשנה האחרונה זיכיונות לאירגון הימורי מירוצי-סוסים ברחבי הארץ, עוקלה אחרי סידרת-ביעות מצד רכש-זיכיונות לסוסים ולמיוזנים.

הפנייה לבית-המשפט נעשתה אחרי שמישרר-האוצר ביטל היתר שניתן לחברה לתקופה של שנה בלבד, לשם ביצוע מירוצים בשטח כרטיס-צפייה והגדרת-פרסים, ולא מכירה להימורים.

ביטוח

באמצעות הבוקים

לישבת סוכני-הביטוח תפעל נגד כוונת סוכנות-הביטוח "אחוד" של "בנק לאומי", לבצע פעולות ביטוח על-ידי סקירה-בנק. הסוכנים טוענים כי פעילות זו מנוגדת לרוח ההסדר. האוסר על גופים בנקאיים לקחת חלק בכיטיח-פרט שונים.

"ישאר שטרן!"

גורמים שונים מסעילים לחץ על יאיר שטרן, מנהל-החדשות בטלוויזיה, לחזור בו מכונתו לפרוש מתפקידו, ולהסכים להישאר קדנציה נוספת.

שטרן עדיין לא הודיע על שינוי בעמדתו, שלפיה הוא מתכוון לפרוש מהתפקיד בעוד כמה חודשים. כינתיים המועמד להחלפתו הוא רפי גינת.

האינט על הסוס הלבן

בינתיים הובאה המיוזורה הפושעת. הפכו אותה על ראשה, וכן גם את ארנקה. הכל נעשה בנסות, תוך איומים וכלי הסברים. התייחסו אליה כאל טרוריסטית שנפתסה בקלקלתה, לפני שהספיקה לפוצץ את המטוס.

לבסוף הצליחה סוזאנה למצוא את עוראל בביתו. הבריטית קרית-המוז היה מוועדת, שלא כדרכה. הפרופסור הפעיל מיד את כל הקשרים. איכשהו השתכנעו אנשי-הביטחון שאין לפנייהם פושעת מסוכנת. בינתיים המריא המטוס שלה. כששאלה אותם איך תגיע עכשיו ללונדון, אמרו לה שיש טיסה של ארבע בעוד שעותיים, ואולי-אולי יאפשרו לה לטוס בה. הרמו היה שזה לא מגיע לאחת שכמותה.

אלא שבינתיים התקשר עוראל צוקרמן עם ארנל, ושם נאמר לו כי הגברת כבר רשומה ברשימת-הנוסעים של הטיסה הבאה, ואכן, היא הגיעה ללונדון בשלום...

איש אינו יכול להתנגד לסידור-ביטחון קפדניים. אם היתה פאשלה — של אנשי-הביטחון עצמם ושל הריילת — זה חייב בדיקה קפדנית, הן של הנוסעת, הן של המיטען. אילו זה נעשה באדיבות, תוך הסברת המניעים, לא היה איש יכול לכעוס.

אולם כאן קרה משהו אחר. אנשי-הביטחון והריילת חטאו, ואת זעמם הוציאו על נוסעת תמימה. צריכים היו לערוך חיפוש

סוזאנה

בתיירות לישראל חלה באח' רונה ירידה דראסטית. נוח לה עמים את כל האשמה לכך על האינתיפאדה. אך אולי אין זה הגורם היחיד? אולי פשוט נמאס לתיירים לעבור את הטרומה של היציאה, כאשר אנשי-הביטחון מתייחסים אל כל אחד מהם — ובייחוד אל כל צעירה בלונדית — כאל טרוריסט זרדוני?

ידיים של זהב

אפשר ללמוד על מצב המשק הישראלי בדרכים שונות. אפשר לשמוע הרצאות באוניברסיטה. אפשר לקרוא ראיונות עם הפרופסור מיכאל ברונו. ואפשר לטלפן ליד' זהב.

רחל מצאה את השם ומיספר-הטלפון במודעה. 'יד' זהב, שרווחים והשקעות בע"מ, ת"ד 4563, תל-אביב, טלפון 284739. 'יד' זהב, כך נאמר, "עושה תיקוני-חשבון, אינסטלציה, צבע, גרורות ושיפוץ. 40 אלף לקוחות מרוצים. טלפן ונבוא לתקן." טילפנו ובואו לתקן. חלון שלנו, הפונה אל הים, לא נסגר כראוי. כימים של סערה, שהעדיה את הבניין כולו, זה לא היה נעים. ב-28 בדצמבר, יום רביעי, בא איש בשם אבי לתקן. היה עליו לחוק את מנעול-החלון במשקוף העץ. דף ביצוע-שרות 11,590, קריאה 935.

האיש תקע כמה מסמרים בעץ הקרוב, וראה כי טוב. כשנאמר לו שזה לא כל כך טוב, אמר משהו ישראלי ברוח. "סמך עלי". הוא גבה 100 ש"ח והלך. כעבור כמה שעות אי-אפשר היה לפתוח עוד את החלון.

'יד' זהב לא הסתפקו בתיקון. הם גם טילפנו, כדי לוודא שהכל בסדר. נאמר להם שהכל אינו בסדר, הובטח לבוא ולסדר. מתי? אחרי שבת, האחד בינואר.

זה היה לפני שלושה שבועות. מאז טילפנה רחל מרי יומיים-שלושה לאוזני-זהב, ואספה הבטחות. ביום הראשון, האחד בינואר, לא בא. צופיה הבטיחה שיבוא ב-9 בינואר, בין השעות 11 ו-3.

נא לחכות. חיכו. לא באו. שיחה עם פקידה. הבטיחה, "להחזיר צילצול". לא החזירה ולא צילצלה.

שיחה עם רונית, ב-10 בינואר. הבטיחה ליום הרביעי, ה-11 בינואר, בין השעות 9 ל-11. נא לחכות. לא באו.

בינתיים אין החלון נפתח, ורחל ביזבה כמה ימים בהמתנת-שווא.

מילה היא מילה

זה לא סיפור אקטואלי, כי זה קרה כבר לפני כמה שנים. ואלמלא שמעתי את הדברים מפי מרענים מכובדים, לא הייתי מאמין.

גיבור הסיפור הוא פרופסור מכובד מאוד, איש-מרע דגול בשם גרהארט שמירט. הוא נודע כפרופסור בריט, אבל בעצם היה בן לאב גרמני ולא גרמני-יהודי. הוריו נפרדו עם עליית הנאצים לשלטון, והוא הגיע לבריטניה.

שמירט ז'וזף הוזמן למסן וויצמן, ומילא בו תפקיד חשוב בתחום שלו. לבסוף נפטר בשווייץ. הוחלט להביאו ארצה לקבורה. בשעה שהביאו את הגופה לקבורה, גילו הרבנים בשווייץ דבר נורא: האיש לא היה נימול.

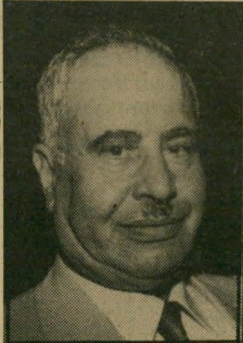
מי שאינו נימול, אינו יהודי. ומי שאינו יהודי, אינו יכול להיות מוכא ארצה לקבורה.

נוצר מצבי-ביש. אבל נמצא גם פיתרון למצב-ביש זה. הפרופסור שמירט נימול אחריותו, הוטס לישראל כיהודי כשר ונקבר כאן כרת וכרין.

היהודית, עצרו מאות אנשי-הגנה והקימו מחנות-מעצר במידבר. למחרת היום פירסם גרשום שוקן, עורך הארץ. מאמר חריף ביותר נגד הנהגת-היישוב. הוא תקף את המאבק, הגדיר אותו כמישנה הרדיקלית, וקרא להפסקתו.

המאמר הזה גרם לזעם עצום כציבור היהודי. רבים ראו בו תקיעת-סכין בגב הלוחמים. יש שלא שכחו את המאמר הזה עד היום. (פעם לקחתי את מנחם בגין, אז ראש האופוזיציה הימנית, בטרמפ ממלון המלך דויד לכנ

פרייג

סת. לכל אורך הדרך שפך את חמתו על שוקן, ובין השאר הזכיר את המאמר ההוא.) פרייג' לא הרחיק לכת כמו שוקן אז. הוא לא תקף את האינ-תיפאדה, אלא רק הציע להפסיק אותה זמנית, תמורת ויתורים מצד השלטון.

אני מבין מדוע זה הרגיו את ההנהגה הפלסטינית. כאשר אתה נמצא בעיצומו של מאבק קשה לחיים ולמוות, שבו נתבעים קורבנות קשים, אינך רוצה שכל עסקן מקומי ישמיע הצעות העלולות לרפות את ידי הציבור המתקומם. אולם אני בטוח שאיש אינו רואה בפרייג' כוגר.

אגב, הגבינה הנבולטית והפתיות, שהכינה אשתו של פרייג' למען סרטאוו, עברו בשלום את כל הדרך לתוניס, וזכו לקבלת-פנים נלהבת.

הוי, סוזאנה...

אינני מכיר הרבה נשים יותר נחמדות מסוזאנה. סוזאנה טאורון היא אנגליה, לא-יהודיה, בתו של מי שהיה חבר-פרלמנט במשך הרבה שנים. היא יועצת כלכלית בסיטי של לונדון. היא גם חברת-רליזם של עוראל צוקרמן.

צוקרמן, ישראלי החן בלונדון, הוא פרופסור לפילוסופיה של החוק באוקספורד. פעם היה חתנה של רחל ריין. הוא אביה של הילדה שלכבודה כתב משה דיין כמה משיריו היותר ידועים.

בקיצור, מישפחה טובה מכל הצדדים. לפני שבועיים באו עוראל וסוזאנה לביקור-מולדת. לסוזאנה היה זה הביקור השני בישראל. נדמה לי שהארץ מצאה חן בעיניה. עד הרגע האחרון.

היה עליה לחזור ללונדון לפני ירידה. עוראל הביא אותה לנמל-התעופה, הוריד אותה ופתח בית-הנתיבות, ועד שהספיק להחנות את המכונית ולהגיע לבית-הנתיבות היא כבר עברה את הצ'ק-אין. היה בידה כרטיס-לעלייה-למטוס. הוא נפרד ממנה וחזר למקום-מגוריו בנתניה. הוא ידע שהכל בסדר, עד שצילצל הסלפון....

סוזאנה עלתה לקומה השנייה והמתנה לקריאה לעלות למ' טוס, כאשר לפתע נייגש אליה שני גברתנים. הם הציעו את עצמם כאנשי-ביטחון, לקחו את דרכונה וכרטיס-הנסיעה שלה ופקדו עליה בנסות לבוא איתם.

השניים לא ידעו כמעט אנגלית, וסוזאנה אינה יודעת עברית. רק בהדרגה הבינה כמה המרוב.

מסתבר שהגיעה לצ'ק-אין אחרי שאנשי הביקורת הביטחונית כבר נטשו את המקום. היא לא ידעה זאת, כמובן. היא פשוט עשתה מה שנראה לה כטיבעי: ניגשה אל ריילת-הקבלה של בריש' איוויס והציגה את הכרטיס. הריילת קיבלה את המיוזורה שלה והנפיקה לה כרטיס-עלייה-למטוס.

זאת היתה, כמובן, רשלנות מצד הריילת ומצד אנשי-הביטחון. הריילת היתה צריכה לשים לב לעובדה הבולטת שלכרטיס לא הורבקה המרבקה של הביקורת הביטחונית, ושמרבקה כזאת גם חסרה על המיוזורה. סוזאנה עצמה, כמובן, לא הבחינה בשום דבר בלתי-רגיל.

אנשי-הביטחון התחילו לתחקר אותה באופן יסודי. עם מי היתה בארץ? את מי הכירה? עם מי כילתה? עם מי שככה? סוזאנה יכלה להוכיח חציית-רסר אנשים מכובדים מאוד שהכירה בימי שהותה, אך מרוב תדהמה זכרה רק את שם ידידה.

טילפנו אליו, אבל צוקרמן לא הספיק עדיין להגיע הביתה.

מה קרה לסוס הלבן? במשך כל ימי מלחמת-העולם השנייה היה הסוס הלבן של הירוהיטו סמל. הכל הכירו את התצלום של הקיסר היפאני על סוסו. הגנרל דוגלאס מק-ארטור, מצביא כוחות-המערב נגד היפא-נים, נשבע לרכב על סוס זה למחרת הניצחון.

הירוהיטו

אז היה הירוהיטו סמל המילי-טריזם היפאני הרצחני, האכזרי, הדורסני. סמל של שינאה. יעד לתאוונגם.

מלחמת-העולם השנייה לא הסתיימה כאשר חתמו הגרמנים על כניעה ללא-תנאי. כפי שנר-מה לרבים. היא הסתיימה כאשר שליחו של הירוהיטו חתמו על כניעה על סיפונה של אוניה אמ-ריקאית. הירוהיטו הוא שהכריע — אבל רק אחרי שהוטלו על

יפאן שתי פצצות-אטום קטלניות — ואחרי שהובטח לקיסר מראש שהוא ימשיך לשבת על כס-המלוכה.

מאז השתנו פני העולם, וגם פני יפאן. הקיסר עבר את כל הגילגולים. הפך דמוקרט והתגלה כאדם פשוט, בלתי-תוקפני, שלא ביקש אלא שיניחו לו.

נשכחה יפאן המיליטריסטית. נשכחה אחריותו — הפאסיבית, לפחות — לזוועות בלא-ספור.

כל זה טוב ויפה, אך האם אחרי כל אלה צריך היה מותו להתקבל כאסון עולמי. עד כדי הורדת הדגלים לחצי-התורן מסביב לכדור-הארץ? האם היה מקום לפסטיבל של אבל בתיקשורת העולמית? האם היו עיתוני ישראל צריכים להצטרף לפסטיבל זה? האם בכלל צריכים כל-ידי-התיקשורת הישראליים להעניק כותרות לכל פיפס של ליידר די והנסיכה פרגי והנסיכה סטפאני וקיסר יפאן?

מעניין — בכל הפיסרומים על מות הקיסר, בארץ ובעולם. לא ראיתי את התמונה המפורסמת של הקיסר האלוהי על הסוס הלבן, התמונה שסימלה את הוועות.

חיבוק הרוב

בשנות ה-30 נערכה בשווייץ ועידה גדולה לפירוק-הנשק, אחת מיני רבות. שליחי המדינות הציעו הצעות שונות, כל אחד לפי האינטרסים של מדינתו. הנציג הסובייטי, מקסים ליטווינוב (ריפלוט יחיד שסטאלין נהג לשלחו לכל משימה שבה היה חשוב לרכוש את לב המערב) הציע פירוק-הנשק כללי.

על כך השיב הנציג הצרפתי בסימפוזיאון, החיות, כך סיפר, הגיעו למסקנה שיש לשים קץ למלחמת הכלכלית. הן כינסו ועידה, ועל חיה הציעה את הצעתה.

צריכים לשים קץ למלחמות, הציע הנחש. צריכים לבטל את הארס, הציע התנין. איז לסבול את הורקונים, טען העיט. צריכים לחסל את הציפורניים, אמר הקיפוד. וכך, חיה אחרי חיה, עד שקם הדוב.

"אחים", הוא אמר, "צריכים לחסל את כל סוגי הנשק, אחת ולתמיד. עלינו לשים קץ למלחמה, ולהשאיר רק את חיבוק האהבה והידידות."

נזכרתי כאנקדוטה זו כאשר קראתי בשבוע שעבר את הרוחות על הוועידה הבינלאומית נגד הנשק הכימי, שנערכה בפאריס. צריכים לבטל את הנשק הכימי, אמרו האמריקאים והשר משה ארנס. צריכים לבטל קודם כל את הנשק הגרעיני, טענו הערבים. ורק הרוסים שפעו ידידות כלפי כולם.

פיתה וגבינה

בראשית 1983 הוזמן אותנו עיצאם סרטאוו לפגישה עם יאסר ערפאת, הראשונה אחרי הפגישה בכיירות הנצורה.

היה לי הסכם עם סרטאוו: לכל פגישה עימו הייתי אמור להביא לו פיתה תבונה (אפריה על תנור ביתי) וגבינה נבולטית. ערב הנסיעה הזכרתי זאת לאליאס פרייג'. הוא התנדב לספק לי את שני המיצרים והומיץ אותי בביתו בלתי-חלם.

ישבנו על מירפסת-הזכוכית של ביתו. הוא הצביע בתנועת-יד רחבה לעבר השכונות היהודיות שקמו על כל הגבעות, משלושה עברים.

"תגיד בשמי לאברעמאר", אמר, "מה רואים מן המירפסת שלי. אין לנו זמן" פרייג' תמך בכל ליבו בגישתו של סרטאוו — זו שיאסר ערפאת תיגם אותה באחרונה למדיניות רשמית של אש"ף.

הפגישה עם ערפאת התקיימה בתוניס. באנו שלושה מישראל — מתי פלד, יעקוב ארנון ואני, ואילו סרטאוו היה בחברת ערפאת, אברמאון ואחרים.

מייד בראשית השיחה מילאתי את חובתי כלפי פרייג'. סיפרתי לערפאת מה ראיתי מבעד לזכוכית המירפסת של ראש-עיריית בית-לחם, ואת המילים שביקש ממני להשמיע.

"אמורנא לאחי פרייג' שאנחנו אוהבים אותו, ושאנחנו מודעים למצבם הקשה של אחינו תחת הכיבוש", אמר ערפאת.

נזכרתי במילים אלה — "אחי פרייג'" — כאשר השמיע ערפאת באחרונה את האיום על "מי שמציעים להפסיק את האי-נתיפאדה". ערפאת לא הזכיר את פרייג' בשמו, ואני בטוח שזה לא היה מקרה. פרייג' מעורר לפעמים רוגז, אך הוא פטריט פלסטיני, גם כשהוא נוקט עמדות חריגות.

הרוגו של הפלסטינים על הצעת פרייג' טיבעי. הנה דוגמה: בשיא המאבק של היישוב נגד השליטון הבריטי — כאשר היה קיים שיתוף-פעולה בין אירגוני-ההגנה, אצ"ל ולח"י — הנחיתו הבריטים מכה על הנהגת-היישוב. הם אסרו את ראשי הסוכנות

הצגה חדשה ללהקת-פיקור דרום. אחד מחברי-הלהקה, חייל צעיר בשם **ניצן**, מופיע בהצגה הזאת בתפקידי פנטומימה ואק רובטיקה. באחת ההופעות האחרונות נחת בצורה לא-נכונה וג'

כירתו, שבישרה לו שהופעתו כ- תוכנית הטלוויזיה סיבה לסטר בה נדחתה למועד לא-ידוע. הזמר הפופולרי לא ויתר וגסע לאולפני הרצליה כדי לפגוש את מפיקי-התוכנית. כשהגיע למקום

אולי גם תגיע לבית-המישפט העליון? **■** עורכדין רבים העלו בה- לוויה זיכרונות על טוניק. **צבי לידסקי** סיפר כי טוניק היה הסנדק של בנו הצעיר, **עומר**.

קומה ובאותו האגף — הפעם ב- בית התעשייה שליד הרולפי- נריום. **■** בהלווייתו של עורכדין **יצחק טוניק** ספרו לו שניים מעמיתיו-למיקצוע, השופטת ב-

במשך שנים היו שתי הפרקליטות הנוצצות, **פנינה דבורין** והלנה בילין, ידידות אור תה הקומה בבניין היכל-המיש- פט. כל אחת שכנה באגף שלה, דבורין בפרקליטות תל-אביב ו-

אלי דסה, העולם הזה

משה ברנשטיין

שרוייה באבל כבד, התקשתה בהליכה ונאלצה להיתמך במהלך ההלווייה עלידי אחת מבנותיה. הצייר בלט בהלווייה של עורכדין יצחק טוניק, כשהחזיק בידו זר-פרחים ועיניו זלגו דמעות. מרים טוניק (בצילום משמאל), אלמנת המנוח, שהיתה שרוייה באבל כבד, התקשתה בהליכה ונאלצה להיתמך במהלך ההלווייה עלידי אחת מבנותיה.

הוא עשה זאת בהידור כוח, ביהדות יפה כזאת. הוא הביא במתנה ספרית-נ"ך בכריכת-כסף, ואשתו הביאה כוס ליין, גם היא מכסף, סיפר לידסקי. הוא הס' ביר כי בחר בטוניק כסנדק מכי- וון ש-עורכדין יש הרבה, ושופ- טים יש הרבה, אבל ראש-לישכת עורכדין יש רק אחד!

■ אחרי מסע-הבחירות הלא- מוצלח שלו, מצא את עצמו **רפי סרויסה**, מי שהיה נציב שרות בתי-הסוהר, כשיש לו חוב של 50 אלף רולר. הוא פנה למועמדי הרשימה שלו, וביקש מהם להש- תתף בכיסוי החוב. המועמדים סירבו בתירוצים שונים. מחוסר- ברירה נאלץ סרויסה לפנות ל- בנק, בבקשה להלוואה פרטית. הבנק הילווה לו 25 אלף שקלים, וסרויסה הצליח להחתיים את מוע- מדי הרשימה כערכים. הוא שילם לנושיו ולספקים חלק מהחוב.

■ בשעת-בוקר מוקדמת צי- לצל הטלפון ברירתו של הזמר **חיים משה**. על הקו היתה מז-

דימוס **מרים ברנשטין**, המש- משת כיום במקומו בתפקיד מב- קרת-המדינה, והשופט העליון **יעקב מלץ**, ששימש גם הוא עד לפני שנה בתפקיד מבקר-המדי- נה. טוניק היה, במהלך חייו, נשיא לישכת-עורכדין במשך

ביילין בפרקליטות מחוד-המרכו. השתיים בלטו תמיד בלבושן המ- הודר, בשערן העשור-היטב וב- הופעתן הווהרת. הן התפרסמו גם כנשות-חברה, המופיעות במקר- מות הנכונים ותופסות גם שם את עיני הצלמים. זו אחר זו פרשו

רם לעצמו נזק גופני. מפקדי- הלהקה נכנסו ללחץ בחיפושיהם אחרי מחליף לצעיר הפצוע, וכי- שלא מצאו הסכים סרויסה למלא את מקומו. רבים מהצופים לא מבינים מה עושה איש בן 35 בחדרת חיילים שגילים הממוצע הוא 18.

■ עד עתה היו ליצחק **רבי** שתי מוזיקרות, שכל אחת מהן עבדה חצי יום. אחת מה- שתיים, **מירי מרקוביץ**, שעב-

ביקש לדעת מדוע דחו את הופע- תו. באולפן אמרו לו שזויה דחייה זמנית, ואם הוא מעוניין יוכל להשתתף בהופעה משותפת עם הזמר היווני **דאלארס**, המגיע ארצה לסידרה של הופעות. משה סירב ואמר שהוא די מפורסם כדי להופיע ללא שותפים. כעת הוא מתמין לקבלת התאריך המיוחל.

■ את שרות-המילואים שלו עשה השחקן **מאיר סרויסה**, בעלח של רותי ירקוני, בכימוי

אשתו של לירון, בנו של רפי נלסון המנוח, ילדה בן ביום השישי, בשעה 2, בבית- החולים "יוספטל" באילת. כמה שעות אחרי הלידה היא כבר הסתובבה במיסדרון. לירון בעלה (בצילום משמאל, באמצע) מיהר לכפר בטאבה כדי לבשר לכל על הלידה. עם הגיעו התנפלו עליו ידידיו בשימחה ושפכו שמפניה על ראשו. בני-הזוג החליטו שהבן ישא שם בעל הברה אחת בלבד.

ג'ודי נלסון

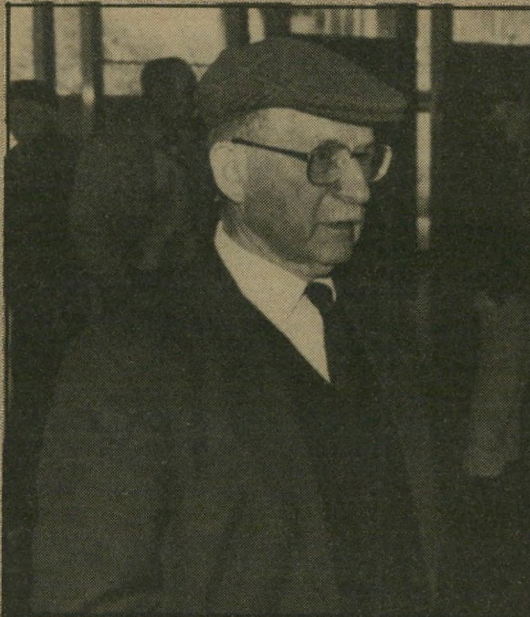
הניתה צמרין דוקטור לעבודה סוציאלית ויושבת-ראש האגודה-להגנת-הילד מסרה נתונים מד- הימים על היקף התופעה של התעללות מיסית ומינית בילדים. להדגשת הלגיטימציה של הנושא היא הביאה מודעת-פירסומת לקונדומים, המראה ליד, בחברת גבר ואשה - כשכולם עירומים.

שתי קדנציות, וגם מבקר-המ- דינה. השופט מלץ, שהיה שותפו של טוניק במישר עורכדין, סיפר כי כאשר הוצע לו לכהן כשופט מחוזי, פנה בראש וברא- שונה לעמיתו טוניק והתייעץ בו. הוא אמר לי לך: לך מי יודע,

השתיים מהפרקליטות ועברו ל- פרקטיקה פרטית. ביילין פרשה ראשונה, והצטרפה למישר-ה- פרקטיקה של **דוד ליבאי** ודן **שיינמן**, ואחריה הלכה גם דבור- רין, שפתחה מישר משלה. אלא שהשתיים חזרו לדור באותה ה-

אחד הדברים הקשים ביותר ליהודי הוא ביסוס ראש להלווייה. יש מי שמסתמך בכיסה ויש מי שמאלתרים ביסוס ראש מעניינים ויוצא אידומן. בשבוע שעבר,

בעת הלווייתו של עורך-הדיון יצחק טוניק, מי שהיה ראש לשכת עורכי-הדיון בישראל ומבקר-המדינה, נראו ביסוסי ראש המעידים כי לבעליהם דימויו ומעוף.

ומסולסל. ואילו עורך-הדיון מיכה כספי (משמאל) חבש כובע-מיצחיה משובץ מצמר, ומצא עצמו שקוע בשיחה התל-אביבית, הסתפק בכיפה ממש, בצבע כחול בוהק, עם ידד שחבש כובע זהה, אך העשוי בד קורדרוי עבה.

כחול-ירוק, היווה קונטרסט חריף למעיל-הפרווה החום שלבשה. באמצע: משה בן-זאב, היועץ המישפטי לשעבר, בא להלווייה כשהוא חבש כובע-פרווה רוסי שחור

השופטת-בדימוס ומבקרת-המדינה בחווה, חבשה לראש כובע לבד מודרני שהבלית את יופיה. הכובע, בצבע

הופעתו המעונבת. משמאל: נחמן אמיתי, עורך-הדיון התל-אביבית, הסתפק בכיפה ממש, בצבע כחול בוהק, שבלטה למרחקים על רקע מינוניות האבלים האחרים.

ליט, המוכר בקומתו הגבוהה. באמצע: דויד שטיינמץ, שופט-השלום התל-אביבית, חבש כובע-בייסבול בעל מציץ חיה ארוכה. הכובע המקורי בלט על רקע החליפה השחורה

עורך-הדיון, חבש כובע שנקנה בארץ-צוית-הברית, בעל שולי-פרווה. הכובע, העשוי צמר משובת, הגביה במידה ניכרת את הפרק-

מאחורי פרשת-הרולארים. דובר משרת-ישראל שוקל כעת אם להעמידו לדין על דבריו. **ברברה טאופר**, מי שהייתה ניספחית-העיתונות האוסטרית בארץ, התפטרה מתפקידה כמנהלת יחסי-החץ של מוסטאון ישראל, והחליטה לגור בתל-אביב, מפני שזו "צעירה וחיונית יותר".

נעמי רון וזוהר אוהליאב

פסוקי השבוע
● **"ידעו את אחרונותי"** על התוכנית הכלכלית החדשה: "היא כמו טכס ברית-מילה: לקט" גים מקצצים והגדולים אוכלים עוגות".
● **המתנחלים**, השובתים רעב בפתח משרדו של ראש הממשלה, בתגובה על הפגנות המחאה של ראשי ערי-הפיתוח באותו מקום: "הם מפגינים בעד דמים ואנחנו מפגינים נגד דם".
● **ההיסטוריון האמריקאי אדוורד קלינטון**: "אמריקה נתנה לעולם את הקונקוקולה, יפאן — את רשמית-הקול ורוסיה — את הקלשניקוב".

אותה לבית-החולים. פחות מ-24 שעות אחרי-הניתוח היא כבר הסי-תובנה במיסדרונות. בין מבקריה הרבים היו **אברהם שריר**, השר-לשעבר, **סולה מזוס** מיד-ענות אחרונות, **אייבי נתן** ואחרים.
● **חברת-כנסת רענן כהן**, שהשמיע את נאוסי-הבתולין שלו בכנסת, מסיים בקרוב את עבודת-הדוקטורט שלו על הערבים בארץ-ישראל. במקביל הוא מתכוון להוצאת סיפור, אף הוא על נושא זה.
● **עוד אחת שעשתה הסבה לתחום-האופנה היא עדנה מ"קרב**, אשתו של **אמיר מקוב**, מנכ"ל טוול בישראל. עדנה, ש-עסקה ב-25 השנים האחרונות בהוראה, פרשה מעבודתה ופתחה סטודיו-לאופנה במרתף ביתה ב-הרצליה-פיתוח.
● **אישי-העסקים הנתנייתי שלום זייתוני** נעצר על-ידי משרת-יתגניה בחשד שהיכה פועל ערבי, העובד באחד מעסי-קיו. בעבר נעצר בחשד של החזקת דולארים מזוייפים. באחרונה מצא עצמו בעימות עם המיש-טרה. כשהתראיין למקומון בנ-תניה, טען שהמיטרה עומדת

לחלקות במסלול ב'. מאחורי-הקלעים היא תפגוש את חברתה הטובה, הזמרת **אוסירה יוססי**, שהיא אחייניתה של **עופרה חזה**, אשר כמו רומי, שלחה שיר במסלול א'. התאכזבה כאשר הוא לא התקבל, והתבשרה השבוע שהיא תבצע את לשמוח ולרקוד, שהתקבל במסלול ב'.
● **הופעתה של הזמרת האי-ראגית הולמיריה היתה רצופה תקלות**. חפץ חשוד, שנמצא בסמוך לכניסת האמנים בהיכל ה-תרבות, התגלה כחבילת טיטר-לים. אך זמרה-החיים, שהיה א-מור להופיע לפני הזמרת, נעלם עוד לפני שהספיקו לברר מה מכילה החבילה, ורק בשעה 9.30 מצאו אותו. ההופעה החלה באי-חור, למורת-זרעם של הצופים.
● **ידידה הרבים חיכו לה ב-מסיבה**, והיא לא הגיעה. כשהת-קשרו עם ביתה מסרה להם האם, העיתונאית **ברוריה אבירדן בריר**, שבתה **שרון** נמצאת ב-בית-החולים איכילוב בתל-אביב, אחרי שעברה ניתוח להוצאת ה-תוספתן. שרון חשה ברע בשעה שהקשיבה להרצאה באוניברסי-טה, ונסעה לביתה. כשמצבה הח-מיר, נסעה לרופא פרטי, שהיפנה

בטלוויזיה את העיתונאית **שרי מימון**, בתזווג ואסיכתו של לבנון, בתשרי-השורות של נע-ס"ח, והחליט שהיא תתאים לתפ-קיד. מימון הסכימה, וצירפה ל-לבנון עבר או על סרט אחד בלונ-דון, וכאשר חזר, ושמע שבתו תר-פיע בסרט, הביע התנגדות תקי-פה. אבל זה לא עזר לו, כי שוש-הדיעה לו שהיא הסכימה ל-עיסקת-חבילה, שתינו". הסצינה שבה השתתפו השתיים היתה קשה לביצוע, לפחות לגבי הק-טנה, שהתחילה לבכות כאשר אמה התחילה לצעוק ולרוץ. ה-כני, במקרה הזה, התאים לרצון הבימאי.
● **רומי הלחמי**, זמרת, שלחה לתחרות הקדם-אירוויזיון שני שירים במסלול א', והתאכ-זבה מאוד כאשר לא מצאה את שמה ברשימת מבצעי השירים במסלול א'. שהתפרסמה לפני כשבועיים. נשאר לה רק להתנחם בשמועה שהגיעה לאונייה, שצ-וות-השופטים התלהב מקולה, אבל לא משרייה. אכזבתה הפכה לשימחה גדולה השבוע, כאשר התבשרה שהיא נבחרה לבצע שיר בשם איך זה קורה, אשר נש-

רה לפני-כן עם **משה ארנס**, היא עובדת משרד-הביטחון, והי-שבוע היא עזבה את משרתה במשרדו של רבין לטובת מיש-רת מוכירה במישלחת-הרכש, היוצאת בחורש הבא לארצות-הברית, לתקופה של שלוש ש-נים. המוכירה השניה, **סילביה**, שעברה עם רבין קודם לכן במפלגת-העבודה, עובדת עתה קשה מתמיר.
● **שבתאי מל**, נציג הש-בועון שטרן בארץ, חגג בשבוע שעבר את מסיבת יום-הולדתו ה-50 בוויילת שלו בשיכון-דן. אשתו של מל, **עדי**, קצינה בכירה ב-חיל-האוויר, שהשתחררה באחר-נה מצה"ל, אירחה את דן **פתיר**, **נחמן שי**, חברת-כנסת **מיכה גולדמן**, **יאיר עמיקם** מליש-כת דוברצ"ה, **ברמלה מנ-שה** מהרדיו והרכה כתבים וצל-מים העובדים עבור עיתוני-חוץ.
● **הבימאי עמית גורן** היה זקוק, לצורך סרטו הקצר הבלוב, שצולם באחרונה, לאשה וילדה קטנה, שיגלמו תפקיד של ערביה הצועקת וירוקת כאנתיפאדה, וילדתה, גורן, שהוא חבר טוב של מפיק-הסרט, **יעור לבנון**, ראה

A black and white photograph of an elderly man standing outdoors. He is wearing a light-colored, short-sleeved button-down shirt and dark jeans with a dark belt. He has his right hand in his pocket and is looking directly at the camera. The background shows a building and some foliage.

"Shemi, shemi über alles!"

(3) מיום שנכנסו אדם ברוך וכת ידיליה לעולמדהאמנות הישראלי, הדרו אליו עולם הגסות, הכוחות וצעתה האופנה האחרונה. היידע, ההיסטוריה

(3) מיום שנכנסו אדם ברוך וכת
דיליה לעולם-האמנות הישראלי, חדרו
אליו עולם הגסות, הכותנות וצעקת
האופנה האחרונה. היידע, ההיסטוריה

חסר שיניים כאמן, חסר דימיון כאדם יוצר.

(7) תזכירו לו לברוך זה, שבפעם הראשונה שבה קראתי את הגיגיו בתחום האמנות הרגשתי כאילו המילים הן משיחות של חרא. התשובה ההולמת ביותר לדיבריי הביקורת הגסים שהטיח בי כבר אז היתה להחזיר לו

כוח ולהשכיח בשנות ה־80.
(6) לך תסביר לו שמעולם לא
„נתמכתי” בידי גרשום שיקן. שאת
עבודתי הראשונה רכש בשנת 1983.
את מאמריו ועבודותיו בשנות ה־60

לך תאמר לרדק המתנשא והגם
שבאותה עת יצקתי בעירום את דמותה
של הלית ישורון, שאז עוד לא היתה
נשואה לשעיה, עובדה שאותה היו בני
הזוג המיליונר-ריבליני מצדיפים לש-

למשוך את שמי החששן בלשונו, עד שיאיות לחסל חשבונות עם
חברים משכר, ובעיקר – לנמץ מטליות אדומות לעיניהם של כמה
זרים שחוריו ולמודי-קרבות, אשר לא יעברו בשתיקה על קריאת
התיגר.

ואכן, ותמרקין, כמניחם, לא איחר להרים את הכנף שהשיקן
לעברו בעל־דבבו מלשעבר, האישי שעיומו "ההכתב" בשעתו כביכול-
היכונים כתובים על נייר וואלטו והתומנים בצוואה. יש להניח כי רשימתו
אותה, אותה מסר לדפוס וימים לפני צאתו לספרד, היא רק מסחא-אש
ראשון או סיבוב ראשון במערכה מתמשכת, שבה ימצא שמי את עמו
התנחיל שני מורגל בו.

אשר לאמת – מוחלטת או יחסית, היסטורית או תרבותית? אמנו –
 ית – מי באמת ידא לה ולשמורות בעת שמדובר בשיקוף ובמערך
 תרבותי, במגוון תרבות ובמסאורים צוחים ונשרפים במעופם?
 ולבסוף, לגריה גורדון ובעליה סעיה ריב ואשתו הלית ישורון –
 בתו של המשורר אבות ישורון, ידידו הוותיק של שמי – נזכרים
 כרשימתו של תומרקון רק משום שהם נזכרים גם בספרו של אדם
 (הזן) שהעניקו את הסתם (ובן אכסניה נאה והקל לעריפתי –
 ברוך) לצית שמי. זאת, אחרי שתומרקון פרש מהנהלים בסערה ובטי
 יקת־דלת, שהדיה הגיעו עד לכותלי בית־המישפט.

עם הופעת סיפרו של אדם ברוך, יחיאל שמי: פיסול חילוני
הוצאת הקיבוץ המאוחד בשיתוף קיבוץ כברי

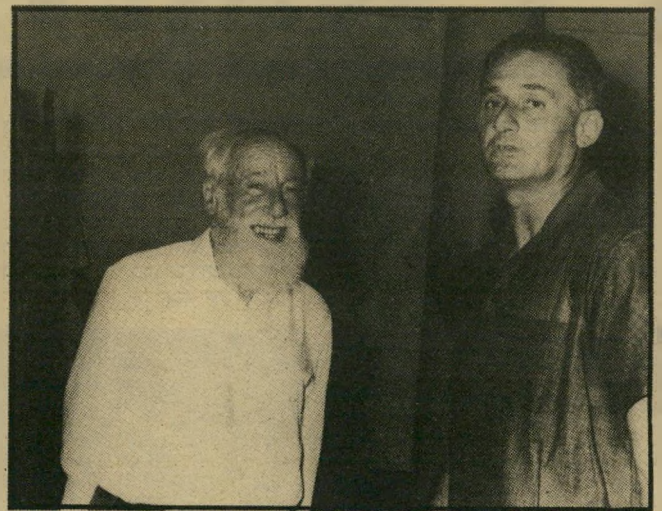
שמי, יוצא בית-מדרשו ה"כנעני" של יצחק ויצגור, אשר הפך במרוצת הזמן לאמן-אפיון קונסטרוקטיביסטי בנוסח הפיסול האנגלי-אמריקאי של מימנו, לא התאים במיוחד לשיכפול "מנומן אלתרמן", או האמן כמודק כוחות חוץ-אמנותיים, כשרבות הישראליות, אמן ממוסד למהדרין עוד בטרם זכה במרס (תשנ"א), מי ששומר בקנאות על תדמית נקיה ללא ריב, אוצר ואורג את תשיכוליו הלא-מעטים בליבו פנימה, חי בלא דאגות-פרנסה יתרות בקיבוץ בברי, שהקים לו אטלייה לתפארת. אמן נוסמר מכל התבטאות או מעורבות פוליטית, מייצג נאמן של נוסח ונוסחות מיובאים מן החוץ. האם כזאת תהיה דמותו של "האמן הקלאסי", המיועד להתעניינותה של המערכת הפוליטית? או העיבורות הישראליות?

האם מודריזם, "המתכתב עם מודריזם בינלאומי" – התכתבות חד-צדדית, לרוע המזל, לפי שעה – הוא באמת הפיסול הישראלי היחידי, שישראלותו אינה מוטלת בספק", זה, שהתערותו בנוף עדיין נמשכת?

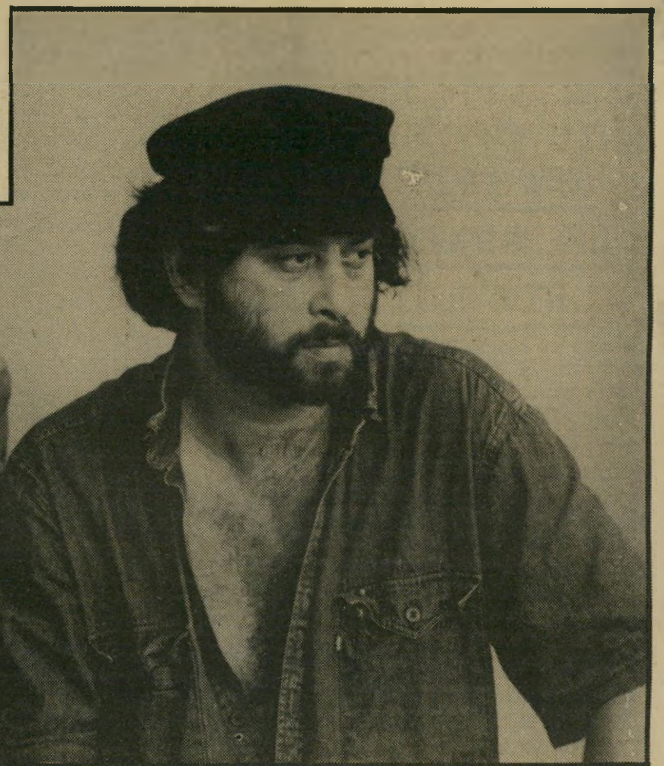
כדי לקדם את מני כל הטיעונים האפשריים – והמתבקשים – צריך
 היה לתקו ולשפץ פה ושם גם את ההיסטוריה וגם את התדמית.

עצמו הפך לקוסם עיתונותיהערב המופיעה בבוקר.
(8) מאז, ארס-ברוך-רוזנבלום הוא העונש הצהוב של התרבות המקומית/ מקומית/מגאזינית שלנו. הצבוע (רפצ בצברית-ערבית) של אמנות-יש ראל, מיילל מישפטים במידבר הריק, מגבב מילים למציאות דימונית, ומעל הכל — נוזן מנבלות.
(9) אשר ליחאל שמי. לפנינו פסל פיני-ינוני, חסר-שיניים כאמן, חסר דימיון חופשי כאדם יוצר, ומעל הכל — חסר חוש לחומר, חוש שבלעדיו אין מייסטר אמיתי. הברזל שלו מת- נדנך כפה ברוח, לעולם חסר את העובי הנכון. הברגים מוכרגים על גבי הלוותות שלו כאילו היו קישוטים של מיסגרת פלאסטיק זולה. כוליהעץ מופיעים בעבודותיו כאילתורים קלרי לים, תחת להוות מישקל-שכנגד או קונטר-הפונקט לברזל. המוצר המוגמר חסר אותה איכות שרק היא מסוגלת להתלקח בניצוץ של משורר, באותו משהו מיטאפיסי, על-ידי-כביכול, ההופך ערימת-חומר למעשה-אמנות. עבודות הבטון שלו מסורבלות, נדרשות וכלי-כך עייפות כבר בהגיתן לאור העולם! לא פשוטות, לא מופי שטות, כי אם פשטניות. במבט מרחוק, אתה לפעמים אומר לעצמך: לא רע, די

שמי עם יצחק טבנקין
הישמר מהרובשנית הזאת!

מבקר אדם ברוך

שלחתי לו מיכתב חתום בצאורה...

רוטה, יהודי מתוסכל בעל עיני חזירה זקנה ורעה (כמאמר ג'יימס ג'ויס), התופר בחוש צהוב גם כותנות-פסים לאנשי-שלומו (ואני פה כותנות של חג לו תופרת) — אלתרמן, משורר העבטו.

תומרקין מפסל את הלית ישורון
לך חניד לדרדק המתנשא והנס...

(14) בעד כל הון שבעולם לא הייתי מסכים שפייר רסטאני (מבקר אמנות צרפתי), למשל, יכתוב בספר עלי ועל עבודתי את כל האמת על דני קרוון, למשל!
(15) מקוריותו המפוקפקת של האל-

לרחף הרחק וגבוה מעל למרומיו של שמי: זהו אדם ברוך רוזנבלום, פרח השושן. בהשוואה אליו גם טבנקין, הלית ושעיה ריבלין ודומיהם אינם אלא ירחים בלבד, ירחים או כוכבי לכת, פעם הולכים ופעם באים. וכל

„מיהו בעצם אדם ברוך זה? לשעבר גרובי, מרכקו, בור חומרני, איכנא- מסתברא של קלישאות ונוסחות...”

השאר, כאמור, הם החושך שעל פני המים.
ובסיכום: בעיני אלכום זה הוא כספר-מתכונים לבישול צנון: מעט מתכונים, הרבה שיהוקים, הרבה צנון ולא-מעט ריח רע בסופו של דבר. וכל זה על גבי נייר כרומי מבריק, כותרות באותיות „דויד לבן“, צילומי- צבע מורפסים בהרבה יותר מרי כחול, והרבה-הרבה שחור-לבן.
ממש כמסיבת-חורף של החברה הטובים עם שרלה שרון על הרשא בקיבוץ כברי.

בום יחאל שמי: פיסול חילוני מתמצית בכך שאינו מבהיר את דרך פיסולו של שמי באופן אמנותי, טכני, מיקצועי ו/ או בהקשר לתולדות-האמנות בכלל ובישראל בפרט.
לעומת זאת, הוא מנסה לטנף ולהשחיר הכל. הסיסמה שלו היא: „מעל הכל — תמיד-בסדר שמי: Shemi Shemi Ueber Alles.“
כל השאר — סופרים, משוררים, אמנים — בגדו, איכזבו, לא עמדו בצפייות. הכל אנטי-שמי!
רק כוכב צהוב אחר מורשה כאן

אמא שלי מתגוררת כיום בחיפה. אנחנו עברנו למעוראבי, והיא נתיקה בחיפה.

דרור: "הוא יודע עד כמה אני אוהב אותו!"

דרור הוא ילד חסר עור. הוא בעל תאים מאוד פתוחים. הוא מאוד רגיש. הוא קולט הכל. דרור נולד ארבע שנים אחרי שעופי

כשהייתי קטן, רציתי לכתוב, חשבתי שאני אצטר. הייתי ילד טוב ורחובות. שם נולדתי להורים ממוצא פולני. הייתי חניך השומרה הצעיר. עד היום נותרה בי מין מנטליות של מנצח בהשומר הצעיר. הזכרון שלי מרחובות זה צמחים, המון צמחים, פרסים, אווירה של כפר. היה בכך מין אידיליה. הבית שגרנו בו עומד כיום ריק. אני עובר שם מדי פעם, מסתכל, לא נכנס.

דרור — בית חולים זה מוות: סבא שלו נכנס לבית חולים ומת, דודה שלו אחותי, נכנסה — ומתה. יש לי תחושת החמצה על שאין לי ילדים נוספים.

כחדים: "אני בן 37"

החיים קצרים...

אני פוחד נורא מאלימות. לכן אנחנו, עופרה ואני, עושים טעות

סדרהיום שלי. אם, למשל, אני מחליט שאני לוקח את דרור מבית הספר ביום מסוים — אני קובע חזרות לשעות הערב. אני פשוט אומר לשחקנים: "היום אני עם דרור!"

אז הם שואלים: "ומה איתנו?" לקחתי את דרור לבז לירח והצגה חדשה בבית לסין, בכימויו של ויינגרטן. יש שם מכונית על הבימה, מכות, מוסיקה, זה מאוד מצא חן בעיניו. הוא מאוד אהב את זה. בסוף הוא החליט שהוא רוצה לתת מתנה לשחקנים. הוא

"איזה גבר אני? בעל רכושני וקנאי!"

איומה לגבי דרור, הבן שלנו (8 וחצי). הבוקר הוא הלך לבדו לבית הספר. אין לך מושג כמה פרפרים היו לי בבטן. אתמול ראו בטלוויזיה קטע קצרצר מהשיחזור על רצח הילד מטיבעון. הפסקתי לנשום כשצפיתי בכך. קראתי היום על מישפטם של חברי שהרגו. קשה לי להשתחרר מחילופי הדברים האלה: "לאיזה צורך היכיתם?" — "לצורך המכות!" זה נורא מפחיד אותי.

אני דווקא לא זוכר שחטפתי מכות כילד: לא חטפתי ולא החטפתי. הייתי די מחוץ לעניין הזה. ההזדהות שלי עם ההתרחשויות מפחידה אותי. אני קורא על כך שילד בן 11 נרצח, ומייד משליך זאת על דרור. ילדים הם חסרי-אונים, וכמה אלימות יש בנו?

פחדים נוספים? יש לי הרגשה שהחיים קצרים. אני בן 37. אני חושב המון על איך להתמודד עם החמצות, אוכדן. אני מדבר על מערכות יחסים, מאוויים — הכל, הכל זה החמצה. אין בי פחד מהמוות, אלא מאי-המרידה נגדו.

בימאי'שחקן:

"לפעמים אני גונח בשעת חברה..."

אני מנסה לרמות את ההוא שם למעלה, ואומר: "אני הולך לחיות עוד כמה חיים, לברוק מערכות יחסים שאחרת לא הייתי עולה עליהן."

השחקנים, המשחקים איתי, כליך נהנים, חווים חוויות עד שהשאר, הביקורות, כמעט לא חשוב.

בעצם אני גם כותב, גם משחק, גם מביים. עכשיו, תוך כדי שיחה, אני מבין שעלי לבחור. אי אפשר שלא להחמיץ הכל, אני נוטה לבחור בכימוי.

נוצרת תלות רגשית בין בימאי לבין שחקניו. אני צריך לדעת עד מתי, היכן, איפה.

לשחקן יש צורך להיות נאהב, מקור בל. שחקן זה כמו ילד מאומץ. אני, כבן מאי, אומר לו: "אבל אני בחרתי בך!" אני משתדל להנחיל להם שהם הכי חשובים. יש לכך פירושים לא-נכונים. שיחות טלפון הביתה. גם מצד שחקן ניות. זוהי כזאת חשיפה. אין גבולות. היו לי מיקרים ששחקנים שמעו שאני הולך לביים הצגה אחרת עם שחקנים אחרים, והתריסו: "אה, מה זה? איך אתה יכול?"

לפעמים אני מוצא עצמי בתפקיד

צייר ציורים מאוד מיותרים, אם כי אין לו בעיה לצייר מדויק. דרור מאוד דומה לי. יש לי תחושת החמצה איומה, שאבא שלי לא מכיר את דרור, שאני יודע דבר על ילדותו של אבא בפולין, איך הם חיו שם. אני מרגיש החמצה שדרור לא הכיר יותר את אבא שלי. בשביל

הרבה. הוא ילד-בית כזה: פושע-בית, לא פושע-רחובות. הוא ילד מצחיק, מאוד מלא עם עצמו. דרור דומה לעופרה באנרגיה שלו, אבל חיצונית הוא דומה לי. היא יותר אמא עבורו, אני — יותר חבר, אחר. בגלל דרור אני מוצא עצמי מצייר במשך שעות. כבימאי, אני שליט על

רה ואני התחתנו. הוא יהיה צייר. זה לא יעזור לאף אחד! הוא גר כיום עם עופרה, אבל אני מקפיד לראות אותו מדי יום. הוא בגיל שכבר קוראים עיתונים. הוא יודע עד כמה שאני אוהב אותו. אני מדבר עליו הרבה? הוא בן יחיד. אולי בגלל זה אני מדבר עליו כל-כך

קשה לי, מאוד קשה לי. אבא שלי נפטר לפני חמש שנים. מאוד מאוד אהבתי אותו. הוא היה איש מאוד שתקן. הייתי קשור אליו בדרך מיוחדת. רק אחרי שהוא מת גיליתי עד כמה שהייתי קשור בו. זאת החמצה הגדולה ביותר שלי — אבא שלי ואחותי. שניהם מתו.

איציק ועופרה ויינגרטן

המצב בינו הוא כמו התנשנות בין שני הרינגעו

„ניגשתי לאשה ואמרתי: גברת, את יודעת שאת נורא מכוערת ומגעילה?“

כיום, אני חושב, אני פחות רכושני ופחות קנאי מאשר בעבר. שני אנשי־איטרון ביחד — אני חושב שזה חלק מסיפור המתחים ביינינו. כשעופרה עובדת על מחזה, אני בקושי מעורב. אבל היא מתייעצת איתי מה לבחור, באיזה מחזה, באיזה כימאי. לבימאי יש מישקל רב בהחלטה. עופרה ואני בורכנו — ואנחנו יודעים זאת איך שהוא — בכך שאנחנו במיקצוע הזה. מישור איפשר לנו שלא להחמיץ. המצב בינינו הוא התנגשות בין שני

ררור

אני מדבר עליו הרבה...

הריגוע, אנרגיות אדירות שלא מגור תבות נכון.

סרטן: „הייתי עד להתפוררות של אחותי...“

היו לי שתי אחיות. שתיהן היו מבוגרות ממני. אחת מהן, יונה, נפטרה לפני שלוש שנים ממחלת־הסרטן. זאת הייתה מחלה ארוכה מאוד. זה סינה לחלוטין את חיי, את השקפותיי. זאת הייתה האחות שהייתי קשור אליה יותר מכל. זאת הטראומה בהאדידיעה של חיי. זה בא כליכך במפתיע. הרופאים הכי טיחו שהיא תטופל, ושבעיקבות הטיי פול יש כל הסיכויים שתבריא. אנחנו האמנו. רצינו להאמין. אבא שלי כבר לא היה אז בחיים. זה פרץ שנה אחרי שנפטרה. יונה הייתה אמא לשלוש בנות. כיום אני יותר מרדוד לבנות האלה, מעין חבר.

איציק

סיימתי תקופה זאת על גבול שפיות־הדעות.

משעתימה ההקרנה, זיהיתי אותה בקהל, ניגשתי אליה ואמרתי לה: „גב' רת, את יודעת שאת נורא מכוערת? מג' עילה ומכוערת!“

ארשת־פניה השתנתה. היא נראתה המומה. מה זה פגועה! אם היא לא הבינה באמצעות ההגיון עד כמה פגעה, לפחות שתבין דרך הרגש. הרגשתי מין שימחה קטנה בלב... עופרה, כמובן, כעסה עלי ואמרה: „למה אתה יורד לרמתה?“

לעופרה יש גישה כזאת ש.אין לי מה להסתייג. אני פולני יותר. מעולם לא דיברתי עליכך. עברנו לגור במעוון אבי אורי שעופרה פוטרה מתיאטרון וידיה. חזרנו ביחד.

בינתיים נפרדנו. אנחנו מתגררים כיום בנפרד, בשתי דירות במעוון־אבי. ררור גר איתה, אבל אני מקפיד לראות אותו בכל יום.

חושב שאני בעל טוב. איזה גבר אני? רכושני וקנאי. יש לי ואריאציות של התכונות האלה. אני נעשה לפעמים ילדותי, מחזיר, מתנהג דווקא. אני מודע לכך ומשתדל להתגבר על זה. יש בי רצונות חזקים לנקום, אבל אני עובר על עצמי שלא אממש אותם.

גננת, בשעת־חברה: אנחנו קוראים ספרים בקול רם. אני מודע לכך שאנחנו מאוד ילדותיים בתיאטרון. „אנחנו“ — זה כולנו בתיאטרון. אני מרגיש את ריות כאילו שלחו ההורים אלי את ילדיהם. בימאי — זה גננת, מורה, דיקטטור.

כאיזה מובן דיקטטור? במובן של מי שמשליט את הבחירה שלו על אחרים. כן, נראה לי שאלך בעיקר על בימאי.

רכילות: „עופרה ואני מתגוררים כיום בנפרד!“

פחות איכפת לי מרכילות מאשר פעם, כשהגעתי להיות איש שכותב בים עליו, וכל זב ומצורע יכול היה להשתולל כאוות־נפשו. זוהי, כנראה, תמימות שאני סוחר מרחובות. לי היה ברור שלעולם לא אפתח דואר של מישור אחר, לא אכנס לאחר המיטות של מישור, ופתאום — נכני סים לשלי.

אני זוכר איך קראתי קטע־רכילות שכתבה עלי איזו פרה מחיפה. זה נורא פגע בי. התעורר בי מין רצון לנקום. תמיד הייתי מסביר לררור, בעת צפייה בסרט: „זה רק סרט, זאת רק הצגה!“

באחרונה אני תופס עצמי אומר לו: „זה רק עיתון...“ לכן אני לא מתראיין. ממילא אגיד דבר אחד ויכתבו משהו שאין לו כל קשר למה שאמרתי. בשביל מה לי? הרמתי ידיים. אין לי יכולת להתמודד עם כל זה. בתקופה האחרונה, שבה אני מביים יותר מאשר משחק, אני בעצם מאחורי הקלעים. האם אני בורח? זה נכון בתקופה הנוכחית.

כל הפירסומים האלה סביבי וסביב עופרה — האם נפרדנו, מת, למה, איך — זה מרגיז. יום אחד עמדנו, עופרה ואני, עם ררור, בתור לקולנוע. פתאום תפסה אותנו אשה אחת שעמדה בתור וקראה: „היי, מה זה קראתי שנפרדתם?“ נורא התרגזתי. עניתי לה: „גברת, זה הילד שלנו איך את עושה דבר כזה?“

עופרה

כתבה עלי איזו פרה מחיפה...

ליים, ופתאום נרמה לי שיונה צורחת. אני רץ לחדרה ומסתבר לי שהאור בחיך כבה. יונה היתה מבוועתת שזהו, איש לא יבוא עוד לעזרתה, חושך, פחד מוות.

אני חושב שהייתי אח טוב. משנודע לי על המחלה, החלטתי שאני עוזב את הכל וישן עם יונה בבית־החולים. היא עצמה אמרה לי: „איציק, עוזב, לך הבני תה...“

רצתי יום־יום מחיפה, שם ביימתי. אמרו לי: „איציק, אתה חייב להמשיך לעבוד!“ רצתי לתל־השומר. סיימתי תקופה זאת על גבול אי־שפיות הרעת. מובן שזה הפריע לתיפי קוד שלי בבית.

אני: „אני דווקא איש נורא מצחיק!“

מכירים את תשרי־השרות בטל־וויזיה, שבו הולך חירש ברחוב וסביבו בועה? אז כזה אני: הבועה, לא החירש...

אני המון לבדי עם עצמי. אני קורא המון, מצייר. לא ימצאו אותי בפאבים. אני בכלל לא איש של לילה. בלילה אני אוהב ללכת לישון. המיסגרת היא: אני, מישפחה, חב־רים.

חבריי הטובים ביותר הם דליק ווליי־ניץ (שחקן) וניסן בלקין. נורא מוזר לאן התגלגלה השיחה הזאת, באמת! אני דווקא איש נורא מצחיק. לפעמים קורה לי שמחפשים אותי מהטלוויזיה, מבקשים ממני להופיע, ואז מטלפנים שוב: „הפעם לא, איציק. כמחשבה שניה, אנחנו צריכים הפעם משהו קליל...“

נוצר לי דימוי רציני כזה, של מתל־בט. אבל אני איש נורא מצחיק. אני נראה מוטרד? חסר־מנוחה? אני מוטרד פוליטית ממה שקורה בשטחים! אני מרגיש שאינני עושה רי' גם כאבא אני מוטרד.

פעם קראתי על אנשים שעזבו את הכל כדי להיות 24 שעות עם ילדיהם. אני מפספס המון בדרים מחיי של ררור. זה טיבני בעצם. גם כן, יש לי הרגשה שיכולתי יותר.

אני מקריץ עצמי יש בי צער מפני פרידה. אני חושש מפני פרידה, מלא חששות.

„החיים קצרים. אני בן 37!“

שמות נרדפים לעשייה, לאיכות, לחוסר־פשרות, לחידושים. בדרך־כלל הופיעו בטורים של ביקורת־התיאטרון. לפתע־פתאום מצאו את עצמם בטורי־הרכילות.

הטיפטופים רמזו על יחסים מתוחים בין השניים, קשיים, פרידה. מכיוון שהשניים נמנעו משיי־תוף־פעולה עם הכתבים, נאלצו הסקרינים להיאחז בשבבי־שבבים של רמזים. את עופרה ניתן היה לגדור מה ושב בלשונה, אבל איציק לא התראיין באחרונה, לא נחשף. נערך טוטו — נפרדו/לא נפרדו, מת, איך ולמה.

מגשתי באיציק אחרי אחת מהצגות־ההרצה של „בוז לירח“ בבימויו. בניגוד לרעש ולריקודים, בני־גוד לחגיגה שהתנהלה במשך שעה וחצי על הבימה, הקריין הבימאי הרבה עצבות. הוא היה פגוע, בעל עור דקיק.

בעת הראיון היו בו הרבה תמימות, תחושה של ראשוניות, רגישות וכאב, כמו לילד. הילד הזה אמר בבהלה פתאומית: „יש לי הרגשה שהחיים קצרים, אני בן 37!“

„אחד משלנו“, „בוז לירח“, „הקץ של אביה“ (בכיכובה של גילה אלמגור), „הריון“, „טוב למות בעד ארצנו“ (יונתן נטן) — אלה שמותיהן של כמה מההצגות המצליחות ביותר בארץ. המכנה המשותף לכולן הוא הבימאי — איציק ויינגרטן.

שמו של ויינגרטן מתנוסס כבימאי על הפקות נוספות, וכשחקן (יחיד) בג'וני שב משדה־הקרב, „שיר אהבה בדואי“ (עם אשתו עופרה). הוא בדרור לביים מחזה חדש, פרי־עטו של בני ברבש, „ירח ששקע“. הוא מלא תוכניות.

„סיפור של הצלחה“ — כך הייתי אמורה להגדיר את הצעיר (37) המתולתל, החינני, אבל אחרי כמה שעות חשתי במין עצבות, במעקה כבדה. מש־הבעתי זאת בקול, התבלבל ויינגרטן וניסה להסביר לי שהוא דווקא איש מצחיק, „נורא מצחיק!“ ואין לו מושג איך זה קרה, ובעצם אין זאת הפעם הראשונה.

עופרה ואיציק ויינגרטן נחשבו כאחד הזוגות המעניינים בתיאטרון הישראלי. הם עברו ביחד את כור־ההיתוך של גולה צ'לטון. שמותיהם הפכו

מעילה גדולה בסוכנות "סובאר"

שני עובדים בכירים של סוכנות סובאר, חברת 'פנאטון', גנבו מכספיה החברה סכומים גדולים. כאשר התגלה הדבר ברח אחד מהשניים לחו"ל. מדובר בשני הממונים לשעבר על הכספים, שהיו אחראים להסדיר התשלומים של רוכשי מוניות ומכוניות. היקף המכירות הגדול של סובאר איפשר לשניים לקחת לעצמם המחאות של לקוחות על חשבון רכישת מכוניות. הלקוחות היו מסכימים להסדרת תשלומים ארוכים ונוחים, ומוסרים המחאות ללא רישום מקבל ההמחאה. מקורות מהימנים מסרו כי מדובר בגניבה של כמיליון וחצי דולר. מנהל הסוכנות, **אברהם ברנבסקי**, אישר את העובדות, אולם אמר כי אחרי גילוי הגניבות הצליחה הסוכנות לצמצם את הנזקים במידה ניכרת. הוא אישר כי לא הוגשה תלונה למיטרה, שכן אחד מהשניים נמלט לחו"ל, ובכל מיקרה לא תצמח תועלת מחקירה מיטרתית.

אריה שר ויאיר רבינוביץ שוקלים המשך התפקיד

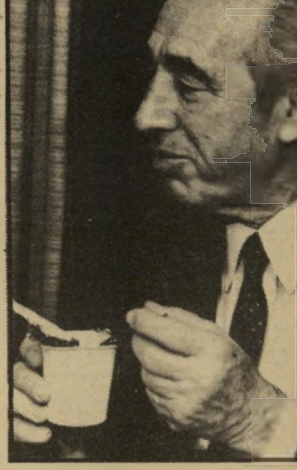
החשב הכללי של האוצר, **אריה שר**, ונציג מסיבה הכנסה, **יאיר רבינוביץ**, התבקשו על-ידי שריהאוצר **שימרון פרס** להמשיך בתפקידם, במשך חצי שנה עד שנה. פרס נימק את הבקשה ברצונו בהמשך הנושאים בתפקידים המרכזיים באוצר, כדי

התלונה מצטטת גם דברים אחרים שאמר הנציג באותה תוכנית, כי אבי רם אינה מופיעה בעצמה לפני פקידיו השומה אלא כותבת חוות'דעת עבור רוריהשכון במישר שבו היא עובדת, והם המשתמשים בחוות'הדעת שלה אצל פקידיהשומה. התלונה טוענת כי טיפול זה בתיקי נישומים על-ידי חבר תורלחים של הנציג היא עבירה, שכן פקידיהשומה המעיינים בחוות'הדעת יודעים כי המחברת היא למעשה חבר תורלחים של הנציג.

כמה דירות יש לאלפרד גולץ?

המנכ"ל הפורש של הסנה, שסיבך את החברה בהפסדים של יותר מ-60 מיליון דולר בעסקות-ביטוח כושלות, ידע לדאוג לעצמו. כאשר נכנס לתפקיד מנכ"ל החברה, היה גר ברירה נאה ברחוב דה'האו בתל-אביב. כעבור כמה שנים רכש לעצמו פנטהאוז ברמת-אביב ג', ואחר כך גם בניין-היוקרה של **שלמה אליהו**, נן העיר. גולץ ממשיך להחזיק בכל שלוש הדירות. משכורתו כמנכ"ל הסנה היתה 6000 דולר לחודש.

רבינוביץ השיב לפרס כי הסיבה לפרישתו היא אייכולתו להסתדר עם המשכורת כנציג מסיבה הכנסה, ורק אם תימצא הדרך להעלות את הכנסותיו בתפקיד הוא יסכים להישאר. פרס השיב בחיוב לבקשה, ועתה בוחנים באוצר את הדרכים לעקיפת התקש"ר, כדי לאפשר לנציג מסיבה הכנסה לקבל תשלומים גדולים יותר. אחת הדרכים היא שימשיך לעבוד בחוזה מיוחד. המיטרה קיבלה בינתיים תלונה נוספת שהוגשה נגד רבינוביץ. מנכ"ל המיטרה השיב במכתב למושל **בי רש**, בעל תשלומי פיקוס, כי תועת הלוואה והראיות המצורפות אליה הועברו לרשות פול ראש אגף-החקירות. התלונה מתמכת על דבריו של נציג מסיבה הכנסה בראיון-טלוויזיה כי תוכנית זה הזמן. המראיין, **רם עב רון**, שאלו אם נכונים הפירושים במדור זה, כי הנציגות רכשה מאות עותקים של ספר שכתבה חברתו לחיים של רבינוביץ, רואה-החשבון **רויטל אברלם**. הנציג השיב כי הנציגות רכשה רק כמה עשרות ספרים, וקיבלה חינום כמה מאות ספרים שחילקה לפקידיהשומה. התלונה טוענת כי הספר הוצא לאור

שריאהוצר פרס

הפיל הלבן: מה יעשו בומל-הפחם?

רשות-הנמלים הודיעה באחרונה ל-חברת-החשמל כי המחיר לטונה פחם מפורק בתחנה החדשה — רוטוברג — באשקלון יהיה 23 דולר בשנה הראשוני נה, ואחר-כך 13 דולר לטונה. מכיוון שהעלות של טונה-פחם ב-תחנת חדרה היא רק 6.5 דולר, הודיעה חברת-החשמל כי תפעיל את התחנה החדשה בדלק נוזלי, ולא בפחם. רשות-הנמלים גומרת עכשיו השקעה של יותר מ-100 מיליון דולר במ-סוף מיתון פחם בנמל אשדוד והנחת קורבנות, שתסיע את הפחם מהנמל לתחנת-הכוח. הוזמנו כבר קרונות-מ-טען להובלת-הפחם. עתה ברור כי השקעה זו מיותרת.

לפני שנה כפו שריהחבורה רא **חיים קורפו** ושר-הכלכלה **גדי יעקובי** את עמדת רשות-הנמלים, שד-שה לבנות מסוף-פחם חדש באשדוד לאספקת הפחם לתחנת-הכוח באשקלון. הרשות צברה עוד-פרימומנים גד-

שר יעקובי — יקר הפחם

רצון כללית, ועלותו היא רבע מעלות הפריקה שהציעה הרשות. מכיוון שלחברת-החשמל ברור כי השימוש בפחם מאשדוד יחייב ייקור-החשמל, היא החליטה להפעיל את תח-נת-הכוח בדלק נוזלי.

ערבליך מכר מיגרש

איש-העסקים **שימרון ערבליך**, בעל מיפעלי ארטיק בראשון-לציון, מכר באחרונה מיגרש באזור-התע-שיה בפתח-תיקוה, וקיבל תמורתו 400 אלף דולר. עסקיו של ערבליך נקלעו לקשיים ניזילתי והנושים, בעיקר בנק לאומי, הסכימו לפריסת-חובות, בתנאי שיש לם חלק מהחוב במומנים. ערבליך קיבל בשעתו הלוואה קצרה מקרנות גמ"ח של ראשי אגודת-ישראל, ועתה יוכל לפרעה.

וחברת אושיות, גרמה כבר להפסד של 70 מיליון שקל. גולץ הוזהר על-ידי עובדיו הבכירים שלא לעשות עיסקה זו, ולא נשמע לאזהרות. על עיסקות ביטוחי-מישנה בלונדון הפסידה הסנה כבר 50 מיליון דולר, וצפויה לה הפס-דים נוספים של 25 מיליון דולר.

המירון אחרי האבוקדו

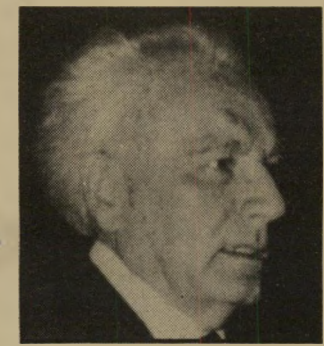
אך נמוך מייבוא מספרד, מיוון, מפורטוגל ומאיטליה. שיעור-המכס הוא שמונה עד 16 אחוזים. ב-1992 יבוטלו המכסים על המדינות האירופיות, וההתחרות תהיה קשה יותר. הסניף מעסיק חמישה שליחים מישראל, ועוד 20 עובדים מקומיים במינהל. עובדים זמניים מועסקים לפי הצורך. עיקר המכירות, כ-70%, הן לרשתות הגדולות, שלהן מוכרים מראש במחיר מובטח. יתר הסחורה נשלחת לשווקים השונים ברחבי בריטניה, באמצעות סיווגאים מקומיים, המזמינים בכל יום סחורה עבור יום המחרת. הסניף מפעיל רשת-אספקה עצמית, המכסה את כל השווקים בבריטניה, והמחוייבת לדאוג להספקה במועד. כל איחור גורם לאי-תשלום.

תמרורים

סולס-המתחים נפטור ♦ כסיאטל שבמדינת וושינגטון האמריקאית, מבין 70, **תומאס דולמס**, מפיסיאטר, שהת-פרסם בסולס-המתחים על שם הולמס רייה (ריצ'ארד רייה היה שותפו של הולמס לחיבור הסולס), העולה מ-11 נקודות ל-100 והמכמת את השפעתם של אירועים גורליים בחיי אדם, כמו מות בן-זוג (100 נקודות), גירושין (73), נישואין (50), יציאה לפנסיה (45), הריון (40), על מתחיו הנפשיים של האדם.

זכויות והפסדים

נפטור ♦ בגיל 78, **יצחק טוניק**, מי שהיה מבקר-המדינה השלישי של מדינת ישראל. טוניק, לידי רוסיה, למד

מישפטן טוניק זקן שווה מצער

בתחילה מתמטיקה ופיסיקה, אך הסב למישפטים, שבהם עשה חיל כתובל (התובע הכללי) הראשון של צה"ל, כמ-קורבו של דויד בן-גוריון (בהשלכותיה המישפטיות של פרשת-לבון) וכנשיא לישכת עורכי-הדין. טוניק, שסינגר בכמה מן המישפטים החשובים של 40 שנות המדינה (כמו מישפטו של המטר-גור אל-אקצה), אמר על הצלחותיו בב-תייהמישפט: "כאשר הייתי צעיר, הפס-דתי במישפטים שבהם הייתי צריך לזכות וכאשר נהייתי זקן, זכיתי במיש-פטים שבהם הייתי צריך להפסיד".

אלמנה ואלמנטים

נפטרה ♦ בלונדון, בגיל 91, **ק רולינה פרוקופייב**, אלמנתו זה 36 שנה של סגני סרבייביץ' פרוקופייב, המלחין והפסנתרן הרוסי הנודע נפטר והוא: אהבת שלושת התפוזים, ש-חינו סר בעיני סטאלין אחרי מלחמת-העולם השנייה (מוסיקה בורגנית). גם האלמנה פרוקופייב לא ניצלה משבטו של סטאלין והיא נחבשה למיספר שנים במחנה-מעצר (על התרועעות עם אל-מנטים אנטי-סובייטיים), עד שהור-שה לצאת מרוסיה ולהצטרף לבנה הפסל, שגלה בינתיים לבריטניה.

כרית-האקדח

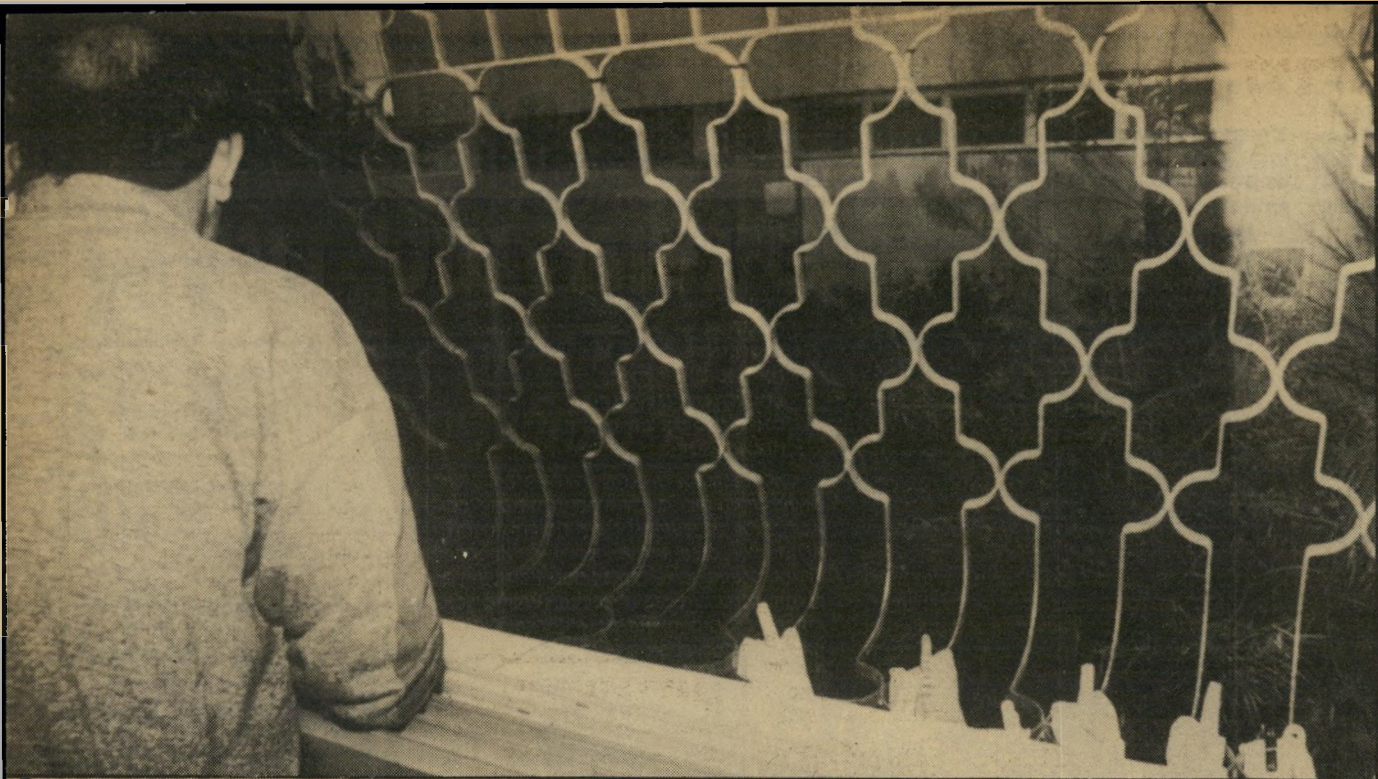
נפטור ♦ בכפר-גילעד, בגיל 96, **נחום הרוביין**, אחרון אנשי השומר. הרוביין, ממשתתפי קרב תל-חי ומקים מוסיאון השומר בכפר-גילעד, היה מ-חסידי הנלהבים של הקשר עם השיעים בדרום-לבנון (במיוחד בזכות עזרתם ליישובי אצבע-הגליל בראשית שנות ה-20), נחרד מבילעריות הקשר עם הנוצרים בלבנון ונהג, עד יומי האחרון, לישון כשאקדח טעון מתחת לכרית ראשו.

כבש ופירות יבשים

נפטור ♦ בדימונה, בגיל 122, **י"ר סף וגורי**, שנחשב לאדם הקשיש ביותר במדינה. וגורי, יוצא מארזק, שנישא בחייו שלוש פעמים, היה אב לתשעה, סב ל-41, רביסב ל-46 וסביסב לשניים, ואת אריכות-ימיו הוא ייחס לתפריטו: שמן ופירות יבשים לארוחת-הבוקר, כשר-כבש לארוחת-הצהריים והינוקות משתייה ומעישון. העולם הזה 2681

סיפור ישראל: דייר הפעיל רדיו וטלוויזיה נגד ההמולה של המחפלים

זהו סיפור פסימי, המבטל כמעט כליל כל אפשרות של דוֹקִיּוֹם. גיבורי הסיפור הם שניים: מישפחה חילונית ובית־הכנסת. חלונות בית־הכנסת גובלים בסורגי חררי־האורחים של מישפחה והב, כי מרחק של שמונה מטר. לכאורה, אם כן, זוהי מריבת־שכנים קטנה של מהבכך. למעשה זהו ריב עקרוני. בנימין ותיקוה והב עברו לשכונת נווה־דאליעזר לפני שלוש שנים. בנימין, יוצא תימן, הוא נהג בפולחן. תיקוה היא מטפלת במעון־ילדים. אנשים מן היישוב. את הדיירה קיבלו מחברת

דייר והב מסתכל מחלונו בבית־הכנסת, אל הקניין* הרב אשר: שלא חזכה להגיע לחנו לא אחת ולא המישפחה שגרו

מילחמת רעש ברעש

יוס־המישפט, קרה דבר־מה ששינה את יחסו של והב למאבק הזה. קצת לפני ראש־השנה בא הרב של בית־הכנסת אלינו הביתה. שוב התור כחנו על העניין הזה, חלונות פתוחים או סגורים, רדיו פתוח או סגור, ופתאום הרב אמר: שלא תזכה להגיע לחג, לא אתה ולא המישפחה שלך! הקללה של הרב הבהילה את מישי פחת־הב, מיתנה מאוד את רצונו להיאבק על מה שנראה קודם לכן כצדק מוחלט. פתאום כבר לא ברור מי הצורך ומי הקורבן. ואם ייאבקו וינצחו, האם לא תגבר או עוצמת־הקללה? החג חלף־עבר, ובני מישפחת־הב נותרו בחיים. הנאתם מהחג ההוא היתה מועטה. גם רעש התפילות, גם הקללה הרבוצת עליהם השכיחו כל שמץ של שימחה. צל הקללה עדיין מרחף עליהם. לכן הם פוחדים להיחשף, להצטלם, להפוך את מאבקם לעניין ציבורי. "מילחמה בבית־הכנסת זה דבר לא פשוט", אומר והב. "בהשוואה אליהם אדם רגיל תמיד נראה אשם, לא בסדר. הם חזקים. הם תמיד צודקים". ואכן, כך קבע גם השופט דן ארבל. בתום דיון קצר הרשיע את והב בפגיעה ברגשותיהם של מתפללים ובהפרעה לפולחן. הוא נקנס ב־400 שקלים ונידון לשלוח חרשי מאסר על־תנאי, במשך שתיים.

בהכרעת־הדין כתב השופט: "הנא שם הועמד לדיון בעבירה של הפרעה לפולחן, לפי סעיף 171 לחוק־העונשין. זכותם של המתפללים לפולחן חופשי הינה זכות־יסוד, שאין לפגוע בה, והפעלת מוסיקה רעשנית דווקא כיום שבת, בזמן התפילה, מול חלונם, מהווה התגרות ופגיעה ברגשותיהם".

והב לא זאת כלכך שלא ניצח. אלא אף הורשע בתיק פלילי, וזה הרב המדאיג אותו ביותר. "אני צריך להור ציא תעודת־ישראל מהמישטרה כדי שאוכל לקבל רישיון להסיע נוסעים. עכשיו, כמוכן, לא אקבל את התעודה ולמה? רק מפני שהאזנתי למוסיקה?"

הבעיה עצמה נותרה ללא פיתרון. והב, כמוכן, לא ידליק מכשיר רדיו או טלוויזיה בעת התפילות, לא בשנתיים הקרובות, כשעונש־המאסר תלוי בגדו. המתפללים, כמוכן, יוסיפו להרעיש כמקודם.

שרה ליבוביץ * והב ביקש לא לצלמו מלפנים.

והב, כועס, הפעיל את הרדיו ואת הטלוויזיה בעוצמה גבוהה. מתוך עדותו של הגבאי ראש־החורש בבית־המישפט: "באוגוסט '86, ביום שבת, היינו מתפללים מוסף, ופתאום שמענו רעש של רדיו. חצי מהקהל יצא לחצר, אז ראינו שבדירת הנאשם, שיש בה סורגים, יש שם שטח פנוי, והוא שם את הרמקול וניגן שם מוסיקה בקול רם".

והב אומר כי כך תמיד הם מפעילים את הרדיו, בעוצמה כזו. הילדים אוהבים לצפות בשבתות בטלוויזיה בכבלים, ולעיתים, בתוסילב, הם מגבירים את עוצמת־הקול. "זכותי לשמוע מוסיקה", הוא אומר, "גם בשבת, גם בזמן שאנשים אחרים מעדיפים להתפלל".

רעש מול רעש. הגבאי מיהר לבית והב, ביקש כי יסגרו לאתר את הרדיו. "המחשבה שאנחנו, יהודים, מרליקים רדיו בשבת מכאיבה להם מאוד, כך הם אמרו לנו. ומלבד זאת, קשה להם להתפלל כשברקע מתנגנת מוסיקה".

והב ניצל את יתרונו היחסי. "סיגרו אתם את חלונותיכם, ואנחנו נסגור את הרדיו", אמר להם. "כבוד צריך להיות הרדי. אם הם אינם מכבדים אותנו, מדוע שאכבדו אותם? הם לא סגרו את החלונות, ואני לא סגרתי את הרדיו!"

אפשר שהסיכסוך הזה היה מסתיים בפשרה טיבית. מישוה, ואין זה משנה מי, היה מתעייף ומנמך מעט את עוצמת־הרעש שלו. היריב, באופן טיבי, עי, היה סולת, מוחל על כבודו ומחליש את רעש־ישראל.

קיללת הרב

לא כך קרה כאן. גבאי בית־הכנסת בחר בדרך אחרת. הוא התלונן במי־שטרה. והב הוזמן לחקירה.

לא התרגשת. ההיפך. שמחת־סי פרת־ישראל מה קורה כאן, וכשהם אמרו לי שזה יגיע לבית־המישפט, אמרתי להם שמכתינתי זה בסדר. "אפילו עורר־דין לא שכרתי. בשי ביל מה? הרי כל־כך ברור שאני צודק. אני כבר אסביר לשופט מה קורה, כך חשבת, והשופט יעשה איזשהו הסדר שאני לא אפריע להם, והם לא יפריעו לי".

ובינתיים, בעוד שכולם המתינו לו

תפילה, בהתחלה הם לא מבינים מה קורה, מה זה? מה עושים לכם? הם שואלים אותנו".

יום שישי השעה 4.30 אחר־הצהריים. חלונות בית־הכנסת סגורים. תיקוה פותחת את חלונותיה. זה עתה התחילה התפילה. קולות־השירה נעיימים.

"עוד מעט הם יפרצו בצעקות. אילו כזה היה המצב הרגיל, לא היינו מתלוננים".

חצי שעה אחר־כך. קולות התפילה רמים. כרי שאפשר יהיה לרבר בחר־האורחים של מישפחה והב, צריך להרים את הקול, ממש לצעוק.

"מתפללים רבים בבית־הכנסת הזה הם חזורים־בשובה. הם אינם יודעים להתפלל בצורה יפה ותרבותית. משום־מה הם חושבים שצעקות בקול רם זו התפילה הנכונה".

הרממה המשתררת בתום התפילה קטטה כל־כך, כמעט מורידה. "אחרי כמה ימים של רעש כזה בניתי אליהם וביקשתי שיסגרו את חלונות בית־הכנסת, הפונים לדירתנו. הגבאי לא הסכים. הוא אמר שאם החלונות יהיו סגורים המתפללים יזעו, וכי למעשה אין לנו ברירה אלא לסבול את הרעש הזה", אומר בנימין והב.

סיכסוך־שכנים. בנימין ותיקוה והב רוצים לעבור לדירה אחרת. מצבם הכלכלי הופך את הפיתרון הזה לחלוטם רחוק. השכנים, שגרו בדירה מולם, מישפחה דתית, עקרו למקום אחר. מי שקנתה מהם את הדירה עברה לבית חברים, מחמת הרעש. ריירים הרדים בקומות העליונות, רתים אף הם, אינם מוכנים להתעמת עם גבאי בית־הכנסת. גם בנימין והב מתביישי. הסיכסוך אינו לרווחה. "הוריי רתים מאוד. גרלתי בתוך הדת, ואין לי שום טינה נגד הדת או הדתיים. רק הרעש הזה בלתי־נסבל", הוא אומר, "אני נלחם נגדם בלתי־ברירה".

לדבריו, מהגרס עירוני שביקר כמה קום קבע כי רמת־הרעש גבוהה מהמתיר. את תגובת העירייה אי־אפשר לקבל.

רדיו בשבת

הסיכסוך נקלע למבוי סתום. והב ביקש מהמתפללים שיתחשבו בו. הגבאי, ישראל ראש־החורש, התנגד.

וחלונות בבית־הכנסת. עד חצי הלילה מנגנים ושרים עם תופים ורמקולים חזקים. בשבתות אנחנו רוצים לנח. איי

תיקוה והב ליד הרדיו, אפסים באחיים, פקקים, צמרפון — כלום לא עזרו

אפשר. שנה אחרי שנכנסנו לדירה נולד לנו תינוק. הוא ככה בלילות. הם צרחו בכורך. חשבתי שאני משתגע. "בשבת בצהריים מלמד הרב את הילדים תורה, והכל בקול־יקולות. לפי חות השיעור יכול להיעשות כשקט, אמרנו לו, והוא השיב: האולם גדול, אם אדבר כשקט הילדים לא ישמעו אותי. לפעמים, ביום שישי אחר־הצהריים, אני עייפה משבוע של עבודה ובכל זאת אני יוצאת לטייל עם הילדים, כי במילא אי־אפשר לנח בתוך הרעש הזה".

חוזרים בתשובה

יש מתי אטמים באוזניים, פקקים, צמרפון — כלום לא עזר. הרעש חורר לבית בצורה בלתי־נסבלת. "כשתכרים באים לבקר אותנו בזמן

הסכיבה, לבחון את השכנים", הם אמרים.

"אפשר להתפוצץ!"

בחורף נכנסו לביתם החדש. כי קיץ הבינו כי פתרו מצוקה אחת, אך נקלעו למצוקה אחרת. קול התפילות, הבוקע מבית־הכנסת הפרסי אל הקניין, מחריש־אוזניים. בקיץ, כשכל החלונות, אצלנו ואצלם, פתוחים, הרעש הזה, של התפילה, חודר ממש אל תוך הבית, אומרת תיקוה.

ככה כל הקיץ. ב־6 בבוקר אנחנו מתעוררים מהרעש הזה. הילדים בוכים, מתרגזים, כל הבית כועס. חורש־הסליחות גם בלילה הם ותמיד בקול־יקולות, עד תפוצץ.

אם עושים ברי־מציאות

מרים
בניחני

מזל החודש:

דלי

כל מה

שרצית

לדעת

על הדליים

שני השליטים של מזל דלי – סטורן ואוראנוס – הנמצאים בבית ה-12, גורמים לזעזועים, הנקראים תנועות סטורניות, ב' אישיותם של בני מזל דלי. השינויים שהם עוברים הם מהפכניים ומשמעותיים, אלא שהם קורים בקצב כלי

אינו קורה בשנה אחת, אלא במשך השנים, בקצב איטי מאוד. השנה ישפיע השינוי בעיקר על ילידי ה-3 עד ה-8 בפברואר, אבל לא רק עליהם. גם מי שנולדו לפני כן עדיין עוברים שינויים בתחום המיקצועי, ואחרים, שנולדו מאוחר

כך איטי ובצורה מאוד לא אופיינית, שהם עצמם למעמים אינם מודעים לשינוי שעבר עליהם בשנים האחרונות, ושוב הם שרויים גם עכשיו. גורם נוסף לשינויים הוא מיקומו של כוכב פלוטו במזל עקרב. מהלכו איטי ובכל פעם הוא משפיע על קבוצה במזל דלי. מזל עקרב נמצא בבית ה-10 שלהם (בית הקאריירה). במקום שבו יעבור הכוכב הוא יביא לשינוי דראמטי במישור המיקצועי. אולם השינוי

יותר, מתכננים את עתידם וחושבים על תחום שונה מזה שבו הם עוסקים כיום. הבית ה-12 קשור למקומות סגורים. רבים מן הדליים חשים את עצמם כבולים, מוגבלים וסגורים. זה יכול להתבטא ב' ריאות לקויה, או בשהות במקומות סגורים, כמו מחנה צבאי, בית-ספר, או כל מוסד אחרת המכתיבה ישיבה במקום אחד מוקף קירות והרגשה מגבילה. הדליים אינם חסונים וחזקים כפי שהיו

בקרב בני מזל דלי קיימת, זה זמן רב, ההרגשה ששום דבר לא זז. המציאות אינה תואמת בדיוק את ההרגשה, אולם יש בזה משהו. הקצב שבו הם חיים איטי מדי למזג, לטבע ולהרגל שלהם.

הבית ה-12 אינו מן הבתים הנוחים. ברגע שנמצא בו מיקבץ כוכבים מתחילים להרגיש מעין כובד, חרדה, חוסר-יכולת לראות את הדברים או לנתח את החיים בצורה ברורה. חיים לא רק את החיים היומיומיים על פני השטח, אלא נאלצים לחיות ברבדים עמוק קים יותר, ומחפשים משמעות ותכלית בכל דבר.

הוצאות כספיות גבוהות מדי יכולות להכ' ניס אתכם למצב כלכלי מאוד לא נוח. הימנ' עו בעיקר מלהלוות כס' פים לחברים, אך גם ב' שאר הפעולות הכספ' יות עליכם להיות יותר מזהירים. נסיעה, שת' בצעו ב'18 בחודש, ע' לולה להיות מסוכנת ובעיקר יקרה. ב'21 וב'22 תהנו מבילויים חב' רתיים, ומקשרים ר' מאנטיים לא יציבים, אך כאלה שמספרים מאוד את המוראל. פחות נוח ב'24. אז תצטרכו לעבוד קשה.

הקאריירה עומדת עכשיו בסכנת התעניינותכם. יש לכם הזדמנות לקדם את מעמדם או להשיג תפקיד יוקרתי ומעניין יר' חר. אלא שכל מה שמוצג כעת דורש בדיקה יסודית. עדיף לא להתחייב, אבל אם אין ברירה קחו בחשב' בון שוכב מרקורי ומצא ב' ב'21 תהנו מבילויים חב' קאריירה. מה שמספרים לכם היום יתפרש אחרת מחר, ועלול לאכזב ולהרזי מאוחר יותר. קשרים רומנטיים יבולים להיות חיוביים בחקופה זו.

נסיעות לחו'ל אינן מומלצות, למרות שני' אה כאילו דווקא עכשיו רבות ההזדמנויות לעשות זאת. המתינו ל' אמצע פברואר. אם לא ניתן לדחות את הנס' עה, דאנו שלא לאבד מיסמכים, כספים ות' עורות. הנטייה לאחר ולהתבלבל בולטת גם בשטחים אחרים. ענייני כספים יכולים לגרום ל' כס רוגז או אכזבה. כ' דאי שלא תמהרו לבצע עסקות כספיות או השקעות שאינן בטור' חות. יום ראשון אינו מתאים לפגישות.

מחר, ועלול לאכזב ולהרזי מאוחר יותר. קשרים רומנטיים יבולים להיות חיוביים בחקופה זו.

ענייני בריאות שלכם ושל אחרים יגלו מכם זמן יקר. חוכמיות מתעכבות כולל הצורך למפל בבע' יות שונות. ענייני כספים ר' רכוש – שלכם ושל ה' מישפחה – עסיקו את' כס רבוח בזמן הקרוב. מ' פילים עליכם את האחריות ואחר כך באים בשטעות. ב'מישפחה מתעוררים, ר' חחת לעזור, רק מפרזים. לא כדאי להתחיל לריב. חוסר-תנועה עדיף לפע' פים על מריבה שאין לה פיתרון. בתחום הרומנטי צפיה לכם הצלחה. קיסמכם רב בימים אלה ואתם מאוד מבוקשים.

במקום-העבודה מ'קבלים סוף-סוף את ה' עיונות וההצעות שלכם, שעוררו התנגדות זמן רב. עכשיו תזכירו את עצמכם בעבודה ו' תזכו להרבה עזרה ונ' כוונות לבוא לקראתכם. המרץ מתחדש ואתם מוכנים להשקיע יותר. גם בנושא הקריירה נ' אה שתוכלו להתחיל לפעול, כ' לקדם את מעמדם. לא יחסרו מ' אבקים, אבל אם תנהגו בזהירות תוכלו להגיע לתוצאות טובות. בכספים כדאי שתהיו קצת יותר חסכנים.

ביום רביעי ידברו איתכם על אפשרות לבצע עיר' נוי במקום-העבודה. אל תמהרו לתת תשובה. ה' חקופה עצמה מצביעה על עומס-עבודה ואחריות ר' בה מדי. יתכן שתצטרכו לסלל חפיקי של מישור ש' שונער מהעבודה. זה ע' לול לגרום לכם לבצע מ' עיות. תיקון ירוש מכם זמן והוצאות כספיות. לכן עדיף שתעבדו לאט יותר. נטייה לאבד חפצים בעבר דה זה היא נוזלת זמן יקר. נסיעה לחו'ל או קשרים עם ידדים שנושעים לחו'ל ישאירו אתכם בהרגשה די מתוחה.

בעבר, והם נוטים לחלות ומגלים רגישויות שונות שקודם לכן לא הפריעו להם. שלוש הכוכבים הנמצאים במזל גדי ובבית ה-12 של מזל דלי מסמלים ניגודים, ולכן, לא כל-כך משוט לדעת או לפרש מה עומד לקרות במצב הלא-רגיל הזה. כוכב נפטון קשור להתרחקות מהמציאות וברחה ממנה בדרכים שונות. כוכב סטורן מסמל תכונות הפוכות. הוא מזכיר את המציאות, המיסגרת, החובות וההתחייבויות, ההגבלות, החוקים, המינהגים והמוסכמות המקובלות בחברה. אוראנוס מסמל אינטרס הפוך, הוא אינו סובל מיסגרות, חוקים נוקשים, הגבלות

זו או לא זו? מה יקרה – אם בכלל – לדליים ואיך יצאים מהבילבול?

וחוקים, ופועל כדי לנתץ, לשבור ולבטל כל הגבלה, מיסגרת וחוק. כששלושת כוכבים אלה שרויים יחדיו זה מביא לבילבול ולחוסר יכולת לדעת באיזו דרך לבחור. לכן הכל מתרחש בקצב איטי. אם סטורן מתעקש להיצמד למציאות, נפטון עושה הכל לברוח ממנה ואוראנוס יעשה הכל כדי לשבור את הקיים. איך יוצאים מזה? מאחר ומדובר על כוכבים גדולים המסמלים את התקופה, לא רק בני מזל דלי אינם יודעים איך להת' מודד, אלא העולם כולו יושפע מהמצב. יתכן שהאנושות תעבור שינוי והדבר נוגע מאוד לבני דלי. איכפת להם מהעולם, מהאנושות ומאופי החברה יותר מאשר לכל אחד אחר. העולם יעבור בקרוב שינויים בנושא הכלכלי והפוליטי, והזעזועים שיעברו על האנושות בשנים הקרובות עלולים להביא לתפיסת-עולם שונה מאוד מזו שהיתה (המשך בעמוד 32)

עניינים כספיים שלכם או של המישפחה עלולים להמריר ולהדאי. אתם נדרשים להוציא כסף מב' שמיכונות את הדבר מראש. אינכם אוהבים דב' דים הקורים ללא חיכוך. אולם בכל הוצאה שהיא כדאי שתהיו מאוד עירנים והיריים. זו לא התקופה הטובה לחתום, להתחייב, להשקיע, ללווח או לה' ווח כספים, ועל כן, שימו לב. ב'22 וב'23 אתם עור' לים להרגיש לא טוב. חתנו קצת את קצב העבודה. באהבה אתם פשוט נד' יים. התייחסו ביתר אמן למי שאתם מעוניינים בו.

ה-19 עד ה-22 יהיו קשים ומעייפים במיו' חד. מצבכם הבריאותי אינו מזהיר. אתם די חלשים וחסידי-התנ' דות. אולם יש לשים לב למה שקורה מאחורי נכנס בעבודה או בקרב המישפחה. יתכן שמ' תכננים תוכניות שיכ' לות להרגיז או להזיק לכם. עלולות לפרץ מ' ריבות עם ב'ניה-מיש' חה ובעיקר עם ב'ניה' זוג. כדאי שתמצאו דרך לוותר קצת. נטייה להיפגע ממכשירים חש' מליים בבית עדיין מסכנת אתכם. היזהרו.

מתקרב תאריך יוסי-הולדת שלכם וזכו בכל שנה, גם הפעם, אתם חלשים וצרכים לשים לב למה שקורה מאחורי גב' כס. זהו זמן שבו אתם יכ' לים להיפגע ממחלה או מ' פעילות של מישור המקומ' ומוסה להרוויח על חש' בונס. במקום שבו אתם עובדים יש לכם יותר מדי ידידים. חלקם מאוד לא אי' מיים ועליכם להיזהר. יד' דים גורמים אמנם לאנזבה, אבל השבוע חלרו אנשים חדשים, תוכלו לפתח ידידות חדשה ודבר' להכיר את המועמדים הבאים לקשר.

אתם מסנווורים ממה שקורה לכם בשטח הרומנטי, אולם כדאי שתדעו שכוכב מר' קורי, הנמצא בנסינה ב' ימים אלה, ממוקם ב' דיוק במזל דלי. זהו ה' בית החמישי המביא הרמזות-אהבה, ר' מאנים מרגשים ומלהי' בים ורצון לוותר על ה' כל למען הרגשות. אבל זאת תהיה טעות לסכן את כל מה שבניתם עד היום למען אהבה לוה' טת, שבסופו של דבר עלולה לגרום נזק ולהביא רק להנאות זמניות וריגועיות.

נסיעות קצרות, פגישות עם אנשים, שיחות והיכ' ריות חדשות – כל אלה יוכיחו עצמם כטובים השבוע. עמרר הכוכבים לעזרתכם. עכשיו תוכלו לקחת יוזמה ולהפגש עבר דה לרוחכם. ההנבלות ר' התאים הקשים שליוו אתכם במחצית השנה כבר אינם מפרזים. עכשיו אתם כמורים בעצמכם ר' מאמינים שאתם יכולים ל' בצע עבודות יותר מעניינות ומורכבות. אתם נוטים ל' התפרץ ולהתרגז. בחקופה זו אתם יכולים להכיר אנשים חדשים וכדאי שתחממו קצת את המזג.

בתחום הכספי נראה שיפור. זה אולי לא הזמן לבצע עסקות גדולות, כי מה שנראה נפלא כרגע יכול להת' ברר כמקח טעות מאו' חר יותר. אבל כנראה שאנשים יזכרו להחזיר לכם כספים שחייבים לכם ובאופן זמני תוכלו לנשום לרווחה, וליהנות מהקלה במצב הפיננסי. ברומאנטיקה אין הרבה חדש. במקום-העבודה מתחילה תקופה של עבודה קשה ולא-מעט מילחמות, מאבקים ורוגז. יש נטייה להיפגע ולהיפגע בתאונות.

יומולדת: כן או לא ★ מי למעלה? מי למטה? ★ שפנפנות ודובי, ממעריצות

מינון נכון וסיגנון חופשי

דולי רחמילביץ בתו של הפרופסור משה רחמילביץ, היא רקדנית בלהקה של ג'קי לוי וסטודנטית למחול.

רחמילביץ הבלונדית היא חברתו לחיים של הדוגמן ראובן שביט, שהיה בן-זוגה של הדיילת שני הבלר. הרומאן בין שביט להבלר הסתיים לפני חצי שנה.

עשרות רקדנים, חברי להקות ריי קוריעס, מחול מודרני וג'אז חוללו בהתלהבות באולם הוויאייפי בסנימרה במסיבת יום-הולדת ה-31 של הרקדן ג'קי לוי, מנהל להקת הבודי אקספרס. כבר זמן רב שלא נראו כליכך הרבה רקדנים מיקצועיים בסניגנונות שונים במסיבה אחת. את המסיבה אירגנה רונני כפיר, ידידה קרובה של לוי, והיא גם דאגה למינון נכון של אנשים. בניגוד למסיבות רבות בסנימרה, הפעם נפקד מקומן של נערות-הזווה ושאר היפות המיקצועיות.

בני וינצלברג, מבעלי המקום, הגיע הפעם כאורח. את הוויאייפי הוא השכיר ליוזם צרפתי ושותפו. וינצלברג, משוחרר מהתחייבויות של בוס, קיפץ בחברתם של ידידים מארצות-הברית, שאותם הוא מארח בארץ. בליין אחר שנראה שם הוא איש העסקים אסף רובין מלווה בידידים,

איזבלה הופלר האוסטרית, משכה תשור מת-לב בהופעתה. בן-זוגה לא כליכך אהב את תשומת-הלב שזכתה לה חברתו.

סיגל בן משה דיין, בעל

ביניהם איש-הביטוח יוסי חבמלי. ג'קי לוי, שבעבר הלא-רחוק כיכב בכל בתי המלון והמועדונים באילת, עזב את העיר הדרומית לטובת תל-אביב. כטוב ליבו ביין נתן קטע ריקוד מתוכניתו החדשה, כשחברות להקתו מלוות אותו. הדוגמנית-לשעבר ומארגנת-האירור עים כהוזה יהודית נגר בלטה בבגד גוף מתחרה שהבליט את חמוקיה. הזמר אבי טולדנו עשה מאמץ והגיע כדי לברך את לוי. הוא סיפר על נסיעתו הקרובה ללונדון. לעומתו, באה שירי לי בן-מרדכי בחברתו של רונני מאנה, ידיד ותיק שלה, וסיפרה שהיא נשאת בארץ בגלל גיוסה. שירלי הייתה בחצי השנה האחרונה בפאריס ועסקה שם בדוגמנות.

בדרך כלל נהוג לרקוד באולם הוויאייפי ברחבת-הגיש הקטנה שבכניסה, אך רקדנים מיקצועיים אוהבים מרחב, ולכן דאגו המארגנים לפנות את כל הכיסאות והשולחנות בשטח הפנימי, ואיפשרו לרקדני בת-עשבע וקול הד' מסה להתפרק ברחבת-הריקודים המ' אולתרת. וכמובן שלא נפקד גם מקומן של המתנות. ידידה קרובה הפתיעה את לוי ושלחה שלוש שפנפנות. מעריצה מעפולה שלחה לו בובה בדמות רוב.

דונה ריי (משמאל) חברתו של הז' ובבעלותה דיסקוסק תישעה חודשים. חברתה ג'ולייט ג'

תילבושת אחידה

מה הדבר שבלט ביותר במסיבת יום-הולדת של איש החברה והעסקים האילתי משה דיין? אסף החתיכות וגרודי רים והמעריצים מסביבו? דונה ריי הולדתו ה-30

יפהפיה אילתית בת 17 המבקרת בקביעות בדיסקוטק. לצידה שימחה, שאירח את סיגל וחברותיה.

יסקי ג'וקי רונן נדב (במרכז) היא בת 25, בלונדון. היא מתגוררת בארץ כבר 25 שנה (מימין) הגיעה ארצה לבקרה.

מעורבות מהם. הצעירים, לעומת זאת, נר או כמו בני גילם התל-אביביים. שותפיו של ריין בדיסקוטק, **מיקי אלבילה, שוקי אבי, אשר גבאי, ואבי זרחי**, שגם הם הופיעו מושים בג'נס, אירגנו שלוש עוגות יום-הולדת ענקיות וכמויות שתיה בלתי-גדולות. והגברים האילתיים אכן הורו כיחיהם יורעים לשתות מבלי להשתכר. כל החברים הוותיקים, שגדלו עם משה ריין, וכל הילדות היפות, המקוות בסתר לבנו להיות החברות שלו, חיבקו ונישקו אותו. ומשה ריין, בסבלנות הראויה לציון, עמד בכבוד במערכה. בדיכטומיה אופייית התרכזו המבוגרים בקומה העליונה צעירים בתחתונה. הצעירים לא כל-כך יעניינו בנעשה למטה, אך הגברים בקומה העליונה מאוד התעניינו במה שקורה למטה.

בסוף הערב נאספו המתנות הרבות שקיבל ריין גרולה, ובשעה 4 לפנות לילה החליט ריין שצריך קצת לישון, ועזב הדיסקוטק כשעל זרועו האחת תלויה יפהפיה ועל זרועו השניה שקיהמתנות.

קדחה רון ומוטי ריין היו במצב של לוחמה במשך כמה חודשים. בימים אלה השלימו, לקורת רוחם של ידידיהם. רון עברה באחרונה הרפתקות, שאפשר לעשות מהן סרט באורך מלא.

מחלות דיפלומטיות

כבר בשבוע שקדם למסיבת יום-הולדתו הוא היה נרגש ועצבני, ולא ידע אם כדאי לקיים את המסיבה או לבטלה. מדי יום צצו שיקולים שונים בעד ונגד. לבסוף הוחלט לקיים את המסיבה בדיסקוטק היפואי פרדוקס. **ניר בלף**, נער-שעשועים מקומי, דייל, רוגמר-צילום ובנו של אחד הגיגים קולוגים המפורסמים בארץ הימר על יום רביעי והצלחית. הקהל שנכח באירוע היה מורכב מבני-מישפחה, חברים וידידים מתחום האופנה ומארגונים. כל היפים והיפות של העיר, שהיו פיעו במיטב הסיגנונות והצעדים, נראו במסיבה. לרגעים נדמה היה לצופה מהצר שמדובר במסיבה של צעירי החוג הנוצץ של פאריס או לונדון ואולי לוס-אנג'לס. אבל ניר היה שמח ומאוכלי זכ לחליפין. כמה מחבריו הקרובים לא הגיעו. בלטו בהיעדרם הדוגמנית **תמי בן-עמי**, מארגנת-התצוגות **שלמה בן-גל**, הדוגמן **עוסף רסאלי** ומלכת-היופי לשעבר **אילנה שושן**. חלקם חלו בשפעת, וחלקם במחלות ריפ' לומטיות ידועות אחרות. בין הנוכחים בלטו מעצבת-השיער **נורה קרן** ושתי בנותיה **תמי ושרי סילביאן אימברג**, **גיל תמיר** הכלכל הוותיק מארגן, הסטודנטית **סמדר צדוק**. ההורים של ניר ישבו להם בנחת כאחד חת מפינות האולם וצפו בחוגגים, כש הם מתעדכנים ברכילות עליידי כמה חברות של ניר המכירות את מרבית החוגגים. הזמר **אדם** הגיע לקראת השעה 1 בחברת אחת מידידותיו, ומיד נלקח לסדרת-צילומים. גם הדוגמנית יפהפיה **אלונה סרידמן** היתה אחת מהאורחות המצולמות יותר, אך היא פרשה מוקדם, בגלל התחייבויות.

רינת אלדר עד לפני כמה שבועות היא דנטית לקרימינולוגיה, רקדה במסיבה עם אחד מידידיה. נראה שהעובדה שחברה-לשעבר התארכה עם הדוגמנית אילנה שושן לא מטרידה אותה במיוחד.

כתב: זוהר אוהליאב, צילם: אלי דסה

תחזית לשנה הבאה 90/1989

רשלנות מתוכננת

המסר הוא בכתפיים — הכריות ייעלמו לחלוטין, למי שמתקשות להיפרד מהן, רצוי שימקמו אותן לא על הכתפיים, אלא ממש מתחת להן, על הזרועות, כדי ליצור כתף עגולה וחדשה.

● האוסנה מושפעת הרי מי סוגנות ששלטו בעבר. לאילו תקופות תהיה השפעה על האוסנה בשנות הקרובות?

אופנת הצעירות תהיה מבוססת על שנות ה-60, בייחוד כבדרי יום-יום. השפעת שנות ה-70 תחול על הנשים האוונגארדיות. החירוש של שנות ה-90 הוא במראה פחות נוסטלגי ועיצוב חדש שלא ראינו עד כה.

בלייניז בגדי עור לערב-גאלה. המיקטורן מחמיא לחיטובים ומקושט בריקמה ובמראות. חצאית שימון שקופה (מימין). אמורה גברית בעלת צווארון גדול ומיכנסיים רחבים (משמאל).

● ש' אומרים שאין נביא בעירו, אבל באחרונה פגשתי נביא בתל-אביב. זה הוא רוג'ר דירדן, ומסתבר שאפילו בימינו אפשר להתפרנס מניבואה. דירדן עובר זה שנים כחזאי אופנה בלונדון, משם מופצת תורתו בקרב גדולי המעצבים באירופה ובארצות-הברית.

פגשתי את דירדן בביקור קודם שני רק בתל-אביב לפני שנה. כאן, כן עתה, הוזמן דירדן להרצות על אופנה לפני תלמידי שוקר.

אז גילה לי כמה מקווי-האופנה של 1988 — הופעת המיכנסיים כפריט אופנתי חשוב, מראה שנות ה-50 וכתפיים מעוגלות. אני מודה שאז הייתי ספקנית למדי לגבי נבואותיו, ולקראת ביקורו הפעם ברקתי את תחזיותיו והופתעתי. מסתבר שהנביא ידע על מה הוא מדבר, ודייק בצורה מפליאה. לכן ניצלתי את ביקורו הפעם כדי לברר מה נלבש בשנתיים הבאות.

● מה המסר החדש שוב לעונת ה-89/90?

בוגרות מראה ביטניקי מלוטש לאשת-הקאריירה. המיקטורן המאורז גזור מבד משי, ומתחתיו חצאית שקופה ש' בחלקה קפלים (למעלה). מערכת של שני חלקים מזמש שעליו ריקמה (שמאל, קרוב). חליפה מעור, בעלת מכפלת של אפודת-גברים (באמצע). מראה של מיקטורן משנות ה-50 מעל לחצאית שכבות (השמאל ביותר).

האופנה לנשים המבוגרות תראה לא-סימטרית. היא תהיה מעין המשך של מראה אביב '89, שיש בו תזכורת של ההשפעה היפאנית, אלא שהפעם יש יותר איוון. למשל, אם יש כיווצים בכתף הימנית, יראו כיווצים בחצאית

למטה מצד שמאל, והמראה הכללי יהיה יותר מעורן.
● מה יהיו הקווים החשובים לצעירות?

המינימליזם של שנות ה-60, בלי הרבה פרטים. מראה הביטניקים שנראו בבתי-הקפה של פאריס או בסוהו. במי-לים אחרות המראה האינטלקטואלי. הכוונה לסודרים גדולים ורחבים הלבד שים ברישול, ולא רק בצבע שחור, אלא גם בצבעים אחרים. מעל הסודרים ילבשו מיקטורנים קצרים יותר, כך שהסודר יציץ מתחת למיקטורן. במקום מיכנסיים אפשר יהיה לקבש גרביים עבים בצבעים עזים כמו סגול ואדום. גירסה אחרת — סודרים בגזרות של מיקטורנים, הלבשים ברישול מעל למיכנסים שלוש-דיבועי הדוקים. עבור ההרפתקניות והמעזות מראה שנות ה-70 יהיה חשוב. הוא כולל צווארונים בעלי שפיצים עגולים כי מיקטורנים, וגם בחולצות הארוכות שיבלטו מתחת למיקטורן, וגרביים עבים כתחליף למיכנסיים. הדגש יהיה על מיקטורנים מעור בצבעים סטגורניים.

הרישול הוא מתוכנן. המיק-טורנים יהיו עשויים מפרוות כב-שים או מכל פרווה אחרת, והם יילבשו ברישול על כתף אחת, בסיגנון ריטה. לא רק הצעירות יאמצו את הסיגנון החדש אלא גם נשים נועזות ואקסהיביציוניס-טיות בסיגנון קינגס רוד בלונ-דון או רחוב שינקין.
מראה חשוב אחר כולל את המיקטורנים המס-תיימים כמו מכפלת

אפודת הגברים, בצורת וי, כה-שלמה לסודרים בעלי צווארון גולף. המיקטורנים של הגברים יש-חקו עדיין תפקיד חשוב במלתחה הנשית. הפעם הם יגזרו למידות (המשך בעמוד 32)

צעירות
מראה הביטניקים המזכיר את סוף שנות ה-50 ותחילת שנות ה-60 — אפודת צמר מאורכת בעלת צווארון רחב ונופל וצמודה במותניים. מתחתיה סודר-גולף עבה ומיכנסיים הדוקים (למעלה). קבוצה מגוונת כשהמיקטורן הוא הפריט החשוב, ואילו המיכנסיים מתחלפים (למעלה, מימין). מיקטורן בגזרת אהיל עם גרביים עבים, ושוב, המיקטורן הרחב עם חצאית שקופה (מימין, למטה).

סיפורו של מיליונר

האמר
אוטוביוגרפיה
מאת ארמאנד האמר
בהשתתפות ניל לינדון
מאנגלית: דוד פרידלנדר
הוצאת מטר

שאלה: מיהו האיש, בנו של יהודי יליד אודיסה שהפך לרוקח באיטלי סידר התחנות של ניו יורק, אשר נקרא על שמו של גיבור הגברת עם הק מליות לאלכסנדר דיומא, שלמד רפואה והיה לרופא, שנפגש עם לנין וקיבל ממנו זיכיון להקים ברוסיה הסובייטית מיפעל אסבסט, תעשייה שלא היה לו בה שום מושג? מי היה הקפיטאליסט האמריקאי ששמע מפיו של לנין כי הקומוניזם לא הצליח, וכי למחפכה דרוש הון וסיוע טכני אמריקאי? ש"קומיסר המילחמה" טרונציו העמית לר" שותו שומרים חמושים, ואשר 57 שנים מאוחר יותר אירגן מישלוחי ציוד רפואי ורופאים אמריקאים מומחים להשתלת מחצצמות (ביניהם גם רופאמרען ישראלי אחד) לקורבנות האסון עיני בצ'רנוביל? בעליו של אחד מאוספי האמנות הידועים ביותר בעולם, המתווך בין מיכאיל גור'צ'וב ורונאלד רגן בנושא סיפור היחסים בין מיוחל למערכות ותוך כדי כך זוכה לכך ששולטנות ברית המועצות מתירים לו להוציא מרוסיה את דוד גולדפרב, גניטיקאי בעל שם בינלאומי ונר שא תואר "גיבור ברית המועצות", כדי שיצטרף אל בנו אלכס, מיקרוביולוג שהורשה לצאת לניר יורק שנים אחדות קודם לכן, וזאת — בלא כל ביקורת מיסמכים ומיטען בנמלה העופה של מוס' קווה ובלא אשרות כניסה לארצות הברית למרדן החורלה ולאשתו (האשרות חיכו להם בנמלה) עופה עלישם קנדי בנייריוק. ממטוסו "חיל אוויר מיספר אחד" שולח לו אחד החותם בשם "רון" מיברק ובו הוא אומר: "איני יודע איך עשית זאת. אבל תודה גדולה מאוזרחי מדינתך על שאת צאת את בני הווג גולדפרב מברית המועצות. היה זה מעשה הומאניטרי למופת, ואנו גאים לקבל את פניהם בארצות הברית, מאוחרים עם בני מיש' פחתם."

ובכן, רון אינו אלא רונאלד, ורונאלד ידוע יותר כרגן, נשיאה היוצא של ארצות הברית. ואי' לו מכתובו של אותו מיברק, הרופא בן הרוקח, האמריקאי שאביו נולד ברוסיה, מודע וכמעט ידירם של קברניטי המהפכה הרוסית ושל מיכ' איל גורבאצ'וב, אחר, הקפיטאליסט האמריקאי הראשון שקיבל זיכיון להקמת מיפעל כרוסיה המועצות, איליהממוט שהוא אחד מאספנייהא' מגנות הגדולים בעולם, אינו אלא הר"ר ארמאנד האמר, בעל חברת הנפט האמריקאית המצליחה — אוקסיטונאל פטרויליום, הקונצרן התעשייתי ה-12 בגודלו בארצות הברית, ועומדת להתחיל בקידוחינפט גם בישראל.

מגע מידאס

כן, שכחנו להזכיר כי מישוה עשה חישוב ש-10,000 דולר שהושקעו באוקסיטונאל בתקופה שבה התחיל האמר להשקיע בה, כלומר, ב-1966, "שווים" כיום משהו בסביבות 4.5 מיליון דולר. לא רע בשביל חברת קפיטליזם, מצייני בענוהה הר"ר האמר, שהוא כמובן גם אחד האנשים הע' שירים ביותר בעולם, אם כי לא העשיר שבכולם. מרוע? פשוט, כנראה, מפני שלא יצה להיות. אתה קורא את האוטוביוגרפיה שלו, אותה כתב בעזרתו של עורך מיקצועי, ומאמין שאילו רק רצה בכך, אין לך דבר תחת השמש שר"ר ארמאנד האמר זה לא היה מסוגל להשיגו. ואף בלי מאמי צים גדולים. בחיים צריך גם הרבה מול. הפייס לבדו אינו מספיק.

היוונים קראו לזה "מגע מידאס", אותו מלך יווני אגרי שמגע ידו הפך הכל לזהב. אבל האמר אינו מאמין במידאס, כי אם בעכור' דה, עבודה ושוב עבודה. עבודה ואינטואיציה. תמיד האמנתי, הוא כותב, "ששיא הביטוי האי' נובי טמון במאמציו היצירתיים" של האדם. ואם כבר דרוש לו, ברגע פיוטי, אילן יוחסין להיתלות בו, הוא מעריץ שהיה יהודי. ואו הוא מספר את האגדה המישפחתית שסיפר לו סבו, יעקב האמר, אשר על פיה אבותי אבותיו הם מצאצאי יהודה המכבי.

איך זה? ובכן, פשוט מאוד. הרי יהודה המכבי היה ידוע גם ככינוי (או שמו) יהודה המקבי, וממה נגזר מקבי זה אם לא ממקבת, סוג של פטיש, ומחו האמר אם לא פטיש — כנרמנית וגם בידידיו. וכל שנותן לבדו עתה הוא רק אם השר וזולתו האמר מתייחס גם הוא למצאצאי המכבים? מקבים.

"ככל הידוע לי," כותב ארמאנד, "לקחו הורי את השם האמר עימם כאשר היגרו לרוסיה (מהי? כנ? מארץ-ישראל???) אם כי רק אלוהים יודע מי הם ומתי הגיעו לארצם החדשה."

סבן, אותו יעקב, מכל מקום, כבר היה בנו של בונה אניות אמיר בעיר חרטון באוקריינה, על הגדה הצפונית של הגדה דנייפר. אבל רוב ההון שירש יעקב כבר נשחק בהיותו ילד. "נשחק" אולי אינה המילה המתאימה בהקשר זה. יותר מתאים לומר, כמיקרה זה, נמס.

מרוע? כי "קרבנים שלו, שניהלו את הירושה שלו כנאמנים, השקיעו את כל הכסף במלת, שנח' שב באותם ימים להשקעה בטוחה כמו איגרות' חוב ממשלתיות בימינו. המלח של יעקב נערם על גדות הים הכספי ויום אחד גאה הים וטס את החוף כתוצאה מסערת טיפון בלתי צפויה. כמ' עט כל רכושו של סבי ירד למצולות."

זכר הממון המישפחתי שנמס במים, השנים הראשונות, בשלהי שנות ה-90 של המאה שעברה, בדירה זעירה ובה מים קרים בלבד ברחוב צ'רי המפורסם באיטלי סידר התחנות, איזור המהגרים היהודים פליטי רוסיה, קרוב לליבו של הגטו היהודי של ניו יורק — בסוף המאה הקודמת וראשית המאה הנוכחית — כל אלה עוררו בארמאנד הצ' עיר את הרצון להחזיר עטרה ליושנה, ולמישפחתו

את כספה האבד. אביו הרוקח כבר החל כמ' לאכה, ברוב חריצות, שקירה ותושיה, אבל הבן עלה על כל הציפיות.

מכונה לעשיית רווחים

הוא נולד ב-1898, השנה שבה יצאה ארצות הברית למלחמה על ספרד. מעניין כמה אנשים — למעט היסטוריונים מיקצועיים וספרדים — עוד זוכרים כיום שארצות הברית יצאה לפני כמ' אה שנה למלחמה על ספרד. היתה זו התקופה שבה עשו אנשים בעלי שמות כמו רוקסלר, ונדרבילט ומורגן את עיקר הונם. באמריקה הגיע עידן השפע הקפיטאליסטי לשיר כיסאו לבטח (יחסית) המלכה ויקטוריה עוד של' טה באימפריה בריטית חובקת ורועות עולם, ואחר בשם ולארימיר איליין' לנין עוד היה בגלות כסי' כיר, מרצה את הדין על פעילותו החתרנית שת' גיב פירות של ממש רק כעבור 20 שנה ומילחמת' עולם אחת.

"מעולם לא התפללתי לעוצמה, פירסום או עושר, אם כי אלה נפלו בחלקי באשע" — כותב האיש, שהוא כיום בן 90, בהקדמתו, ואנו מאמינים לכל מילה היוצאת מתחת עטו. והוא מוסיף: "אני מקווה שמעולם לא הייתי רודף בצע. אילו היתה שאיפת העיקרית להיות עשיר הייתי יכול להי' מגות עם המולטימיליארדרים של עולמנו. אינני כזה. במשך כל חיי חילקתי חלק גדול ממכרוש' יותר ממה שאני מסוגל לספור. למרבית המול היה לי תמיד הכישרון לעשות כסף, די והותר כדי להתחלק בו עם אחרים."

אנחנו קוראים, נאחצים אל תוך זיכרון האובר' דראפט או משיכת היתר שלנו, ושוב מאמינים. אין לנו ברירה. כי אם דובצ'ק ביקש להביא לעולם "קומוניזם בעל פרצוף אנושי", ארמאנד האמר מגלם את

הקפיטאליסט בעל הריקון האנושי. ואל יהיה הר' בר קל בעיניכם ואל תפסרו את הפילאנטרופ היה' שיש בציניות בנוסח: הוא יכול להרשות לעצמו להיות נדיב.

אררבה, כמה מיליונרים נדיבים יצא לכם לה' כיר בזמן האחרון — נאמר בעשר השנים האחר' רונות?

לכן, בלי זילזול בבקשה. האוטוביוגרפיה שאני מדווח עליה הפעם אי' נה בתחום של מה שהייתי מתאר כחומר הקריאה הרגיל שלי. ואם קראתי אותה כעניין כסיפור מתח, מבלי להניח אותה לרגע מירי הרי זה משהי' סיבות. הראשונה, שהיא באמת נקראת כסיפור מתח לכל דבר, מתח ש"מן החיים", לא מן הבידיון. והשנייה, משום שהיא עשויה לאפשר לנו להציץ אל תוך עולמו של איש-מעשה, איש-מעשה בג' דול, self-made man בעל חזון ועקרונות, מכונה אנושית משובללת ביותר לעשיית רווחים ולח' לוקמת הצודקת עלי' מושגיה שלה. האנטייתיה של טיפוס האמן, אבל גם האנטייתיה של הועיר' בורגני והבורגני. ועל הכל: האיש החי בהווה למ' ען העתיד. גם בגיל 90 הוא עדיין מתווה לעצמו תוכניות, מעורב עם הבריות, סקרני, מתעניין ור' גיש למצוקה ולסבל.

האין זה יטבעי שאיש כזה לא יקדיש "תשומת' לב רבה מדי" לעברו? — "שהאני מאמין" שלו יסתכם במישפט: "אין לי פנאי לאתמול" שניתו על מישכבו בשלום." שהרי "לחטט בעבר ולנער (מעליו) את האבק זו תעסוקה למתבטלים או לגימלאים מוזקנים."

אבל הר"ר האמר שלנו — נין ונכד למקבים — אינו לא זה ולא זה.

מרוע איפוא אוטוביוגרפיה!! ובכן, בראש הראשונה, כדי להסביר לאחרים — ואולי גם לעצמו — את "המשמעות האמיתית" של חייו, שאותם הוא מתאר כחיי שליחות של מאמין לא' רתי' שגור על עצמו לעמול בלא ליאות כדי לעזור לעצמו ולבני אדם ראויים אחרים."

מספר מלירה

עמל זה, שלא חסרה בו השראה שאינה כה שונה מזו הנדרשת מכל יוצראמן, הביא אותו לכל רחבי כדור-הארץ: גרם לו שיתוודע אל רבים מגדולי זמנו — מדינאים ואנשי-מדע, מהפכנים, רוצים, אמנים וסוחרים-אמנות — אנשים שעשו היסטוריה וכאלה שניסו להרוס אותה.

על כל אלה הוא מדווח בפרטים, בדיוקנות; מספר-מלירה שדומה שהיה מסוגל להתפרנס גם מכתיבה, אם לשפוט עלי' סיפורו זה. בכל מהלך הסיפור אינו שוכח את חובתו לרתק, לעניין, לשעשע את הקורא. זה מה שמביא לכאן, למשל, את הברידה הרוסית על אלמנה שפירסמה מורעה במזר. הלבבות הבורדים' בעיתון, בחיפוש אחרי חבר לחיים, כשהיא מוסיפה כי עליו לדעת לנהוג במכוניות. אחת התשובות שקיבלה ממחזר נלחב היתה: "מעוניין מאוד במודעה שלך, מצרף את תמונתך, אגא שילחי לי את תמונת המכונית."

כשהוא כותב על אירועים לא-סימפאטיים, כגון אותו ניתוח כליות מסוכן שעב' ב-1971, אינו שוכח את המסר המרכזי שלו. הוא אינו מביא את כל הפרטים הבטלני-נעמים, הוא כותב, כדי להציג את צלקותי לראווה. הנקודה שכרצונו להרגיש היא, "שיש לעמוד בפני בריאות לקויה וכאבים, ולהילחם בהם עם דריכוך וכיניאוש. אם תיתן להם להשתלט עליך, הם יכניעו אותך."

והוא, בן המקבים, לא יניח להם. "כל אחד יכול לצפות לכאבים מסוימים בחייו. אין בכך שום דבר מיוחד, או מעניין ומעיל. זכיתי למנה שלי, ואני יודע על מה אני מדבר."

בתוך "המנה" הזאת כלולים גם גידושים מא' בה בעלת חולשה יתירה לטיפה המרה, אשר "שא' בה הנאה חולנית מהשמעת דיבריי לעג על מקור' רותי המישפחתית ועל מישפחת' כשהיתה שתוייה מאוד, הוא מגלה, לא כחלה אפילו ככינוי "יהודי מזוהם" שאותו כינוה לעברו. מישפט-הגידושים של ההאמרים עשה, כצפוי, כותרות. היתה סכנה ממשית "שהרכוש שבצני' רתו עמלתי במשך יותר מ-30 שנה" יתמסמס כאותו מלח רוס' של סבא יעקב. שכן אנג'לה — הרעיה הנאמנה שהפכה לאויבת עד חורמה — תבעה פיצויים בסך של לא פחות מ-10 מיליון דולר (בשווי של פעם), בתוספת דמי-מוזונות ותש' לומים ורושים של עוד כ-20,000 דולר-לחודש "להוצאות שוטפות". אבל להאמר שוב שישק המ' ול בדמותו של עורר-דין יהודי ממולח שהעלה את הרעיון, שבמקום להתמקד עם פרקליטה לא אש' תו על סכומי הפיצויים שהוא חייב לה, יתבע הוא ממנה גט ופיצויים על האכזריות שגילתה היא כלפיה באלכוהוליזם שלה. התחבולה עלתה יפה. אנג'לה נרתעה והת'

פשרה על "סכום סביר" וארמאנד, מצידו, ביטל את תביעת האכזריות. נסתיים. פרק אנג'לה' בח' ייו, והחל פרק הגברת פרנסס טולמן, אשתו עד עצם היום הזה.

דאלאס יהודית

אבל היה גם בן מנישואים קודמים, ג'וליאן. והאמר, אך זה התאושש מפרשת הרעיה השת' יינית וכבר מצא עצמו בעיצומה של מערכה חד' שה. בנו, ג'וליאן, שחי בקליפורניה, הרג את חברו לשעבר, כביכול כדי להגן על אשתו הצעירה. ג'וליאן נאשם איפוא ברצח.

שוב נקרא אבא-האמר לעזרה, ושוב נמצא ער' רדיה-דין היהודי הממולח השולף את הפיתיון. מימצאים של נתיחה שלאחר המוות מגלים תכור' לת אלכוהול גבוהה ביותר ברמול של המות. עורר' הדין היהודי גם משכנע את בית-המישפט במיש' גה פורמלי של התביעה. התוצאה: התיק נסגר ללא מישפט וג'וליאן משוחרר.

תוצאה נוספת, צפויה לא-פחות: שני עורכי-דין שסייעו בירי ארמאנד להיחלץ מסכנות כה גדולות מתמנים דירקטורים במועצת-המנהלים של חברת אוקסיטונל פטרויליום שהאמר נוהג לכהנות באופן חובה. "אוכסי".

ה"אוכסי" שהטילה את ביציה-הבה. אבל שלא יאמרו על ארמאנד האמר שנהג אי-פעם ככפיות' טובה כלפי מי שבאו לעזרתו.

וכן זה נמשך ומתפתח. מסיפור לסיפור, מעיס' קה לעיסקה, מהחלטה להחלטה, מנסיעה לנסיעה ומאדם לאדם. אם ירצו אי-פעם להסריט מין סיד' רת "דאלאס יהודית" — אינני מכיר גיבור ראוי יותר לככב בה מאשר איל-הנפט ארמאנד האמר. ארמאנד ואנג'לה וג'וליה ופרנסס ולנין וטרונציו והנשיאים רוזבלט וקנדי והשגריר דוברינין וכ' רושצ'וב ושני עורכי-דין היהודים הממולחים וה' פרק על הדין הכושל לרכוש את הפר הטוב ביותר בעולם...

אם להסתמך על עדותו של האמר עצמו, תהיה דאלאס זו שלו סידרה בלי ג'י. ר. כלומר בלי "האיש הרע". שהרי הוא עצמו, כך נדר עוד בשחר ילדותו, יעשה אך טוב. אבל מפעם לפעם מבצבץ, בכל זאת, הכותני, השאפתני וחסר המעצורים ש' באיל-ממון יהודי זה, מכער למסכה הפילאנ-טרופית. כך בשעה שהוא כותב על כישלונו באר' תה מכירה פומבית (רכישת הפר) ועל כך שיצא מאולם המכירה כשהוא מקלל את עצמו ונשבע ש"יותר לו לא יקרה לעולם: איש לא יצילי להוציא ממני דבר שהחלטתי לרכוש אותו". והוא מוסיף במידה לא-מבוטלת של גאווה: "איש אמנם לא הצליח."

אותה התרגשות מלווה אותו כשהוא רוכש "בהמה שאף אחת אחרת לא תשווה לה ביופיה" ובעת שהוא קונה לאוספיו את "יצירות-האמנות הגדולות באולמי המכירות הפומביות ברחבי תבל".

כאן כבר מתגלה הוולגאריות של המיליונר בכל תומתה הנאיבית. קורטוב של "ג'י. ר. יהודי" יש בו, בכל זאת, בנן הרוקח שעלה לגדולה בעולם העסקים (נפט, בקר, מיכרות, תחנות' שידור, וכו'). התמונה של המיליונר הפילאנטרופ שוחרר-תרבות, שהוא רק זה, היא בכל זאת קצת יותר מרי יפה מכדי שתהיה אמת לאמתה. אבל יותר שוטח כנגד מיליונרים המגלים וולגא' ריות. האין זה בדיוק חלק מן העניין, סיכון מיק' צועי צפוי שיש אפילו שמתפארים בו.

הפר השני

והעיקר: מי יטען כנגד מיליונר וולגארי מעט שבפי סיפורים מעניינים וחיוניים כל-כך. כמו אותו סיפור על רכישת הפר "פרינס אריק" — הפר "השני בטיבו וביופיו" בעולם... הפעם אין קניין שלנו מוכן ליטול על עצמו שום סיכון והוא מבקש לבחון תחילה את כוח-ההרבעה המ' הולל של הרכישה שלו. לאחר שמלבישים על אותו פרינס' "קוננוס בגודל ספינת-האוויר של הגרנא' צפליין", נלקחים דיגמי-הוורע לברדיקה מיקרוסקופית והאמר הרופא המבונן בותם בעניין מתחת לערשת המיקרוסקופ רואה אותם בעניין רוחו. כשטרות של 5000 דולר' כל אחד.

אותו פרינס אריק מוליד אלף עגלים, לרבות "שישי-אלופים בינלאומיים" ונפרסם. כשבייל בעליו שני מיליון דולר. כשהוא גפסר ב"תאונת' עבודה", מלבי האמר כל עניין בגידול בקר. הוא היה האלוף שלי וגאוותי, ולא היה לו תחליף". אפשר היה לצטט ולספר עוד ועוד. כמו על פנייתו של גולדה מאיר להאמר שייסייע בשיכנוע הרוסים לבטל את "מס ההשכלה" שאותו הטילו על יהודים המבקשים להגר מארצם. בעיקבות פגישה של האמר עם ברו'נייב — בוטל המס. ממש לא יאומן!

וכו' וכו' ועוד ועוד. הספר שלפנינו מחזיק 387 עמודים. הוא מתחיל בעולם חדש ומסתיים בעולם אשר יקום אם וכאשר תשתף ארצות-הברית את יריבתה בריית-המועצות בתוכנית "מלחמת הכוכבים" שלה. שיתוף-פעולה כזה, כותב האמר, "יסלק יותר מ-50 שנה של אי-אמון ופחד" בין שתי מעצמות העל.

לעצמו יש מחשבות והצעות בכיוון זה. הוא מתכתב בנושא זה עם מרגרט תאצ'ר, עם מיכאיל

גורבאצ'וב, מנסה למצוא נוסחתי-פשרה עם ירדו משכבר-הימים, הדיפלומט הסובייטי אנאטולי דוברנין.

אכן, באמת "אי-שעסקים יחיד בזמנו". כמעט הוכחה חיה וחוחתת לפיתגס העתיק האומר ש-אין דבר העומד בפני הרצון.

בעיקר כשעל הרצון הזה חרות שמו של אר-מאנר האמר.

נתן זך ■

אמנות

גרשון קניספל

מאה שנות פיסול מודרני

(עם התערוכה במוסיאון תל-אביב)

את התמורה בתפישתנו את אמנות הפיסול, תמורה שהיתה לעובדה במרוצת מאה שנות הפיסול המודרני, ניתן להמחיש יפה באמצעות שתי יצירות ברונזה המוצגות בימים אלה בתערוכה הגדולה בתל-אביב. האחת היא פיסולו של הצרפתי אוגוסט רודן חווה, מ-1881, פסל שהוא גם תמרור היסטורי בדרכו של אחד מגדולי הפסלים של כל הדורות לעבר יצירתו הנודעת אורח' קאלה, שאר-תה עיצב בין השנים 1884-1886. בדיוק מאה שנים מאוחר יותר יצר האמריקאי ג'ורג' סיגל את "אורחיו" שלה. בני ערובה" מודרניים הלכודים בשעת העומס של התחבורה בכרך הגדול, קור-בנות ניכר הנראים עקרו מובל לטבח, יוסי-קור, כאותן שעות עצמן, בדרכם אל העבודה וממנה, סגורים וכמו כלואים במעיליהם, מכופתרים בתוך עצמם, הכעת פניהם אטומה והם צועדים או מת-נהלים באיטיות ובחוסר מטרה, בלא צל תיקווה לגאולה.

מאה שנים מפרידות בין שתי יצירות-מופת אלה שכבר היו לסימלי היכר לזמנן, ולתהום הפי-עורה ביניהן. מאה שנות בדידות.

במירווח הנפער כאן בין יצירתו של רודן ובין זו של סיגל מיוצגת יצירתם של מיטב פסלי המ-אה, בהם פסלים שעיקר מוטיבם בא להם מן הפיסול — קונסטנטין בראנקוסי, ברברה הפ-וורת', אלברטו ג'אקומטי, הנרי מור, אלכסנדר קולדר או איסאמו נוגוצ'י: בהם ציירים ידועים-שם ששלחו ידם גם בפיסול: פיקאסו, בראק, מירו, וילם דה קונינג ומאקס ארנסט.

ההיעדר הבולט ביותר הוא זה של חלוצי הפי-סול הרוסי האוונגארדי: אנשים כמאלביץ, רוד-צ'נקו וטאטלין. וזה בנוסף להיעדרם של אמנים שהיו ראויים להיות מוצגים, כגון מארינו מאריני,

שוב ושוב נעה תשומת הלב, בכנחו של כישוף מגי, בין שתי עבודות אלה: זו של רודן וזו של ג'ורג' סיגל. כבתנועת מטוטלת. התוצאה: עובדות היסטוריות וביאוראפיות חוזרות ומופיעות בזיכ-רון.

הרי בשעתו האשימו את רודן ב"אשמה" הח-מורה על-פי טעם הימים ההם, שהוא משתמש במודלים, כלומר, במדגמים או דוגמנים חיים שבעזרתם הוא מפיה חיים בכרונות שלו. הש-ערווריה שפרצה בעיקבות אותן האשמות צברה תאוצה כזאת עד שאמנים ואנשי-רוח רבים נאלצו להיחלץ לעזרתו של רודן הפגוע ולהוים את "ה-ריבה הנוראה", שלא היתה, כמובן, אלא אמת לא-מיתה.

כך "סוקראטס" שלו, הדיוקן שרודן נאלץ להחליף את שמו ל"האיש עם האף השבור" (וזה שמו עד היום), הועק באמת כמסיכה מפרצופו

ג'ורג' סיגל: שעת העומס

של קלושאר, גווד פריסאי ששימש לו מודל. בדיוק מאה שנים מאוחר יותר יוצק ג'ורג' סיגל את הגנאטיבים שלו כמופגן ובפרהסיה בעזרת מעטה גבס שהוא מכסה בו — לעיתים מכף רגל ועד ראש — את דוגמניו החיים. בקפידה הוא טורח לכסות בגבס ולהרגיש כל קמט וכל קפל עור כדי לתעד בדרך זאת דברמה שאינו ניתן לשימור בשום צורה אחרת, בשל מיידיותו וחר-פעמיותו.

תאריכים היסטוריים. רודן מציב את פיסולו הקבוצתי בכיכר המרכזית של העיר קאלה בשנת 1886. בדיוק 50 שנים לאחר מכן, בשנת 1936, מציג פיקאסו את הידועה ביצירותיו, את הנרניקה שלו, במרכזו של הביתן הספרדי בתערוכה הבינ-לאומית הנערכת אותה שנה בפאריס.

עוד 50 שנה חולפות מאז גילוי הלוט על הגרניקה וג'ורג' סיגל מציב את תמרור-האזהרה שלו לג'ונגל האורבאני של שלהי המאה ה-20 בעירייעקן שקלטו המוני פליטים, פליטי חרב ור-ריפות ופליטי תנאים כלכליים, והפכו לחממות של אלימות, ניוון וניכור.

דומה שאפילו האריה הזקן, הנרי מור, שר-מויותיו המופרות רובצות בסרקלין המבוא הענקי של המוסיאון, אינו מסוגל להתמודד עם ההלם הניתך על ראש הצופה העולה למיפס העליון של התערוכה, למראה הקבוצה הפוסעת, אדישה כביכול, של סיגל.

בין ציור ופיסול

מסימניה האחרים של תערוכה זו ושל התקופה שאותה היא משקפת ומסכמת בפיסול העולמי הוא טישטוש התחומים בין פיסול לציור, בין עי-צוב לתלת-ממדי ועיצוב דו-ממדי. יותר מאי-פעם אתה מתקשה כיום לתחום תחומים ולהפריד. האם רכינא' 2 זה של ז'אן דייפה, המורכב מגושי ענק של שרף פוליסטר צבוע שעליו משורבטים קווי מיתאר כהים ודשנים התחממים צורות בשריות שאינה מכבדת את החללים הפיסוליים — האם הוא עדיין בגדר פיסול, ואולי יצירה גרושת הר-מור ומהפנטת זאת כבר מחייבת הגדרה ז'אנרית חדשה. כך או כך, החללים הפיסוליים ב"פיסול"

פיעים כאן במיטבם כפסלים. ואל יישכחו, בהקשר זה, העירומים הנפלאים של מאטיס ופיקאסו, לצד ראשהאשה המונומנטאלי של הענק הספרדי.

מכרים ותיקים

הכנס הכפולה של אמן הפופ האמריקאי רוי ליכטנשטיין עשויה ברונזה גזורה בקווקוים אלכסוניים הצבועים במישטחים נקיים ומקיימים זהות רכימאית, למרות שביסודם הם נראים כתחבולה פירסומית מוגדלת לממדי אנדרטה. והנה לפנינו אותן צלליות גזורות מלוחות בר-זל מרותכים או מוברגים לפסים (rails), קונסטרו-קציות בסיגנון האמריקאיהאנגלי שאתה מתקשה בזיהוי וצריהן. לרגע אתה מוצף תחושה של גאי וזה וקורת-דיוח, שכן נרמה לך שלפניך ענבור-תיהם של מכרים ותיקים כיחיאל שמי, מנשה קרישמן, בוקי שוורץ או מיכאל גרוס אשר זכו ויצירותיהם נכללו באוסף רביהיוקרה.

אך לא! כאן מככים אנתוני קאר, ריצ'ארד סרה, ג'ואל שאפיר, טוני סמית ואלסוורת' קלי. והרושם המתקבל הוא שהם שהיו את חיל-החלוץ של התפיסה המינמאליסטית-קונסטרוקטיבית במאה שלנו. האמנם?

האם אלה, ביחד עם ענכ"ש mobile (הפי-סול הנע) של האמן המופלא אלכסנדר קולדר, האם אלה פרצו את הדרך לשיחרור הצורה הפי-סולית ממסורותיה/ככליה ההיסטוריים.

שוב ושוב אתה נאלץ להוכיח לעצמך כי היו אלה דווקא ענקי האוונגארד הרוסי, שיצירתם אינה מיוצגת כאן, שסללו את הדרך והקדימו בשנים רבות כמה מן ה"מקוריות" בעבודות המר-צגות כאן. מכל אלה שרדו כאן רק יצירתו של נאום (נחום) גאבו, היהודי הרוסי שעקר מרוסיה לברלין ב-1922 והתיישב בסופו של דבר באר-צות-הברית, וכן פסל אחד ויחיד של אלכסנדר ארכיפנקו.

חבל שדווקא פיסול זה של נאום/נחום גאבו נראה מבויית ומאולף יתר על המידה בהשוואה ליצירות "דלות החומר" והבלתיאמצעיות שנוצ-רו בחומרים יומיומיים כגון עץ, זכוכית וברזל, על-ידי עמיתיו — אמנים כגון טאטלין הגדול.

יגאל תומרקין: שנה לאינתיפאדה. משני עברי הקו הירוק. עץ, ברזל, בד וצבע (1988)

חסרונם של כל האמנים הנזכרים חייב כמדרמה את עורכי-התערוכה ואוצריה בקצת יותר צניעות. אמנם, מה שמוצג כאן לפנינו הוא מרשים ומאלף, אך מעט יותר נאמנות לאמת ההיסטורית לא היתה מזיקה לאיש.

לי, אישית, חסר כאן לפחות צילום של אנ-דרסת הזנקה המונומנטאלית של אוסיפ (יוסיף) ודקין הניצבת במרכזו של רוטרדאם לוכר העיר ש"גוללה" מעל פני האדמה בפצצות מפציצים נאציים; כמה מן העבודות בנושא "סוס ורכוב" של מארינו מאריני וכן שערי הברונזה של ג'א-קומו מאנצו שהחזירו את קנה-המידה האנושי לא-מנות המשולבת בבנייה. ומה בדבר הפיסול האכ-ספרסיניסטי, בייצוגו של ברנארד רדר, למשל?

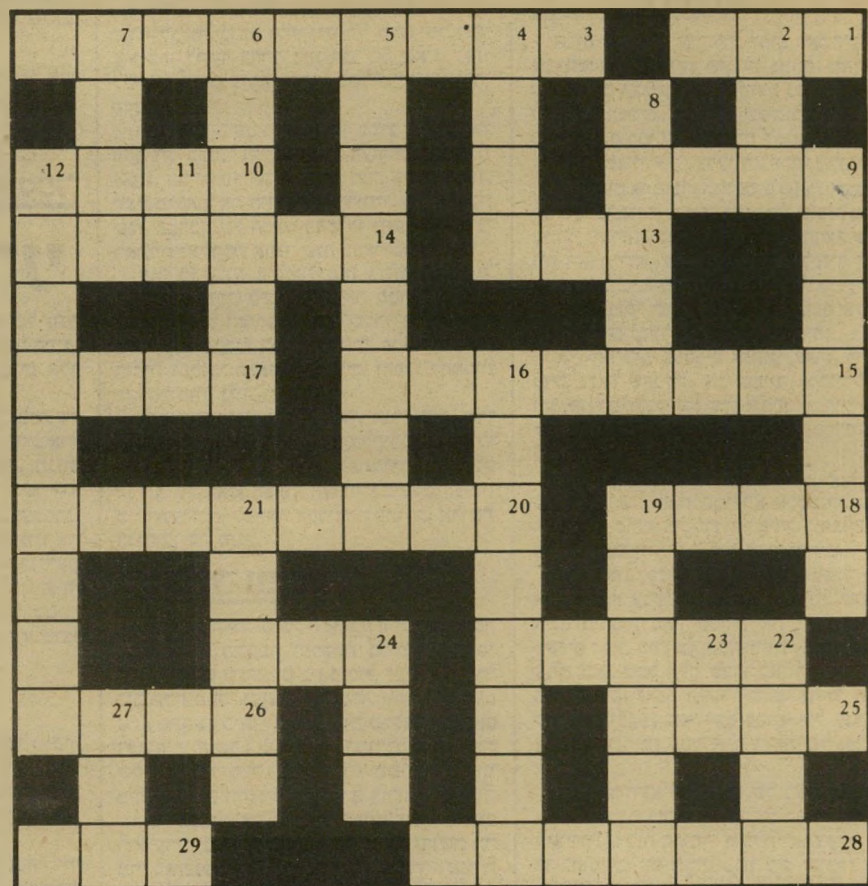
צילום השער המתקתק של קטלוג התערוכה, שבו מאפילים פירחי הציבעונים האדומים והרשא-הרשן על מראה הפסל הנבלע בין צמרות העצים, הופך את הקטלוג, לפחות בחזונו החיצוני, לחור-ברת תיירותית מבהקת. כאן, בשער, אין זכר לרוח היצירה המפעמת בתערוכה ופורצת ממנה כעוצמה כה רבה לעברו של ציבור שברובו לא למד מעולם להעריך כראוי את אמנות הפיסול ולא הועיד לה את מלוא המישקל שהיא ראויה לו בתרבותו.

של דיביפה מתבלטים שבעתים על רקע האוב-ייקט דמוי הקרחון הלבן דווקא מפני שקווי ה-מיתאר התעלמו מהם. והרי לך תפיסה פיסולית פרובוקאטיבית ומקורית לחלוטין.

כאן אתה פוגש שוב ב"תבליטי המעגל" של פרנק סטלה כמו דיפולון 2 העשויים שכבות ומישטחי אלומיניום ופייברגלאס צבועים בצב-עים וזרחניים ססגוניים. טיפול בהלם ההופך את התבליטים הדינאמיים ל"אירועים" תלת-ממדי-דיים. הברקה הומוריסטית בכרונזה צבועה, ל"פוף שור ציפור של חואן מירו, ניצבת כאן לצד כיסא המישענת הצבוע בצביעי היסוד האופייניים של אמן זה ונושא את השם המטעה אשה יושבת וילד.

אך ההפתעה המהממת באולם התצוגה המרכזי היא ציפור הירח של חואן מירו, גוש של "פיסול נטו" מן השנים 1944-1946 (כאן — בהגדלה), הכובש את חלל האולם בעוצמה כזאת עד שכמוהו כגולגלבר בארץ הגמרים. הפסל דמוי הקרנף מעור-צב כנפחים מונומנטאליים המקיימים את מתחי-הם ההדדיים ללא כל שימוש בחומרים אחרים וזלת יצירת הארד המספיקה לעצמה.

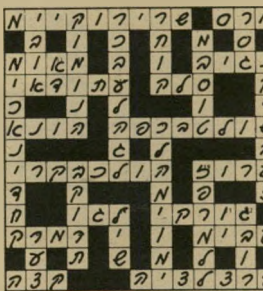
אין ספק: מעתה ייזכר חואן מירו בתודעתנו כפסל חשוב, לצידם של גאנוי ציור אחרים המר-

מאוזן:

- (1) במישפט הכלי (3);
- (3) התפרסם בעירון רמבו (5,4);
- (9) שוב רצים כולם לקיבוץ (4);
- (10) תלבושת אחירה ללומרים — ב"צ מאונך (4);

פתרון תשבצות 2679

- (13) עיר שלא כתובה בתורה (3);
- (14) פילוסוף גרגרני? (5);
- (15) ח"כ צעיר וח"כ נלח (מפ) באינתיפאדה (4,4);
- (17) הוישוב על הסוס מאחור מגיע ראשון (4);
- (18) גם נתניהו איננו נץ חרש (4);
- (20) המטריה אצל הירקן (4,4);
- (22) השאלה היא מיהו יהודי ביש — ראל (3,2);
- (24) מיצווה שנתקיימה בארץ (3);
- (25) השאירו ללוו שולחן נקי (4);
- (28) המול ששאלה — מרוע רוור קא נזיר? (3,4);
- (29) מערה כמישפט ולא הצילה את הלמך מביגמיה (3);

מאונך:

- (2) נחל אכזה בארץ וירד (3);
- (4) באיטליה לא חושבים ששחור זה יפה (4);
- (5) רק מביאים נושא של רעות

תן טרמפ לחייל

איתן עמיהי הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272, טל. 03-75-22-777

בשמירה על בריאותך ורכושך

לרותי

צינתור מוסיקלי

נעמי רון

חטובה בקיץ

היא בלונדית, נאה, 1.65 מטר, גוף נאה (בחורף אני לא כלכך רזה, אבל בקיץ אני מתעמלת ורואגת להיות חטובה), בת 35, גרושה פלוס שני בנים, הגדלים אצל האקס שלה. היא מורה לציור, בעלת תואר ב תולדות האמנות, ילידת אנגליה, חיי תה מחצית חייה בארץ. מעוניינת בק שרציני עם גבר, רצוי אב לילדים, אינטליגנטי (וזה לא נמרד עליידי תעודות, אינטליגנציה טיבעית). אדם רציני, אבל עם חושיהומור, "כי רק כאשר יש לך את זה, אתה יודע לקחת את החיים בפרופורציות הנכונות". אדם מעניין, עם תוכן בחייו, שכמה, אוהב טבע, סרטים, טיולים. שאל אותי על (1/2681).

★ ★ ★

תפקיד בכיר

"זהו, החלטתי, הגיע הזמן לקשר רציני", הוא אמר לי. "אני רוצה בית חם, ילדים". הוא רווק, בן 39, בעל תפקיד בכיר במוסד ציבורי, ימני בריעור תיו הפוליטיות (אבל הוא באמת נחמד, סליחה, לא התכוונתי לפגוע באף אחד). הוא בעל הופעה נאה, לא מהרזים, 1.72 מטר, פתוח, טובילב, אוהב לצאת לטבע. אותך הוא רוצה לא גבוהה מדי, לא רזה מדי, טובה, חכמה, אינטליגנטית, מלאת חיים, עם שימחת-חיים, בסביבות 27 עד 32. שאל אותי על (2/2681).

★ ★ ★

הבדרנית ג'ואן ריברס אומרת שבבוורלי-הילס האימהות אינן מניקות, כיוון שהתינוקות אל-גיים למלסטטיק.

★ ★ ★

רוצה לאהוב

"יש לי הכל ואין לי כלום", היא אמרה לי. "אני חיה כבר מיליון שנה עם בעל, שהוא בעצם מקסים, אבל אין בינינו שום קשר. אני רוצה לאהוב: לאן נעלמו כולם?" היא בת 42, נאה, 1.73 מטר, טמפרמנטית מאוד, אוהבת את החיים, פתוחה, חברותית. (3/2681) רוצה אותך מאוד חכם, חם, עם נשמה, רומאנטיק, נשוי.

★ ★ ★

הגדרה אפשרית לאשה סכ

מוכנה לעבוד קשה

ראיתי מלצרת יפה וחטובה, מגישה קפה ועוגות בערב-ראיונות בקאנטרי-קלאב של קריית מוצקין. עזרתי את הליכתה חמי הירה, והיא שאלה אם אני רוצה משהו. אמרתי לה שאני נגד קפה, והעונות הן נגדי, אבל אני מזמינה אותה לשיחה קצרה אחרי שהיא תגמור להאכיל ולהשיק את כולם.

הרבה זמן לא היה לה בשבילי, כי היו שם הרבה צמאים ורעבים, אז כל מה ששמעתי ממנה היה שקוראים לה דליה פרץ, והיא בת 20 וחצי, נרה בקריית-ביאליק, והיא עובדת קשה כדי שיהיה לה כסף לטייל כמה חודשים באירופה. בשביל זה היא מוכנה לעשות כל עבודה קשה, רק שתהיה. היה לה תירגול טוב בנושא, במשך שנתיים, כאשר שימשה כפקידתו של מפקד יחידת-קשר. היא נהנתה מכל רגע שם, היה לה מעניין, הצבא ממש הפך אותה לעצמאית.

דליה פרץ לחסוך כסף לאירופה הרבה זמן לא היה לה בשבילי, כי היו שם הרבה צמאים ורעבים, אז כל מה ששמעתי ממנה היה שקוראים לה דליה פרץ, והיא בת 20 וחצי, נרה בקריית-ביאליק, והיא עובדת קשה כדי שיהיה לה כסף לטייל כמה חודשים באירופה. בשביל זה היא מוכנה לעשות כל עבודה קשה, רק שתהיה. היה לה תירגול טוב בנושא, במשך שנתיים, כאשר שימשה כפקידתו של מפקד יחידת-קשר. היא נהנתה מכל רגע שם, היה לה מעניין, הצבא ממש הפך אותה לעצמאית.

בודד במערכה

ואחר-כך זכה להיות רשם בתי-מישפט השלום בתל-אביב. במשך כמעט 20 שנה שימש בתפקיד זה, שאיננו תפקיד שיפוטי של ממש. אחרי מאמצים רבים הצליח ומונה, לפני תשע שנים, כשופט בתי-מישפט השלום לתעבורה בתל-אביב. אמנם בערכאה השיפוטית הנמוכה ביותר, אבל ככל זאת שופט, עם כל הכבוד הכרוך בכך.

יש לו, כנראה, לב חנון ורחום לשופט ברדיין, שכן היה ידוע בין עברייני-התעבורה ועורכי-דין המתמחים בעניינים אלה כשופט מקל ביותר. משאת-נפשו של כל נאשם בענייני תעבורה היתה להגיע אל השופט ברדיין. גם עמיתיו השופטים חיבבו את האיש הצנוע, שלא הלך בגדולות.

פתאום

בצד השני

ל זה נקטע באחד הימים, כאשר עברה שמועה בבית-המישפט כי השופט ברדיין חשוד בפרשת קבלת שוחד. מאותו רגע הפכו חייו לגיהנום.

תכן מאוד כי השופט יעקב ברדיין ייצא זכאי. חלק נכבד מהעדים, שעלו והעידו כי קיבל שוחד להטות מישפט, נשברו על דוכן-העדים, סתרו את עדותם או שכחו חלקים חשובים ממנה. עורכי-דין יעקב ויינרוט, סניר גורו של השופט הנאשם, הצליח מאוד בחקירה נגדית של העדים.

אבל גם אם ייצא השופט ברדיין זכאי משתי ההאשמות התלויות נגדו, הוא לא יחזור לכס-השופט. אחרי שנתיים של ייסורים ועינויים-דין, כבר מאוד ליבו של ברדיין על כל המערכת המישפטית שהוא היה חלק ממנה כמשך שנים כה רבות.

לברדיין אסור להתראיין. למרות כתבי-אישום שהוגש נגדו, ולמרות השעייתו הזמנית הוא עדיין שופט, ולשופט אסור להתראיין. אבל מכרים אינם מסתירים את זעמו ואכזבתו של השופט הוותיק מידידים ועמיתים.

ברדיין הוא בן 69, שנה לפני גיל הפרישה לשופטים. את מיקצועו כעור-רדיין למד עוד בארץ מוצאו, עיראק. בישראל מצא את פרנסתו בתחילה כפקיד בבתי-המישפט בפתח-תיקווה,

השופט יעקב ברדיין, העומד לדין פלילי, זועם על עמיתיו שזנחוהו. הכל בגלל דגים בנמל.

בבתי-המישפט. עניינו של ברדיין, שלא היה קשור כלל לשערווייה החדר שה, קפץ לפתע לראש התור. אבל עקי שנותו נשאה פרי, היועץ המישפטי טיהר אותו מכל חשד בפרשת-השוחד הראשונה. **אילנה אלון** (המשך בעמוד 42)

את עצמו בצד השני של המיתר, לכו. סיפרו כי הוצע לו פעמים אחדות להתפטר מתפקידו ושאו, לא יועמד לדין, אבל הוא סירב. הוא חס על כבודו. בעור שברדיין נאבק את מאבקו הפרטי, התפוצצה שערוריית השחיתות

לפתע לא מצא עוד חברים במערכת בתי-המישפט. גם שופטים שישבו במשך שנים לידו בישיבות-שופטים הפסיקו לדבר איתו, רחו אותו מקירבם. הוא לא ידע מה לעשות. עד אותו זמן היה עטוף בכבוד של שופט והגנה של מערכת רבת-עוצמה. פתאום מצא

הלוואה ?

בודקים, משוויים, חושבים
המסקנה אחת - ע.ג.ת.!

- ★ ריבית - הנמוכה ביותר בשוק
- ★ פרעון מוקדם - ללא קנסות
- ★ בלעדיות - עד 36 תשלומים לא צמודים
- ★ קלות - אפשרות קבלת הלוואה בשיחת טלפון

מימון והשקעות בע"מ

סוקולוב 95 תל אביב טל. 03-450302, 5464012

ענת

„כשנוצרת אצל ילד הציפייה שההורים יכולים לסדר לו כל מה שהוא רוצה בעולם, מוכרח לבוא באחד הימים אכזבה“

מתבקשת לעשות ואומרת שאינה רוצה.

אריאלה: „בטח, כשאני מבקשת שיתקן את הקטנים, או שתצחצח את השיניים, או לפעמים היא אומרת שהיא לא רוצה, ולפעמים היא פשוט לא עושה. ולפעמים אני צועקת, ואז הכל מסתדר. אבל לא טוב לי עם זה. איפה הכבוד אלי? אני בכל זאת אמה שלה, והיא גם קצת חייבת לי.“

בשלב הזה יצאו ההורים החוצה, ואת מקומם על הבימה תפסו הילדים. המנחה:

איתן: „כן.“
המנחה: „למה?“

איתן: „כי צריך להספיק להגיע לבית הספר בזמן.“

המנחה צחקה ואמרה: „מי צריך להספיק? מי הולך לבית הספר, אתה?“
איתן: „לא, אבל כולם צריכים להספיק.“

אריאלה: „בשנה הראשונה שלה בבית הספר הייתי מעורבת והכל הלך יופי. בכל יום בוקרתי אם הכינה את השיעורים, ואם לא הכינה נכון, היא

300 פעם, לפני שהיא עושה משהו מהרבה האלה.“

„למשל“, סיפר איתן, „הייתי מבקש ממנה לסדר את החדר, ואוסר עליה לצאת מהחדר עד שיהיה מסודר. והייתי עובר מרי פעם ליד דלת החדר, כדי לראות אם היא מסדרת. ואני יודע שהיא חיכתה שאגיד לה „נו“, ואני באמת אמרתי, ואני יודע שזו טעות.“

המנחה: „קורה לך שאתה לא יכול עוד ומתפרץ וצועק?“
איתן: „אני צועק לפעמים.“

דברים, אבל העניקה המון חום ואהבה, גם אהבה פיזית, בחיבוקים.“

המנחה: „היא קיבלה כל מה שרצתה?“

אריאלה: „את רוב מה שרצתה.“
המנחה: „נראה לי שהיית אמה שיוצרת לעשות הכל ולתת הכל, היית כשכילה כל-יכולה, אבל כשנוצרת אצל ילד הציפייה שההורים יוכלו לסדר לו כל מה שהוא רוצה בעולם, מוכרח לבוא באחד הימים אכזבה. למשל, להביא את השמש באמצע הלילה — גם האמא הכי נהדרת לא יכולה לסדר.“

אריאלה הסבירה שלילע לא היו דרישות גבוהות, ושהיא לא העמידה את ההורים במבחנים כאלה. היא סיפרה שהילדה היתה הולכת לישון בזמן, וקמה בזמן, וגם אם היתה קמה באמצע הלילה לפעמים, אז מה? שום דבר לא היה עניין גדול. וחוזר מזה היא היתה יפה וחכמה. היא היתה כל מה שחלמתי עליו.“

להגיד 300 פעם

עיד שמתאום נולדו ליעל עוד אחות ואח, בהפרש של שנה, ואריאלה היתה עסוקה בקטנים, דבר שהצריך הרבה מאוד אנרגיה. מאז התחילה יעל, הגדולה, להיות קשה. אריאלה נתנה דוגמה. היא סיפרה שבבוקר קודם לכן התייעצו ההורים עם הילדים אם ללכת ולהופיע ב„מרכז“. היא הסבירה להם שזה נערך במתכונת של קשר מישפחתי. קודם משוחחים עם ההורים ואחר כך עם הילדים. יעל, בת ה-10, קפצה משיחה והסכימה מייד, לקטנים היו יותר התלבטויות, אבל לבסוף הסכימו גם הם.

ואז, יומיים לפני הפגישה, הוריעה יעל שהיא לא רוצה לבוא, שאני לא חייבת לאף אחד כלום, שאף אחד לא צריך לשמוע את הבעייה שלי.“

וכך, ביומיים הבאים, היא שינתה את דעתה בערך פעמיים ביום. אריאלה סיפרה שכאשר יעל אמרה לה שאינה רוצה לבוא „הרגשתי כאילו היא נתנה לי סטירה. ידעתי שהיא עושה לי דור קא“.

איתן, האבא, סיפר שבזמן האחרון היו הרבה קונפליקטים עם יעל על דברים שהיא צריכה לעשות, כמו לצאת צח שיניים, להתרחץ, להכין שיעורים, ללכת לישון בזמן. שצריך להגיד לה

איך להיות הורה

מאת ענת סרגוסטי יועצת זיוות אברמסון

פ עם בשבועיים מקיים מכון „מרכז“ מייגש המכונה „מרכז“. בשבועיים מתקבצים הורים מקבוצות שונות בבית הספר להורים ברחבי העיר, ושם מתנהלת הפגישה במתכונת של קשר מישפחתי כשלווייה החי נוכית. (למען האמת ההיסטורית נבנתה התוכנית קשר מישפחתי במתכונת מרכזי הייעוץ של בית הספר להורים במכון אדלר). מישפחה אחת עולה אל הבימה, ומציגה ביחד עם המנחה, באמצעות שאלות, חלק מהבעיות שבין ההורים לילדים באותה המישפחה. בחלק הראשון של הערב משוחחת המנחה עם ההורים, ואילו הילדים ממתינים בחוץ, בקבוצת ילדים עם מוריהם מיוחדת, המעסיקה אותם. בחלק השני משוחחת המנחה עם הילדים בלבד, כאשר ההורים ממתינים מחוץ לאולם. החלק השלישי הוא סיכום השיתוף, הנערך בנוכחותם של ההורים.

אל הבימה עלו, הפעם, אריאלה ואיתן, הורים בשלושה ילדים: יעל בת 10, כרמל בת 5 ושחר בן 4 (שמות בדויים).

המנחה שאלה את ההורים מי משר לזושת הילדים הבין אותם בבית הספר להורים. אריאלה אמרה שהקונפליקט עם הבת הגדולה חריף יותר, וכי שני הקטנים ילדותיים, ואינם מוציאים אותה משייוויהמישקל.

אריאלה ניסתה לתאר את המצב בבית: „עד שנולדו הקטנים, הבית היה גרדון. יעל, הגדולה, היתה טובה, היתה בת יחידה, ואנחנו היינו עובדים נרצעים שלה. אבל היא היתה כזאת מתוקה, שהיינו מוכנים לעשות הכל. היה כף, והיית בטוחה שאנחנו מגדלים אותה נכון. היא ביקשה וקיבלה

תנו להם להטא את עצמאותם!

חה שאלה אותם אם ההורים סיפרו להם מה עושים פה, ויעל אמרה: „כן, שנספר איזה בעיות יש במישפחה.“

המנחה שאלה אותה אם היא חושבת שיש בעיות במישפחה שלהם.

יעל: „כן, כרמל כל הזמן מתחילה איתנו ומפריעה לי ולשחר. ולפעמים כרמל ושחר מתחילים איתי, ואחר כך מענישים רווקא אותי.“

המנחה שאלה אותה אם קורה, לפעמים, שמבקשים ממנה לעשות משהו, והיא אינה רוצה, וצריך להזכיר לה הרבה פעמים. יעל „הודתה באשמה“.

המנחה: „למה, כשאומרים לך לסדר את החדר, או ללכת להתרחץ, את לא הולכת מייד?“

יעל לא ענתה.

המנחה: „יכול להיות שאת רוצה להראות לאבא ולאמא שאף אחד לא יגיד לך מה לעשות, ושאת רוצה להחליט לבד?“

יעל: „כן.“

המנחה: „אני מבינה שאת רוצה להיות עצמאית יותר, ושמענו גם שאת מסתדרת בצורה מאוד עצמאית בצורה יום, נכנסת לבד הביתה, מחממת לך לבד את האוכל. אני מאוד מעריכה את זה, כי בזה את עוזרת לאמא שלך לצאת לעבודה. אבל נרמה לי שיוצא שאת וההורים כועסים זה על זה די הרבה.“

יעל: „לפעמים.“

המנחה: „את היית רוצה שיהיו לך יחסים יותר טובים עם ההורים?“

יעל היססה זמן רב.

המנחה: „את לא בטוחה שאת רוצה בזה, או שאת לא בטוחה שזה יכול להיות?“

יעל: „אני רוצה.“

המנחה: „מה יותר חשוב לך, להרבות את מחליטה לבד, או יחסים טובים עם ההורים?“

יעל: „לפעמים ככה ולפעמים ככה.“

המנחה: „טוב, אז את תוכלי בכל פעם, לפי מה שיותר חשוב לך, להחליט איך את מתנהגת. חוץ מזה, אני אוהב את ההורים ואציע להם לתת לך להיות

היתה עושה זאת שוב מההתחלה. היא מאוד אוהבה שמתעסקים איתה. באיזה שלב הפסקתי את ההתערבות. עברנו דירה והיא עברה לבית הספר אחר, והתחילו להיות לה המון בעיות מישפחת.“

המנחה: „למה אתם חושבים זה קורה?“

אריאלה: „אולי המורה לא שמה לב אליה כל כך.“

המנחה: „לזוה התכוונתי כשאמרתי שיעלם אריאלה לסדר לילד כך שהכל יהיה לפי רצונו. למשל, אי אפשר לסדר את המורים בבית הספר.“

הבוקר זמן קשה

א חריבך סיפרה אריאלה על שני הילדים הקטנים, כרמל (5) ושחר (4), ואמרה שהיא מתייחסת אליהם כאל תינוקות, ועדיין עוזרת להם להתלבש ולעשות דברים שהיא יודעת שהם יכולים לעשות בעצמם, כי „אני רוצה שהם יהיו חתיכים, שיהיו לבושים טוב, ואני נותנת להם המון שרותים“. היא סיפרה שכרמל חוצפנית, אבל עושה זאת במתיקות, ושחר כאילו ממושמע, אבל עקשן גדול, היודע לעמוד על שלו, ושיעל מנסה לשלוט בשניהם.

ההורים סיפרו שכרמל בבוקר כרמל ושחר מגיעים למיטת ההורים, והם שולחים אותם בחזרה למיטת שלהם. הם הולכים וחוזרים מייד. ההורים אמרו שהבוקר הוא זמן מאוד קשה בבית. אריאלה סיפרה שהיא מגיעה הביתה רק ב-4 אחריצהריים, ושיעל צריכה להישאר לבד עד שאמא מגיעה. אורי חתה-הצהריים מוכנה מראש והיא אוכלת לבדה. שני הקטנים נמצאים אצל מטפלת. היא סיפרה שבכל יום מאחרת יעל לחזור מבית הספר, ושזה מראג אותה, ולפעמים גם מכעיס אותה.

היא אמרה שבכל יום אחריצהריים, כשהיא חוזרת הביתה, יעל פורגשת אותה בכניסה ומספרת לה שלא הצליחה להכין את השיעורים. המנחה שאלה אם יש דברים שיעל

זווית-ראייה עד גובה החגורה בדברים שרואים מבין לא רואים משם

אז אני משתדלת, כשאני מדברת עם שם, לדבר איתו בגובה שלו, אלא אם כן אנחנו הולכים ביחד ברחוב.

ואני משתדלת, גם כשאנחנו הולכים ביחד ברחוב, לרדת מדי פעם לגובה שלו, כדי לראות מה הוא רואה.

כשאני רוצה שישים לב למשהו שראיתי, והוא מביט בי ושואל: „מה?“, אני יורדת לגובה עיניו, וקורה לעיתים שאני מבחינה שמגובה זה אי-אפשר לראות את מה שאני רואה מהגובה שלי.

בגובה העיניים

כששם היה מאוד קטן (לא שעכשיו הוא מאוד גדול), סיפר לי חבר, שכאשר היה הבן שלו פעוט, היה הוא, האבא, יורד מדי פעם לגובה שלו. הוא רצה לקבל מושג מה רואה הילד בגובה שלו.

אימצתי לעצמי את השיטה, וכך, לעיתים קרובות, אני מתכופפת לגובה העיניים של שם ורואה את העולם מגובה מטר.

כך הבנתי מדוע שמם הילדים את הכוס תמיד בקצה-הצה השולחן, כך שבעוד רגע נשפך המיץ הדביק על השטיח הפרסי היקר. כך הבנתי למה הקטנים תמיד אוהבים לטפס למעלה, בדרך-כלל על הברכיים של ההורים, או על חפצים גבוהים אחרים בבית, עד שזה נראה כאילו הם עומדים בעוד רגע ליפול ולהתרסק. הבנתי שזוהי, בוודאי, אחת הסיבות לכך שילדים מעדיפים ילדים אחרים, כי הם יכולים לראות אותם עין בעין.

כך הבנתי שלילדים יש, בעצם, זווית-ראייה מאוד לא-נוחה, המגיעה עד גובה החגורה, ושיש להם מן הסתם חוליות-צוואר מאוד גמישות. אחרת לא ברור איך אינם מקבלים נזק, כי הם כל הזמן צריכים להסתכל למעלה, כדי לנסות ולקלוט מי מדבר אליהם.

עושים כשאתם רבים?"
שחר: "הם צועקים עלינו ואנחנו הולכים מיד לחדר."
המנחה: על מי הם צועקים יותר?"
שחר: "על יעל."
המנחה: "וכשאתה וכרמל רבים, על מי הם צועקים יותר?"
כרמל: "עלי, כי אני תמיד מנצחת אותה."

היהלום שבכתר

המנחה קראה להורים לחזור לאולם ואמרה:

"יעל היתה ילדה יחידה במשך חמש שנים, והיא היתה כמו היהלום שבכתר. אמא רצתה שליעל תהיה ילדות מאור שרת, אמא רצתה ילדת-חלומות, והכל הלך טוב, כל עוד יעל היתה במרכז העניינים ולא היתה צריכה להתחלק בתשומת-הלב עם אף אחד.

"לאט-לאט נוצרה אצל יעל ההרגשה שיש לה מקום במישפחה רק על ידי זה שהיא המוקד, הילדה היחידה, שצריך להעסיק אותה ולהעניק לה תשומת-לב בכל דרך וכל הזמן.

"כלומר, הרגשת השייכות של יעל לא באה מדברים שהיא עושה בעצמה, אלא מתוך מה שההורים עושים בשבילי לה. התפתחה אצלה ההרגשה שכדי לי הרגיש שהיא קיימת, היא צריכה סביבה הורים הממוקדים רק בה, המטפחים וד מטפלים בה. ואנחנו הרי למדנו כבר בקבוצות, שתפקידנו כהורים הוא לפי תחילת הרגשת שייכות ומשמעות גם על סמך הדברים הבאים מתוכו, מתוך עצמו, על סמך מה שהוא עושה, תורם ומועיל. באופן כזה יהיה הילד שלנו תלוי בנו פחות ופחות, ויוכל לסמוך יותר ויותר על הכוחות הפנימיים שלו. אחרת, במקום להשקיע אנרגיה במשימות החיים — לימודים, חברה, יחסי-משפחה — הוא משקיע את כל האנרגיה שלו בחיפוש תשומת-לב.

"כרמל סיפרה שהיא רוצה להקליט, אבל כשהיא רואה ששחר הולך למיטה של ההורים, היא לא יכולה להקליט. במקום שהילדים יתעסקו עם מה שהם צריכים לעשות בחיים, הם עסוקים בשמירה על מקומם במישפחה.

"ויעל היתה תלויה לחלוטין בהוריה, כאשר נולדו לה אחים קטנים, והתנאים שבהם התרגלה לחיות השתנו. הזכויות שהיו לה, לדעתה, נלקחו ממנה. עליך היא הגיבה בכעס ובהתמרדות. היא כאילו אמרה: כל זמן שהייתם לגמרי לרשותי, הייתי מוכנה לעשות כל מה שאתם רוצים. אבל עכשיו, כשאתם השתניתם, אני כבר לא אהיה ילדת-החלומות שלכם. ואת זה אני מראה לכם כל הזמן."

אריאלה אמרה שליעל יש דווקא זכויות יותר בבית, עד היום. שהיא יכולה ללכת לישון מאוחר יותר, שהיא מקבלת דמי-כיס, שבא הולכת לחוגים.

המנחה אמרה שזה טוב, אבל שזה שוב עניין של נתינה של ההורים. זה לא דבר שנובע ממנה, לא דבר שהיא מרגישה שותפה לעשייה שלו. צריך היום למצוא איוון בין הדרכים שבהן מתבטאת הבגרות שלה.

מצד אחד צריכות להיות לה יותר זכויות מאשר לקטנים, ומצד שני כדאי לחפש ררכים רבות ככל האפשר, שבהן היא תוכל להיות שותפה לכל מה שקורה בבית ולעזור.

מובן מאליו שצריך לאפשר גם לקטנים לבנות את הבגרות העצמאית שלהם, ולהפסיק לתת להם שרותים מיותרים.

יעל זקוקה להרכה יותר תחומי-עצמאות. אתם, כהורים, רוצים, כמובן, שהיא תעשה את מה שאתם רוצים, אבל זה מביא למאבק-כוח ביניכם. אני מציעה לכם, כמו שהצעתי לה, לשקול בכל פעם מחדש: האם הדבר שאתם נלחמים עליו שווה את מחיר היחסים?

האם חשוב יותר שהילד יהיה נקי ומסודר או שהיחסים איתו יהיו טובים?

בכל גיל זקוק הילד לעצמאות שבאה מתוכו, ולא מנתינה של ההורים

המנחה פנתה לשחר.
המנחה: "שחר, לך מפריע משהו במישפחה?"

שחר: "שכרמל מרביצה לי."

המנחה: "אז מה אתה עושה?"

שחר: "אני שוכב על הראש שלה והיא בוכה."

המנחה: "אתם רוצים לא לריב, או שאתם אוהבים לריב? מה אמא ואבא

כרמל: "שחר הולך ואני הולכת אחריו."

המנחה: "אז איך את תגדלי ותקי ליטי דברים, ואיך תלכי לבית-הספר, אם כל הזמן תצטרכי להסתכל מה שחר עושה? מה יותר חשוב לך, לעשות דברים או להיות במיטה של ההורים, במקום ששחר נמצא?"

כרמל: "אני רוצה יותר להקליט."

כרמל: "כן, כל יום שאני רוצה להקליט, שחר פשוט קם מהמיטה ועובר אל המיטה של אמא."

המנחה: "למה זה מפריע לך להקליט?"

כרמל: "כי גם אני רוצה ללכת איתו לחדר של ההורים."

המנחה: "אז מה את עושה? הולכת לחדר של ההורים ולא מקליטה?"

כרמל: "כן, כל יום שאני רוצה להקליט, שחר פשוט קם מהמיטה ועובר אל המיטה של אמא."

המנחה: "למה זה מפריע לך להקליט?"

כרמל: "כי גם אני רוצה ללכת איתו לחדר של ההורים."

המנחה: "אז מה את עושה? הולכת לחדר של ההורים ולא מקליטה?"

יותר עצמאית, ולא להגיד לך כל הזמן מה לעשות."

הולכת אחריו

אז פנתה המנחה לכרמל ושאלה אותה אם יש משהו במישפחה שמפריע לה.

סמן ימני

אן ליטני

● שמיר וקובלן – למי יש יותר כבוד. (לחן עממי)

רק הליכוד יכול, או נכון יותר, רק שמיר יכול לקבל מחמאות על צעדי המדיניים מראשי אש"ף בתוניס, כפי שקיבל השבוע.

להזכירכם, שימיעון פרס, בהיותו ראש-ממשלה, עשה תרגילים מרחיקים באוויר ולא קיבל שום מחמאה. יש ח"כים הנוטשים את מישפחותיהם ומתרוצצים בכל העולם כדי לשבת באותו בית-כבוד שאנשי אש"ף מדרג ז' יושבים בו, ולא זוכים לכזאת מחמאה. והנה שמיר נעשה חביב המטה בתוניס. עוד מעט נשמע שמדיקים מדבקות של שמיר על הקירות במישרדים בתוניס, ממש כמו המדבקות האלה של אלף, שמדיקים בחדרי-הילדים בתל-אביב. והליכודניקים לבטח נאים. אומנם מכרו להם אידיאולוגיה הפוכה לגמרי, אבל מה זאת אידיאולוגיה, לעומת היכולת ללכת ברחוב ולחשוב ששמיר קיבל מאש"ף את מה שפרס כל-כך רצה ולא קיבלו אתם? יודעים איזה כבוד זה?

וכבוד הרי זה מה שהכי חשוב לתלמידי בגין, כמו לקובלן...

● דרך הניתוח

רבין שבר את שיא-הטיפשות. אם השיא הקודם היה לפתוח בכוח חנויות של ערבים בשביתות-מיסחר,

את תבוסתה של ישראל כמדינה. זו מדינה הבנויה על הריסותינו.

● לדכא ולגרש

עכשיו הגיע האישור מהמופקדים על הצדק והמוסר בארצנו, שדיכוי וגירוש הם צעדים לגיטימיים ורצויים לחיסול האינתיפאדה.

יוסי שריד: "לדכא את האינתיפאדה של המתנחלים בעודה באיבה."

רן כהן: "להעמיד את המתנחלים לדין ולגרשם לשטח ישראל שבתוך הקו הירוק." (חדשות 13.1.89)

ולי ברור מעל לכל ספק שהם לא מתכוונים להפלות בין יהודי לערבי, ומה שנכון וצודק לגבי אינתיפאדה של יהודים, נכון וצודק לגבי אינתיפאדה של ערבים – לדכא ולגרש!

● בוקר טוב,

המיזרח התיכון

הטבח השעי ההדדי בין אמל לחיזב-אללה מדגיש שני דברים:

(א) את ההבדל הענקי שבין עולם-הערבים שלנו לעולם-הערבים שלהם, שאינו מתיר בסיס משותף כל-שהו, ובדואי לא, להסכמי-שלום. ואל לנו לטעות שמוזר רק בלבנון;

(ב) ומצד אחר לגמרי – למה אין הפגנה בכיכר-מל-כיר-ישראל, כששוב ערבים טובחים ערבים?

● על עבריות וצביעות

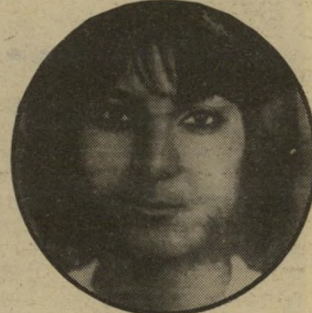
היום, אחרי שמיטב חברי-הכנסת מהמצפון השמאלי של המפה הצדיקו בהתנהגותם עבריות מטעמים אידיאולוגיים, הרי חתמו במו ידיהם על בקשת-חנינה לאסירי המחתרת היהודית, כל התנגדות של-הם, מרגע זה ואילך, היא צביעות.

● במיבחן הזמנים

נניח שצ'מברלין לא היה רוצה להיפגש עם היטלר ב"ועידת-השלום", בשנת 1939. איך הייתם מכנים

סוס
העדרה

האלד
מסרה

מגדר
התקרפוח

קבוצת חברי-פרלמנט בריטיים, שהיו יוצאים להיפגש עימו, "למען השלום", ובניגוד לחוק?

● על הסוס

שולמית אלוני נפגשה עם נציג-אש"ף בפאריס, איברהים סוס, ופנתה אליו בטרוניה: "אתה הרי מעדיף לדבר עם שמיר ושרון."

אצל שולה החטא של איברהים סוס הוא לא היותו איש אירגון-טרור רצחני, אלא העובדה שהוא מעדיף לדבר עם נציגי ממשלת-ישראל. והחמור מכל – מה-ליכוד. שולה זועמת איך מעז הסוס הזה לרצות להימשש עם... "טרוריסטים"!

● בושא ישראלית

ב"שבתרבות" (7.1.89) סיפר דן אלמגור לקהל על שליחותו, "המסוכנת" האחרונה מטעם, מעריב" בפס-טיבל-סרטים בלונדון, עיר מגורי בתו.

שם, סיפר דן, אחרי הקרנת סרט ישראלי טיפוסי על הנושא הכמעט-רגיל אצלנו – מילואימניק הורג ילד ערבי ביפו – הופנו אליו כל המבטים והוא לדבריו: "בושה להיות ישראלי".

דן – הפעם כל הקהל הסכים עימך בכל מאת האחוזים. גם הם התביישו שאתה ישראלי.

● הימורים

הדבר היחידי שגדל במדינה, מלבד האבטלה, הוא ריווחי מועצת-ההימורים. זה לא פלא שהשמאל לא איבד עדיין את תיקויותו, אחרי תוצאות הבחירות, וששמיר מתחיל להתעניין...

● ספורט פוליטיק

לאחר שמכבי ניצחה את צ.ס.ק.א. במוסקווא, היו כבר מי שהתלוננו שהניצחון הרס לנו את כל מה ש"בנינו" על חורבות ארמניה, ותיקויות חידוש-היחסים עם אמריקה יורדת לטימיון.

היו גם מי שירדו לחשבונות יותר קטנוניים, וטענו בחציצה שהניצחון עורר באופן מרגיז רגשות פטריי-טיים, המחזקים באופן טיבי את הימין בישראל.

נ, אז בפעם הבאה חייבים לשלוח את הפועל...

הורסקופ

(המשך עמוד 20)

מקובלת עד היום. אנשים יצטרכו להתאים את עצמם לתקופה ולהסתגל במהירות למצבים חדשים. ויתכן שהתקופה הזו, הגורמת בלבול לדלילים, מכינה אותם, עוד לפני כולם, למצבים לא-מוכרים וחדשים שבהם הם יצטרכו לתפוס הנגה ולסייע גם לאחרים לשכוח את העבר ולהשלים עם החדש, השונה והמוזר.

מה מצפה, אם כן, לדלילים ב-1989

● עבודה, קאריירה

השניים בקאריירה הם אי-טיים. גם השנה עדיין לא ימצאו בדיוק את מה שהם מחפשים. ליל-די תחילת דלי עד ה-8 בו יש סיכויים גבוהים יותר להשיג בצורה חלקית את שאיפותיהם. אבל אי-אפשר לומר שזוהו הדבר שאליו הם באמת שואפים, ועל כן גם השנה ינסו הדלילים את כוחם בדרכים שונות ולא יצליחו להגיע למעמד, לתפקיד או למיקצוע שיביא להם סיפוק.

הנוכחים השווים בגדי נמצאים בזווית די-ס-הרמונית כלפי הבית השישי. זה מלמד על כך שהם יצטרכו לעבוד קשה ולהשקיע מאמץ צום, לא רק בעבודה עצמה, אלא גם בכל העיסוקים האחרים שבהם הם מעורבים. אם זה לימוד, עבודה, טיפול בילדים או כל דבר אחר שידרוש מהם השקעה של אנרגיה רבה, שאינה מצויה אצלם בעודפים השנה.

● בריאות

נקודה רגישה השנה. בית 12, האוכלס בכוכבים, צריך להעמיד את הדלילים על המישור. כדאי לשים לב לתופעות לא-רגילות, ולגשת לבדיקות. לעומת זאת, לא נראה שהם יסתכנו במחלות שישכנו את חייהם. בשנה זו תהיה להם נטייה להיפגע ממחלות קלות-יחסית, אך דווקא בכל מה שקשור למחלות קשות ומסוכנות הם יוכלו להיות שקטים.

● כספים

לא נראה שיקבלו שכר גבוה מהרגיל. ההכנסות השוטפות לא יגדלו, בייחוד בכל מה שקשור לעבודה ולעסקים. אבל יופיטר, שיימצא בבית החמישי (בית ההימור), רים, השעשועים, התחביבים, הילדים והאהבות, יכול להביא להם כספים באמצעות הגרלות, זכויות בבוסרה או בכל דרך בלתי-מקובלת ואף קצת מסוכנת. השנה לא יחסר להם כסף, אם כי לא ברור מאיזה מקור בדיוק הוא יגיע.

● מנועים

מי שנולדו בסוף מזל דלי עדיין לא הספיקו למצוא לעצמם את התנאים הרצויים להם למגורים, והם יוכלו לנצל את החודשים שישארו עד אמצע חודש מרס, שבו יופיטר נמצא בבית הרביעי (מגור רים) שלהם, כדי לשפר את צורת המגורים.

● ומה שבינו לבניה

כניסתו של יופיטר לבית החמישי שי בחודש מרס תביא לדלילים הצלחה גדולה בתחום הרומאנטי. זו תהיה הזדמנות לנסות את כוחם וקיסמם בקרב בני המין השני. מי שאוהב הרפתקות רבות יוכל לנצל את השנה להיכרות חדשות ולקשרים שונים ומשונים. מי שנהנה מקשר אחד ויחיד יוכל למצוא לו את הקשר הרגשי שמתאים לו ול-היפטר מקשר שאינו בריא ושאינו טוב.

סוג הקשרים הרומאנטיים למי-ניהם אינו מהסוג המוביל דווקא לנישואין, אך אין זה אומר שאיש מבני מזל דלי לא יינשא השנה. יופיטר, המצוי בבית החמישי, ביא להם הצלחות בשיטחי הספורט, האמנות, ומה שיכול להביא תוספת רצויה למישפחה. כלומר, זו שנה שבה יהיו דלילים רבים מתינוק חדש במישפחה.

רשלנות מתוכננת

(המשך עמוד 25)

הנשיות שיבליטו את הקו הנשי העגול.

● מה החידושים החשובים לנשים המבוגרות?

בגדים ציבעוניים, עשויים מברבים יקרים יותר מאלה של הצעירות, בדים המתאימים לחליפות כמו פסים דקים ובדי-צמר מצבעים מונוכרומטיים. והפריט האופנתי לעונה יהיה המיטת-פחות. מיטת-פחות צוואר ומיטת-פחות כסיס מיקטורגים. המעילים של שנות ה-50' יקבלו דחיפה על-ידי תוספת של הצאית קפלים ארוכה, התפורה מברבים דקים, שיתעופפו ברוח. המיכנסים הרחבים, במיוחד אלה באורך הקרסול, ימשיכו לככב.

● איזה אביזרים חשובים יהיה כדאי לרכוש?

האביזרים החשובים של עונת החרף לא ישתנו. התגורות הרחבות, המדגישות את המותניים או המונחות על הירכיים, ימשיכו להיות חשובות. הכפפות ימשיכו להיות אביזר חיוני, ואסור יהיה לעזוב את הבית בלעדיהן. הן יהיו רחבות ואפשר יהיה לקפלן וליצור מנג'ט. אביזר חשוב נוסף הוא הסיכות שיקטשו את הבגדים, ויחזקו את מיטת-הפחות המשי שבכים העליון או את קפל הכובע.

● האם נזכה לראות צבעים חדשים בעונה הבאה?

ציבעי הסתיו ימשיכו לשלוט אלא שהם יהיו רכים יותר, וכן יראו חדשים יותר. הצבע החום יהיה הבולט ביותר, אחרי צבע הבורגנדי, הקינמון, ירוק אגס וצבע השיש.

● מה קורה בשטח ההנעלה?

בחורף הבא יהיו יותר נעליים ופחות מגפיים. הנעליים לשימוש יום-יומי יהיו עדיין שטוחות, והן יהיו מקוטטות באזמים בשילובים של עור חלק ודמש.

● ומה לגבי השיער? מה יהיה הצבעים הדומיננטיים?

אדומת-השיער יתגנו ויקבלו את מלוא תשומת-הלב שלהן הן ראיות.

אוסנאי דירדן

הפרים האופנתי – מיטת-פחות צוואר

צבע טיציאן יהיה הצבע הדומיננטי, והשיער יהיה ארוך ורך. עבור בעלות השיער השחור או החום כהה מיעצים המעצבים שיער חלק ומסורד בקפידה, שייראה מבריק ומטופח. הבלונדיות יתנחמו בציבעי הסתיו של הבגדים שקנו להן רכות חדשה.

האלגנטיות תשוב ותתפוס את מקומה. הנשים מרגישות עכשיו חזקות ובטוחות בעצמן, והן לא חורגות לשרוף חזיות כדי להוכיח את עצמן. אשת הקאריירה יושבת היטב במקומה. היא מוכנה להי-ראות נשית מבלי שתסכן את מעמדה.

העולם הזה 2681

● תזכורת

למי שהספיק לשכוח מהשבוע שעבר: לייל חאלד, "חלוצת" חטיפות המטוסים מלפני 20 שנה, וכיום, לא-חר ההשתכללות, נציגת אש"ף לוועידת-הנשים העולמית. "מסרתנו הראשונה היא לשוב. תחילה נשוב לש-כם, ומשם נצעד לעבר תל-אביב. יום עצמאותנו יסמן

חדש על שולחנו...

גרנולה ירושלים — תלמה יצאה לשוק עם סדרת מוצרים חדשה גרנולה עם דבש. גרנולה עם רב-צימוקים ושקדים, עם אננס וקוקוס ועם תמרים וחורבים. כבר דובר רבות על חשיבות הסיבים למערכת הגוף, ומה שמנסות החברות לעשות, זה לתת קצת טעם לכריאות. השימושים של הגרנולה הם: תוספת ליוגורט, לשמנת, לחלב, לדייסות, עשיית חטיפים, תוספת לסלטים, אפיית לחם, עוגות ועוגיות, ציפוי לעוגות ותוספת לגלילות. במיטבחה של פילים גלזר, שם נערכה מסיבת העיתונאים, טעמנו מן המטעמים, וממש היה קשה לנחש שהם בריאים. תבילה של 400 גרם — 4.80 שקלים.

★ ★ ★

ואם תלמה יוצאת לשוק עם גרנולה, מה עושה אסם? יוצאת לשוק עם פרינולה כמוכר.

פילים גלזר

מסיבת עיתונאים במיטבחה

תערובת דגנים קלויים עם צימוקים ושקדים, עם פירות טרופיים, או עם תפוחי-עץ וקינמון. השימושים של הפרינולה כמו של הגרנולה. בריא וגם טעים. תבילה במישקל של 400 גרם — 4.50 שקלים.

הגשמת חלום חובה

בפלורידה אשר בארצות הברית גר דויד, ילד חולה סרטן בן 7. הילד, הידוע כי ימיו ספורים, חולם רק על דבר אחד. הוא חולם להיכנס לספר השאים של גינס בתור הילד שקיבל את מיספר הגלויות הרב ביותר בעולם. הסיפור הזה נודע למישהו בפלורידה, שסיפר את זה למישהו בניו יורק, שסיפר את זה למישהו אחר, שסיפר הלאה, וכך זה הגיע לרן רוב, שסיפר לי, וביקש לעשות משהו בעניין. כתובתו של דויד היא:

David
1820 Arabian Road
West Palm Beach
Florida 33406
U.S.A.

אנא

דין התנועה זה לסבך הכל

בראשית היו השכל, ההשכלה והזיכרון. כן, אדם, שהיה צריך לחשב כמה זה 11 כפול תשע היה מאמץ רגע את השכל, מביט למעלה ומיד היה מגיע לתוצאה של 99.

אחר כך המציאו את הנייר והעפרון, וכדי לדעת כמה זה תשע כפול 11 היה הכנאדם רושם את שתי הספרות על נייר וצ'קצ'ק היה מקבל את התוצאה.

אחר כך המציאו כל מיני חרזים שעל-ידי הזזתם אפשר היה לחשב כמה זה תשע כפול 11.

ככה עברו הרבה שנים. המכונות תפסו את מקומו של האדם. לאדם היה הרבה זמן פנוי, וכדי להתנקם במכונות הוא התחיל להמציא עוד מכונות. עד שהגיעו למחשב. בהתחלה זה היה כלי גדול ומאיים שתוך זמן קצר ורעש גדול היה מכפיל תשע ב-11 ונותן תוצאה. לפעמים נכונה ולפעמים לא נכונה, כי איזה חוט הסתבר, או מקש התקלקל או כפתור התחלף. אבל הגברים קנו.

במשך 15 השנים האחרונות המציאו מאות סוגי מחשבים והגיעו גם לכאלה שגורמים כמו כרטיס אשראי. ולאורך כל הדרך — הגברים קנו. לכל יצור ממין זכר היו בין שישה ל-12 מחשבים. החל מהגדולים שמוציאים נייר כמו במזנונית, ועד לדקים והאלגנטים הללו שמתמלאים מאנרגיית השמש. כל זה כמוכרן בשביל לעשות חשבון פשוט, של למשל, אם הדולר עומד היום על 1.81 אז כמה יעלו לך 500 דולר.

יותר מאוחר, כשנגמרו כל החידושים במחשבים הקטנים, הקטינו אותם עוד יותר ותקעו אותם על שעוני יד. כל הגברים קנו. אתם מכירים איזה גבר שאין לו שעון הכולל מחשב? אולי באוגנדה יש כאלה. כאן לא.

הרי כל אחד יודע שאי-אפשר לעשות שום חישובים במחשב-שעון, כי הכפתורים פיצפונים, וכל אצבע ממוצעת נוגעת מייד ב-5 כפתורים, ומרפסה מיספרים כמו החוב הלאומי של ישראל. אבל האצילות מחייבת מחשב-שעון, אז זה מה שיש לכל זכר המכבד את עצמו.

אחרי שנתיים של מחשבים כאלה, גם הם לא היו יותר חידוש, ולכל שמוק היה שעון-מחשב, והיה צריך לצעוד צעד אחד קדימה. אז המציאו את הספר-טלפון הממוחשב. בהתחלה בגודל של קופסת-סיגריות, אחר כך בגודל של קופסת-גפרורים, יותר מאוחר בגודל של כרטיס-אשראי, ואחר כך בגודל-לא-גודל שמתחבר לשעון. ספר-טלפון ומחשב בשעון. בראוו:

אז מה אם האותיות קטנטנות ולא רואים כלום בעין בלתי-מוזיינת? אז מה אם זה מתקלקל כל יומיים? גבר, אם הוא גבר, חייב מכשיר-פלאים כזה וע כ ש י! בהתחלה אחד קנה את הפלא בחו"ל וגם קנה עוד אחד בשביל החבר הכי טוב שלו בארץ. אחר כך הפלא הגיע ארצה ואפילו אנשים פשוטים יכלו להרשות לעצמם להיות מתוחכמים ולרכוש מישר-קצרב-על-היד, שאף פעם לא משתמשים בו, כי את הטלפונים במישר משיגה לו המזכירה ובבית — האשה, וחישובים הוא כמילא לא צריך, כי יש לו וואה-חשבון ומנהל-בנק ועורך-דין ובעל-מכולת וכל שאר המיקצועות שלפי מיקצועם יודעים לחשב חישובים.

הנה הגענו לחלל האיש — הפרטי שלי, שגם הוא, כמו שאתם מבינים, ממין זכר, הוא בעל רכוש רב בעניין מחשבים. היו לו, לפי הערכה צנועה כ-20 מכשירים כאלה. היה לו גם אחד שהביא לו כבוד בכל מסיבה, כי אפשר היה לצייר את הספרות ואת סימני הפעולות על זכוכית השעון ופתאום היתה מופיעה התוצאה — זאת אומרת, לפעמים.

במשך שנים היה הפרטי שלי מאוד מאושר מהתפתחות הטכנולוגיה בביתו, ובכל פעם הוא היה מראה לי את הרכישה החדשה ואומר לי: "נו, מה את רוצה לדעת, תגיד מיספר?" אבל אני לא רציתי לדעת כלום, ואילו רציתי לדעת, הייתי לוקחת נייר ועפרון ותיכף הייתי יודעת בעצמי.

★ ★ ★

ושכן תלמה — הפעם סידרה של מרקים חדשים. מרק מיניסטרונה, מרק סיני נוסח פקינג, מרק גולש, מרק ערש. קופסה ובה שתי שקיות מרק להכנת מרק. מרק מנות כל שקית — 2.97 שקלים, וזה מה שיש לי להגיד על המרקים החדשים.

★ ★ ★

גם סידרת הקדרה המהירה של אסם הגיעה לדוכנים בימים אלה. את הארוחה הארוזה במגשית אין צורך להחזיק במקפיא או במקרר. הארוחה מצריכה חימום של רבע שעה והגשה בסידרה: חזה עוף עם אורז ותרס, עוף עם אורז ברוטב מיוזר, מוסקה ברוטב עגבניות ותפוחי-אדמה, עוף עם ירקות ברוטב קארי. המחיר 9.50-8.80 שקלים. מזכיר את ארוחות-הטלוויזיה באמריקה — למי שאוהב את זה.

★ ★ ★

ואם אסם יצאה עם ארוחות מוכנות, האם סנפרוסט תשתוק? כמוכן שלא: סנפרוסט יצאה עם סידרת סבתא טובה שבה חמישה סוגי מרקים (מזויינים), שני סוגי ממר לאים (טעים) וארבע סוגי פשטידות (טעים), אבל מלוח מדי. הכל ארוז במגשיות אלומיניום ודורש חימום.

מרק הפטריות למשל (4.75 שקלים לכמות המספיקה לשישה סועדים) כבר התקבל בביתנו כאורח קבוע.

★ ★ ★

ככה עברו השנים עד שגילו באמריקה את ספר-הטלפון האלקטרוני. חבר אחר חזר מחו"ל והביא כזה. אחר כך חזר עוד חבר והביא עוד אחד. הבעל שלי עדיין שתק. אחר כך חבר שלישי קיבל מתנה מהדוד שלו. שוב הפרטי שתק, אבל כבר היה לו לא-קל להתמודד עם הסביבה. לא היו לו שום תוכניות לנסוע לחו"ל בזמן הקרוב, והוא גם התבייש וגם לא היה לו נעים לבקש ממישהו שיביא לו מחו"ל. אז הפרטי שלי נשאר כמעט האחרון שלא היה לו ספר-טלפון ממוחשב. מה שלא הפריע לו, אגב, לטלפן ולקבל שיחות במשך שעות ארוכות כל יום.

ואז, יום אחד התפרסמה מודעה נהדרת בעיתון אמריקאי. במודעה היה כתוב שכל מי שיחתום על מגזי לשנה לאיזה עיתון כלכלי אמריקאי יקבל מייד בדואר חוזר... אתם יודעים מה? הפרטי שלי מבין בכלכלה בכלל, מייד בדואר חוזר...

ובכלכלה אמריקאית בפרט, כמו שאני מבינה את הראש של אריק שרון או את פסוקו של יום. אבל שום כלכלה לא תעמוד בינו לבין האושר, והבן-אדם שלח צ'ק לאמריקה וקיבל את המחשב וספר-הטלפון כמו שהבטיחו. כן, הוא עדיין מקבל את השבועון, אבל למי זה איכפת.

ביום שהגיע המחשב היתה שימחה גדולה בבית. במשך שבוע ימים העמיסו הפרטי ובנו את המחשב במיספר-טלפון של החברים, הקרובים והבאים-איתר-במע. היו אמנם איאלו אידיוקים בשמות וכן גם במיספר-הטלפון שלהם, אבל במישמחה שלנו לא מתרגשים משטויות.

עברו חודשים, עברה שנה. בכל פעם שצריך גרולה בבית. במשך שבוע ימים של משה כזה, למשל, צריך לזכור איזה מיספר רץ יש לו. אבל אי-אפשר לזכור איזה מיספר רץ יש לכל אחד מ-50 השמות שבחוך המחשב, ולכן מתחילים להריץ את כל הרשימה. פעם זה לוקח רק דקה, אבל פעם אחרת זה עניין גדול, מסוכן ובסוף יוצא מיספר לא ברור, שלא לדבר על כך שהאדון הוא רק בן-אדם, ולא נץ, ולא תמיד אפשר לראות את מה שכתוב. אמנם בבית, על השולחן, מונח ספר-טלפון ענק ובו אפשר למצוא כל מיספר בשתי שניות, אבל בחוץ, כשצריך לטלפן, מתחילה הבעיה.

עוד רגע, רבותי, סוף הסיפור כבר מגיע. לפני שבוע חזר הבן הביתה ואמר לאביו בשימחה: "יש לי בשבילך מתנה נהדרת שתשנה לך את החיים".

הילד קנה לאביו פינקס קטן, מחולק ל-22 אותיות. לכל 3 דפים אות אחת. הם רשמו בפינקס את כל מיספרי הטלפון, ועכשיו בכל פעם שצריך לחפש את מיספר הטלפון של נעמי גלזר, פותחים בג', וכשצריך לחפש את שלמה רוזנצוויג, פותחים בר' ואגב, אם תצטרכו לעשות חשבון, תגידו לי, אני עושה ברגע. כמה החיים יכולים להיות פשוטים, כשנותנים לילדים לנהל אותם.

מאוד והכנתם דורשת 20 דקות של חימום בתנור. מחיר — 12.53-15.82 שקלים לק"ג.

★ ★ ★

— אגב, אוכל, ט"ו שבט בשער. זכרו שאוכלים הרבה פירות, ותראו כמה יפה אפשר לסדר אותם. את התמונה שלחו לי ממועצת-הפירות.

סידור שולחן פירות לט"ו בשבט אפשר לסדר אותם יפה

רחל מרחלת על כל העולם

פרו ורבו

באתי למסיבה, שמעתי שכולם מתלחשים ומדברים על חליפות לחתונה, שמלות-ערב, צ'קים ומתנות. שאלתי: מה קרה? אמרו לי אישה-מוסיקה וגם-הרדיו **גד ביטון** מתחתן. אז עוד לפני שהספקתי לרקוד ריקוד אחד עם החברים שלי בסתי הביתה ודרינג'ירנג'י לשדרן ג'ד ביטון. "מזל טוב!" "מי זאת?" "זאת רחל המרחלת, שמאחלת לך מזל טוב לחתונה. מה פתאום עכשיו? ועם מי?" "מה זאת אומרת, עם מי? עם החברה שלי, **אוסנת יפרה**. אני רוצה ילד!" אבל יש לך כבר ילדה אחת מנישואיך ליפנית."

גד ביטון, גקי לוי ואוסנת יפרה
אני רוצה ילד!

"היא ברחה מהארץ עם הילדה שלי, בניגוד לצו בית-המשפט!"
"בני כמה אתם?"
"אני בן 34, והיא בת 22."
"מה שנתר לי זה לאחל לכם מזל טוב. פרו ורבו ומלאו את הארץ..."

אירועים שלדעתי בפירוש אינם מתאימים לילדה בת 7.
לפי השמות שאני שומעת ממך, איריס פרי ורותי אל, אני מכינה באיזו ליגה מדובר. אני יודעת גם על בחורות אחרות, שאיתן הוא מסתובב, והן לא ברמה אחרת. עכשיו אני שוקלת פנייה לבית-המשפט."
שאלתי למה היא מתכוונת ב"שוקלת לפנות", והיא אמרה: "הבעיה שלי היא בעייה של כסף. כרגע אני בקושי מממנת את הצרכים הבסיסיים שלי ושל הילדה."
רציתי לשמוע קצת יותר פרטים — איך, למה וכמה, אבל היא אמרה רק: "אם אפנה לבית"

מירי לחוביץ

אני שוקלת לפנות לבית-המשפט

מישפט, תהיה לי אפשרות לספר סוף-סוף את כל הסיפור שלי ושל מישפחת לחוביץ. אולי את מכירה איזה עורך-דין בשבילי?"

אילנה שושן

— ידעו שזאת האהבה

שעה וחצי הם כבר ידעו שהם רוצים להתחתן. כעבור כמה שעות כבר התבשרה על כך כל הארץ. מה.

רבותי, התעוררו! זה עידן החלל!

אבי ודלית העולם הזה

שושן בעידן החלל

עשירי בארץ הזאת יש סיכוי טוב לקבל הצעת נישואין מהגברת הזאת.

בשנה האחרונה היא הסתובבה ובילתה ועשתה חיים עם **דודו טופז** ועם הפירסומאי **דודי תמיר**, ועם אישה-עסקים הגרוש **עמי טמיר**, ועם רופא-השיניים **דודי לב**, ואם שכחתי כמה שמות אני ממש מבקשת את סליחתכם כי אני לא מחזיקה תוכנה עם כל השמות של הידירים והמחזורים של אילנה שושן.

אז אני בכל זאת רוצה לחדש לכם עוד כמה דברים. באירוע הגדול שהיה בטבריה קלאב הוטל היא הגיעה לברכה, והיא היתה מאוד עצובה. החברה מסביב מאוד דאגו לה, והחליטו לעשות לה היכרות עם עורך-הדין הגרוש **בני קרייטי**, שהוא גם טייס וגם גבר שהרבה נשים היו רוצות להיות נשואות לו, אבל זה לא עזר. אילנה נשארה בעצבונה.

ואז, או לפני כן, הציגו לה את **ארתור דילר** האמריקאי, זה שהיה חבר של **תמי בן-עמי**, ונראה שהוא דווקא מצא חן בעיניה. הם יתכננו ללכת יחד לבר-מיצווה של **נאאל**, הבן של **קרין דונסקי**. אבל אילנה שושן יש הרבה יועצים ויועצנים, שאמרו לה לא ללכת, כי אחר-כך יכתבו כולם בעיתונים שיש לה רומאן עם ארתור דילר. וזה לא מכובד, שמלכת-יופי כליכך קלאסה תיראה בפומבי עם גבר זר. ועוד אמריקאי ועוד אחד, שהיה חבר של דוגמנית שלא היתה מלכת יופי.

אילנה שושן ויתרה על הכל, והיתה נחושה בדעתה לחזור לארצות-הברית. היא החליטה להשכיר את דירתה שבמל-אביב. ואז הגיע לדירה גבר בן 30, **אלון תבור**.

ופתאום, ללא הודעה מוקדמת, התלקחה שם אהבה היסטורית, ורבע שעה אחרי שהם הכירו זה את זה הם כבר ידעו שהם מאוהבים.

אחרי חצי שעה היא כבר ויתרה על תוכניותיה ארוכות-הטווח (לימודים, חוליות, מישחק). אחרי

אני ממש מעריצה את הבחורה הזאת. **האילנה שושן** הזאת יש לה כזה הספק אדיר! תעשו חשבון פשוט. אם אחרי חמישה ימים של היכרות היא כבר רוצה להתחתן, אז לכל גבר

אלון תבור ודודי באפריקה
אחרי רבע שעה —

מכות בדירה של אבא

בסיפור הזה יש כל המרכיבים האפשריים בסדרת-טלוויזיה סטיל שנוגלת: חתן ממשפחה עשירה, כלה יפה ממשפחה לא-עשירה, ילדה יפהפיה, גירושין סוערים, רוגמניות חתיכות, מכות, מישטרה, תיק.

מרובר בגל **לחוביץ**, בן 30, העובד עם אביו המפורסם, **נחמיה לחוביץ**, בעיסקיהבשר שלו. לפני שלוש שנים התגרש גל מאשתו היפה, **מירי**, לא בקלות, עם הרבה בעיות בדרך אל הגט.

בתם בת ה-7 נשארה עם אמא, הצריכה לעבוד די קשה לפרנסתה, במישרה מלאה, באחד הצהרונים. פעמיים בשבוע, כאשר הוא לא שוהה בחו"ל, רואה גל את בתו, ברירתו בצפון תל-אביב. סיפרו לי שלפני שבועיים היה שם פיצוץ אמיתי. אני לא יודעת כמה ידירות יש לגל, ומה הן עושות בחיים, אבל על שתיים לפחות אני יודעת: **איריס פרי** (פרג'ון) ורותי אל (אלק' יים). שתיהן חתיכות חטובות-גוף, לפעמים הן דוגמניות.

למרות שהן חברות טובות, האחת לא ידעה על קיומה של האחרת בחייו של לחוביץ-הבן, ויצא שבשעה שרותי ביקרה בדירה, הגיעה לשם גם איריס. מפה לשם זה הגיע למכות בין השתיים, שהובילו לקריאה למישטרה. מה גל עשה בזמן המכות אני לא יודעת. אולי הוא רץ לטלפן שיבואו להפריד ביניהן. הסיפור נמשך בתחנת-המישטרה. רותי התלוננה שאיריס תקפה אותה, ונפתח תיק. עד כאן — נו, מילא, כבר היו דברים מעולם. יש נשים יריבות המשוהחות בשקט על האהוב המשותף, יש שצועקות, יש המרביצות, יש העושות דברים אחרים.

במיקרה הזה, כך מספרות השמועות, נכחה בדירה, בדיוק בזמן סצנת-המכות, הבת הקטנה, והיתה עדה למה שהלך שם.

טילפנתי למירי לחוביץ, ושאלתי אותה אם הילדה באמת היתה שם. מירי נשמעה מתוהה, עצובה, בהתחלה היסטרה אם להגיד, ואחר-כך אמרה: "שמעתי כמה פעמים מהילדה על איריס עים שהיא נחשפה להם בדירה של אבא שלה,

הסבה מיקצועית

ציפי, חברתו, היתה סטורנטית למרעיה-מדינה ואחראית לאירועים במלון קרלטון פנטה. וגם היא רצתה לעשות שינוי בחיים. ומה התחום שהכי מתאים לבחורה יפה וחכמה מבית טוב? לעסוק בשמאטעס ביזנס. היא פתחה את בית-

אני לא יודעת מה קורה לגברים בארץ, אבל כולם רוצים פתאום להתחתן. מה רע להם עם האמא או עם החברה?

אז ככה. **ארז יניב**, אחד הגברים הכי יפים ומוכשרים שנולדו בשפלת-החוף, ישא לאשה את

ציפי פריזן וארז יניב

יעצב לה את חלון-הראווה ואת שימלת-הכלה

האופנה הקרוי על שמה, וארז יניב יעצב לה את חלון-הראווה.

לפני שבועיים קרה משהו בארץ, והרבה זוגות החליטו להתחתן. אני לא יודעת אם זאת החלטה משותפת או שזאת תעמולת-בחיירות. אבל עובי רה: גם הם החליטו.

ואתם יודעים מי יעצב לכלה את שימלת-החופה? לא ארז יניב, אלא **יובל כספין**, ידיד טוב של הזוג.

חברתו, **ציפי פריזן**. שני בנייהוג עשו בשני תיים האחרונות הסבה מיקצועית. ארז בן ה-26, בוגר סכון וינויט, החליט שלקפוץ ולרוץ ולהיות זה לא בדיוק מה שהוא רוצה לעשות כל החיים, אז הוא נרשם ללימודי-תאטרון-ויקולנוע באוניברסיטת תל-אביב. הוא החליט שהוא רוצה להיות תפאורן, וזה בניגוד לחברים שלו החושבים שהוא צריך להיות שחקן-קולנוע. הוא עושה חיל בעיסוקו החדש. הידע והכישורן שלו כציור עזרים לו בכך.

לילד שעוד לא

זהו הסיפור המדובר והחם ביותר בתל-אביב. בכל בית, בית-קפה, מקום-עבודה ומקום-בילוי רנים ודשים בו.

דוגמנית-הצמרת **אנאבל טמיר** התאהבה בדוגמן **מוטי רייף**, והשניים מתגוררים יחד. אנאבל בת ה-34 הכירה את מוטי רייף בן ה-25 במהלך מסע-צגות משותף שערכו. אך עד לפני שבועיים היתה זאת ידידות בלבד.

בליל-הסילבסטר, השתתפו השניים בתצוגת אופנה גדולה, ועם סיום התצוגה הם הלכו לחגוג את השימחה, ביחד עם שאר אנשי-הצוות. בחצות הם התנשקו כמו כל עסי-ישראל, והיה להם כלי-כך טוב שהם החליטו להמשיך להתנשק, ומאז הם לא מפסיקים להתנשק.

מוטי, המתגורר בגפו, הזמין אותה להתגורר עימו. אנאבל, המתגוררת בדירה מהוררת בצפון תל-אביב, החליטה שהם יחלפו את השבוע בין הדירה שלה והדירה שלו.

האהבה כלי-כך פורחת שם, שטיבעי הדבר

אנאבל טמיר ומוטי רייף
בנולד נשיקה בחצות

שמוטי רייף יציג את אנאבל לפני הוריו ולהיפך. כל החברים, הידידים, הקולגים, השכנים מתקשים לעכל את העניין. או דרינג-דרינגני לבני הוג המאוש, ושאלתי לשלומם.

שלוש אנאבל, כאן רחל המרחלת! אומרים שמאז שהתאהבתם את מרחפת ומאושרת! "זה באמת נכון. מוטי מעניק לי הרבה חום ואהבה".

"הפרש הגילים לא מפריע לך?" "להפתעתי נוכחתי לדעת שבתחומים רבים מוטי יותר בוגר מהרבה גברים בני-גילי, ואפילו מבוגרים יותר. וחוז, מזה, זה לא עניין של אף אחד, הפרש-הגילים בינינו".

"מה התוכניות הקרובות?" "כל אחד עדיין מחזיק בדירה שלו. עוד מוקדם לקבוע תוכניות לעתיד משותף. אם הרומן יחזיק מעמד, אנחנו נעשה תוכניות משותפות".

"ומה אומרת האמא שלך על הקשר הזה?" "היא בוסתת בי, וחושבת שאם זה עושה לי טוב, אז היא מאושרת מהעניין".

למוטי רייף לא הייתה צריכה לדרג-דרנג, כי הוא היה לצידה. אז גם אותו חקרת. "איך אתה מסתדר עם העובדה שהיא מבוגרת

ציירים זה לא הנושא החזק שלי, אבל יודעי-דבר אמרו לי שיעקב מישורי שייך לזישי רוננים, לחשובים, והוא ידוע בקרב המתעניינים כתחום זה. לא כלי-כך התעניינתי בסיגנון שלו — טוב, שיהיה בין מופשט לפיגוראטיבי — אבל שמחתי לשמוע שהגבר בן ה-36, רווק, הוא כבר לא רווק, החל בשבוע זה.

הוא הכיר את **אפרת צדקה**, בת ה-24, בעלת תואר שני בספרות כללית, לגמרי במיקרה. מיר שורי נוהג לרכוב יוסיים על אופניים, כדי לשמור על הכושר והגזירה. לפני חצי שנה הוא רכב, כריגל, ותוך כדי ניענוע הפרלם הוא פגש רוכבת אחרת, מכרה שלו, והיא הציעה לו שתחת לנסוע סתם לשווייץ, לקחת כיוון ישר אל דירתה של חברה טובה שלה.

החברה הטובה היתה אפרת, ומספרים לי שהיה

שלוש אהבות

לכל עיר יש החתיכים המבוקשים, שוברי-הלכות שלה. על התל-אביבים כותבים די הרבה, לפעמים שומעים על איזו דמות ירושלמית, פה

חווה ריכטנפלד
חצי שנה ביחד

ושם מדרימים לאילת, אבל הפעם זה על גבר צעיר ויפה-תואר, חתיך אמיתי, מחיפה. שמעתי שהוא אוהב אותן ופחות ופחות, בכל הגילים, גם כאלה שכבר מזמן שכחו את התקופה שבה היו בגילו, 30.

קוראים לו **עודד פלנטר**, והוא פירסומאי, גבוה, בהיר-שיער, כחול-עיניים. ריווחו לי על שלושה רומנים שלו, עם שלוש יפות. מה זה

ריטה שושב ורדני שושן
חילופי מבטים —

החוג לספרות באוניברסיטה, יוסף טרגין, עופר לרוש, תירצה יובל, איתמר נוימן, ועוד כמה ששכחתי.

הפתעת הערב היתה הלווה שבו התייצבו החתן-כלה: מישורי, שברד-כלל אוהב להסתובב בחליפה אלגנטית, החליט על שינוי, והכניס את עצמו לג'ינס וחולצה מפוספסת. הכלה, שממנה מצפים להופיע בלבן, בעיקר אם זו החתונה הראשונה, הגיעה דווקא בשימלת-נשף שחורה מפאריס, שאותה לקחה בהשאלה מחברה בעלת-בטיק. המייתר בשימלה הזאת היה שיש לה רק אחד מכל דבר: שריוול אחד בלבד, כתף אחת חשופה, כרך אחת מכוסה, כרך שניה חשופה. אי-סימטרי, מעניין, בדיוק מתאים לאשת צייר.

עודד פלנטר
אוהב אותן יפות ופחות

אלמן ואלמנה

הבנקאי ואישה-עסקים הכינלאומי **בנו גיטר** עשה השבוע חנוכת-בית לכל חבריו. את הבית הקודם שלו ברחוב מהר"ל הוא מסר לאחת האגודות הוולונטריות, ורכש דירה במידלי דויד היוקרתיים.

גיטר, אחד מאנשי-העסקים הידועים בארץ, התאלמן מאשתו **אילנה** לפני שנתיים. היא נפטרה ממחלה רומה לזו שממנה נפטרה בתם **אריאלה**, שעל שמה הוקמה הסיפריה העירונית בתל-אביב.

אילנה ביעזבסקי
היכרות מלפני מות בני-זוגם

לפני זמן קצר נפטר **עובד בן-עמי**, מי שהיה מבעלי-המניות בעיתון מעריב והאיש שיוזם והקים את העיר אשדוד. הוא השאיר אחריו אלמנה, **אילנה**, שהיתה צעירה ממנו ב-20 שנה. כעת אתם יכולים לחבר אחד ועוד אחת, ולקבל את אותה התוצאה שאני קיבלתי.

האלמן בנו גיטר מנהל רומן עם האלמנה אילנה בן-עמי. ההיכרות בין השניים החלה עוד בחייהם של בני-זוגם.

ממך כתשע שנים? "אני לא רואה שום קשר בין גיל לבין ההתאמה האישית בין בני-זוג. זה פשוט קרה, וזה נהדר ואני מאוהב".

"ומה עם ההמשך?" "אני רוצה ילד". "כל-כך נבהלת, שפשוט סגרתי את הטלפון, רצתי לחנות-הילדים הקרובה וקניתי מתנה לעוד לל שאולי יגיע".

מה שיהיה, אני מכוסה בעניין? שם קליק אדרי מהרגע הראשון. אבא שלה, יצחק צדקה, הוא בלשן ידוע, ואמה מחברת סיפורי לימוד בספרות.

את החופה הם ערכו בגלרית, שבה הציג מישורי את עבודותיו, ואת המסיבה אירגן להם חבר טוב, יקי ברזל, במיסעדה שלו, סיננון. היו שם הרבה חברים: **אלכס אנסקי**, **אמנון דנקנר**, פרופסור **ישראל לוי**, שהוא ראש

אפרת צדקה ויעקב מישורי
קליק אדרי

עפרת אביב
מאוהבים על באס

יפות — יפהפיות! אחת לשעבר, אחת אחרת, והיא כבר גרסא לשעבר, ואחת, ממש בהווה, ער להודעה חדשה.

הראשונה בסידרה, ולא חקרת מי היו לפנייה וכמה, היתה **שרון אסרתי**, צעירונה בת ה-17, שהיתה השנה בין המועמדות לתואר מלכת היופי. הקטע הזה נגמר, ועודד הכיר במעוון חיפאי את **חווה ריכטנפלד**, שזכתה לפני שלוש שנים בתואר נערת-החן.

חווה ועודד התגוררו יחד במשך חצי שנה, התחילו לדבר על חתונה, וחווה אפילו ניפנפה בגאוה בטבעת יפה וגדולה שהוא קנה לה. הכל היה בסדר, עד שנעשה לא בסדר, ודי מהר נחו עיניו של פלנטר, שב במעוון חיפאי, על אחרת, השלישית בתור, **עפרת אביב**, גם כן יפה עם תואר, דוגמנית וחילת, העומדת להשתחרר בקרוב. מזהל, לא מעודד. שמעתי שהשניים מאוהבים, על באמת.

קטנה ארץ

אז לפני כמה לילות היתה חתונה מאוד גדולה ומפוארת, וכל מי שכלולים ברשימה של המי והמי של בליני הכרך הגדול נכחו בה.

הנשים לבשו שימלות-ערב, והגברים חליפות מהוררות, ובשולחן שלימיני ראיתי את **ריטה שושב**, הגרושה הטריה, בחברת בן-זוגה-לחיים, התעשיין **רדני שושן**. ובשולחן אחר, לשמאלי, ראיתי את **אילן שושב**, בעלה לשעבר של ריטה, עם חברתו היפהפיה והצעירה **אוראל זריביב**. ובשולחן ביניים ראיתי את **אילן**, אחותו של אילן שושב, ובעלה **אבי גליור**. ריטה ורדני גראו מאד רציניים וחמור-סבר, ואילו אילן

אילן שושב ואוראל זריביב
— משולחן לשולחן

ואוראל היו עליזים למדי. מפעם לפעם גם ראיתי חילופי-מבטים בין בני-הזוג בעבר ובהווה. והיה קצת מתח באוויר, אבל באמת שזה לא רציני. רק אז נוכחתי לדעת כמה שהארץ קטנה, ושלמעשה לכולם יש אתם החברים. והכי גורא הוא שחלק כבר היו נשואים עם החלק האחר, כך שהאפש-רויות שלהם מצמצמות יותר ויותר.

דוב שילנסקי:

"אני ממליץ לכל יהודי לבקר בפולין!"

מחקר שנערך במעבדת-השינה של הטכניון מגיע למסקנה מרחיקת-לכת, כי מוטב לניצולי-השואה שידחקו את זיכרונותיהם. מסקנות המחקר עומדות בסתירה להנחות המקובלות, שלפיהן ככל שמרבים לדבר על הנושא, כך משחררים הניצולים יותר ויותר לחצים. שאלתי את יו"ר-הכנסת, דוב שילנסקי, שחווה את ה"שואה על בשרו, האם מקובלת עליו הקביעה שמוטב לש"כוח ולא לזכור.

בריוק להיפך! במסגרת עבודתי אצל קצין-הינדראשי ריכד תי את נושא השואה ואירגנתי הרצאות ליחידות-צה"ל. פניתי למכרים ולירידים, והיו כאלה שאמרו שאינם יכולים להרצות, כי אינם מסוגלים להיפתח. לחצתי עליהם, ושיכנעתי אותם שיהיה להם הרבה יותר קל אחרי-כך, ואכן, רבים סיפרו לי שהחשיפה הקלה עליהם.

● אתה מדבר על השואה באופן חופשי?

אצלי בבית מדברים על השואה באופן חופשי, אבל אני מכיר רבים שבמשך שנים לא היו מסוגלים להיחשף ואף לספר לילדיהם, ובשנים האחרונות נפתחו, וזה הקל עליהם.

● מדובר על תיאוריה, המתבססת על חקר החלום, והטוענת שההרחקה מקלה על ההסתגלות.

עם כל הכבוד לפסיכולוגיה, אני לא מדבר על תיאוריה, אלא מתוך ניסיון.

● אתה דוגל בחשיפה מירבית?

שואה

צריך לספר כמה שיותר. בעל-פה, בכתב, באמצעות המירקע. ככל שמספרים יותר, כך יודעים יותר, ואילו היו יודעים על השוראה יותר, אני מניח שגם הירידה מהארץ היתה קטנה יותר.

● ומה לגבי הנטייה האחרונה לחזור לפולין?

אני עצמי ניצול-שואה שהיה אדם סגור מאוד, ושנהג להתעורר בלילות מחלומות-זוועה. לפני שנה הוא ביקר בפולין. המישפחה חששה שהוא לא יחזור. והוא בכל זאת נסע. ביקר במחנות שבהם הושמדו הוריו, בעיירת-ילדותו, באיזור הגטו שבו חי, וחזר אדם חדש. הוא התחיל לספר, ומאז הוא לא מפסיק.

● מדברייך אפשר להבין שאתה רואה את הנסיעה לפולין כתהליך בריסוי?

אני עצמי ביקרתי פעמיים בפולין. אמרו לי שאני מאוויכסט, אבל ראיתי הרבה אנשים שהנסיעה הקלה עליהם. כל נער יהודי שחזר מפולין הופך ליהודי טוב יותר ולציוני טוב יותר. אני ממליץ לכל יהודי לבקר בפולין.

● מה דעתך על הגלויים האחרונים? שימוש ברקמות של קורבנות באוניברסיטאות בגרמניה וס' ינע של חברות גרמניות למיפעלים לייצור נשק כימי בלוב?

מעולם לא קיבלתי את הגירסה שיש גרמניה אחרת. (אורית זרובבל)

רות שיטריט:

"העט המשיך במקום שהשכל אותה לו לעצור!"

רותי שיטריט, אשתו של ח"כ מאיר שיטריט, יחצנית, מזרה בעבר, המעידה על עצמה שהיא חסידת הבאבא ברוד, לא דווחה נחת, בלשון המעטה, מהדיכטומיה של גידעון סאמט, שחילק, במאמר שהתפרסם בשבוע שעבר ב"הארץ", את העולם לשני סוגים: מי שאמונים על "ימי ציקלג" לס' יוהר ומי שמאמינים בבאבא ברוד. על מה יצא קיצוץ, שאלתי את רותי שיטריט.

יצא מדבריו של סאמט שמי שמשתטח על קבר הבאבא סאלי אינו מסוגל להשתרע בכורסתו ולקרוא את ימי ציקלג. אני מת-נגדת להבחנה. גם מאיפה שאני באה קוראים את ימי ציקלג.

● אבל את בוודאי לא מתכוונת רק ליכולת-הקריאה?

אני מאוד מעריכה את כתיבתו של סאמט. הוא אינטלקטואל

עיתונות

אמיתי, אבל כמאמר ימי ציקלג, וימי הבאבא סאלי הוא עושה הפרדה גסה בין שתי תרבויות. אפילו סאמט חש שלא בנוח מהדברים שכתב, והוא מעיד על השוואתו שהיא פגומה מבחינת אחרים.

● אם סאמט עצמו מסייג את דבריו, על מה הכי עס?

כי העט המשיך במקום שבו שיכלו אותה לו לעצור. סאמט רמז שלא במיקרה היה יצחק שמיר בנתיבות, ואילו שימעון פרס היה בבית-קפה תל-אביבי בחגיגה לס' יוהר. חבל שהוא שכח שזמן קצר לפני הבחירות השתטח פרס על קבר הבאבא סאלי.

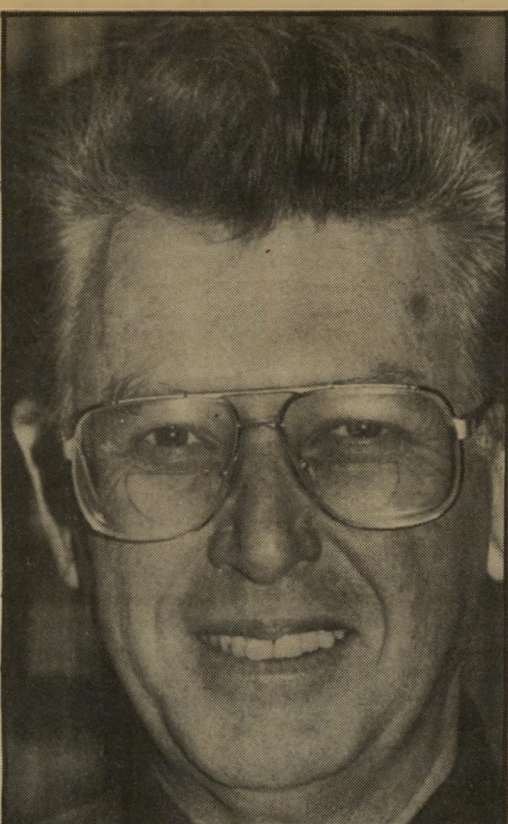
● אבל סאמט מייצג את עצמו, ולאורידווקא את פרס או כל מחנה אחר.

מדובר כאן במשהו מהותי. כמו רבים אחרים הוא שבוי בסטרי-אוטיפים, וכל עוד ייכנעו אנשי השמאל לסטריאוטיפים, הם לא ימצאו מסילות לליבם של אנשי הבאבא סאלי.

● הם מזגים, לדעתך?

ראי תשדירי-הבחירות, ראי ביקורים של נבחרי המערך במוקד-דים של מאמיני הבאבא סאלי. מה שקורה כאן הוא בחזקת נאה מטף, אבל לא נאה מקיים.

כולנו שואפים ליצור ישראל חדשה, וההפרדה של סאמט בוודאי לא תקרב אותה. (אורית זרובבל)

דן בר-ניב:

"אפשר כבר להירשם לביטוח השתלוח-איברים!"

כל נושא ההשתלות בארץ הוא מעניין ומרתק – עד שזה נוגע לך או לבן-מישפחתך. במיקרה של צורך בהשתלת-כבד, למשל, יש לפניך שתי אפשרויות עיקריות: לתרום את גופך לפיתוח המדע בישראל או להכריז על עצמך כעל שנוצר רישמי, ולהתחיל לאסוף עשרות אלפי דולארים. כל זה עומד להיפסק ממש בימים אלה. חברת הביטוח "דיקלה", העוסקת בביטוח מחלה ואישומי, יוצאת בתוכ-נית-ביטוח חדשה הנקראת "שתיל". דיברתי עם דן בר-ניב, מנכ"ל החברה, וביקשתי לדעת מה בדיוק מבטחים ב"שתיל".

שלושה נושאים עיקריים מרכיבים את שותיל. השתלות כחול-של כליות, לב, לבדריאה וכבד – עד גבול אחריות של 100 אלף דולר, טיפולים כימותראפיים לאדם שנשקפת סכנה לחייו, ושאר נו מסוגל לקבל בארץ את הטיפול – עד גבול אחריות של 30 אלף דולר, וכן ניתוחים מיוחדים, שלא ניתן לבצע בארץ – עד 30 אלף דולר.

● מי יחליט אם ניתן לבצע את הניתוח או ההש-תלה בארץ או רק בחו"ל?

ועדת-משיח, שהיא הוועדה הקובעת בעניין זה. עם אישור של ועדת-משיח, יקבל החולה את הכסף ויסע.

● האם 100 אלף דולר מספיקים להשתלה וכל מה שנלווה אליה?

באירופה זה מכסה הכל – הוצאות-טיפול של החולה ושל

רפואה

המלווה, זמך-המתנה לניתוח, ביצוע הניתוח וכל ההוצאות הרפר-אות, שהייה נוספת בחו"ל וחזרה הביתה. בארצות-הברית יש מחירים שונים, וקשה לקבוע עלות אחידה.

● מי רשאי להיות מבטוח ב"שתיל"?

אדם שברגע ההרשמה אינו זקוק לניתוח השתלה.

● ואם הוא לא זקוק להשתלה, אבל אינו אדם בריא?

גם אם אדם הוא חולה-לב כבר 10 שנים, אבל אינו זקוק להשתלה עכשיו, הוא רשאי להירשם לתוכנית.

● מה היא הפרמיה? כמה ישלם המבטוח?

הביטוח יעמוד על חמישה שקלים לחודש למישפחה.

● מה?

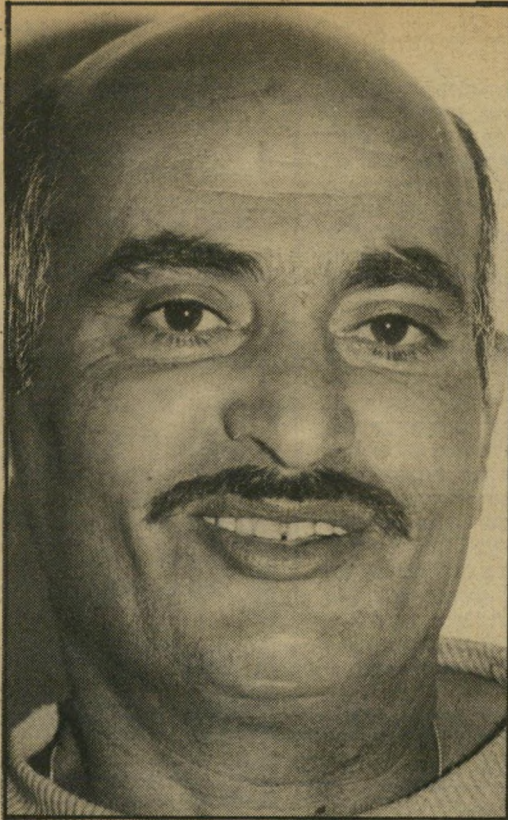
מה שאת שומעת. חמישה שקלים, ולא חשוב כמה גדולה המישפחה. כלומר 60 שקל לשנה לכל המישפחה.

● למה בליכך בזול?

ערכנו תחשיבים, והם הראו שזה מחיר סביר. הצפי שלנו הוא שמאות אלפי מישפחות יצטרפו לתוכנית, כבר במכה הראשונה.

● מתי אפשר להתחיל להירשם?

כבר בסוף החודש הזה. (דניאלה שפי)

דויד טסיה:

„קשה לקבל נבחרת הקוראת לעצמה נבחרת פלסטיין!“

נבחרת-הכדורגל הפלסטינית הודיעה השבוע על נכונותה לשחק כדורגל בארץ, אם תוזמן. בנבחרת, שערכה מישחק-דאווה נגד קבוצת-כדורגל של עיתונאים איטליים, יש שחקנים פלסטיניים מעיראק, מכוויית, ממצרים ומארצות אחרות, אבל אין בה אף לא פלסטיני אחד מיש-ראל.

שאלתי את דויד טסיה, מנהל קבוצת בני-יהודה תל-אביב, אם יתכן מצב שבו תוזמן נבחרת כדורגל פלסטינית לארץ.

דעתי היא חיובית, אבל יש מיכשולים בדרך, מאחר והספורט מעורב בפוליטיקה והפוליטיקה בספורט. זהו אחד האבסורדים במדינה. אין, למשל, משרד ממשלתי אֶפְנֵלִיטִי, שֶׁיִשְׁתַּפֵּל בספורט. אני, מבחינתי, דווקא מקבל דברים כאלה בשימחה. אני מזמין קבוצות מג'ג'וליה ומטייבה למישחק-אמון. לפני כמה זמן שיחקנו ברליית-אל-כרמל, והכנסות המישחק היו קודש לנערה

ספורט

ערבית, שהיתה צריכה לעבור השתלשכות.

● **אתה מדבר על האזרחים הערביים בישראל, ואי-נני שואלת על נבחרת הקוראת לעצמה נבחרת פלסטיין.**

מבחינה פוליטית אנו מגוועים מלהיות בקשר עם הפלסטינים. בנסיעות לאירופה יוצא לנו להיפגש עם ערבים. במחנה-אימונים בהולנד נפגשנו עם נבחרת כוויית. היו אף גישושים למישחק אימון, אבל זה לא יצא לפועל.

● **היית מזמין קבוצה פלסטינית למישחק?**

יתכן שזאת סתם זריקה, אבל צריך להרים את הכפפה. הספורט יכול להביא לקירוב לבבות ולשלום, כבר היו דברים מעולם. מפריע לי דבר אחד, איך הם יכולים לקרוא לעצמם נבחרת פלסטיין אם אין שם פלסטינים?

● **יש פלסטינים רבים החיים מחוץ לגבולות המדינה.**

אבל נבחרת צריכה לייצג מדינה.

● **זה כל העניין.**

אם תבוא אלי נבחרת עזה ותרצה לשחק, אני אמליץ לשחק איתם, אבל קשה לי לקבל נבחרת המורכבת מכמה מדינות שונות, והקוראת לעצמה נבחרת פלסטיין. (אורית זרובבל)

יאיר גריבוז:

„הם אמרו: אני לא רוצה לאיים, אבל...“

לפני שבועיים הופיע הצייר וההומוריסט יאיר גריבוז בתוכנית „שעה טובה“ וסיפר, בהומור הנפלא שלו, קצת מקורותיו בעת שרותו כחייל בהג"א. יומיים לאחר מכן התחילו להגיע לביתו שיחות-טלפון מאיימות. ביקשתי מיאיר לספר לי קצת על מהות השיחות.

מסוג השיחות המאיימות היו שלוש. בראשונה הודה המדבר, אבל מאחר ובתחילת השיחה לא ידעתי מה הוא יאמר, לא רשמתי, ואיני זוכר את שמו. לעומת זאת הוא אמר שהוא מפקד הג"א באזור רמת-גן. האחרים לא הודו בכלל.

● **מה בדיוק הם רוצו?**

בעיקר לתבוע את עלבונה של הג"א.

● **והם איימו?**

זה תמיד התחיל ב„אני לא רוצה לאיים, אבל... כדאי שתדע שיש לנו כל האמצעים ל... ואנחנו לא מאיימים, אבל אם צה"ל הגיע לאנטיבה, לא תהיה לו בעייה להגיע גם אליך, ואנחנו לא מאיימים, אבל תשאל את אורי אבנרי מהעולם הזה מה קרה לו כשהשמין את צה"ל? ומשהו כמו „אנחנו יכולים לרדוף שאף תערוכה שלך לא תעבור בשלוש“.

הם הסבירו לי שהם קצינים בכירים, והם מאוד מודאגים ממה שיאיר גריבוז עשה להקטנת המוטיבציה להתגייסות להג"א, ובכ"ל לשמו המפואר של החיל הזה.

● **ולמה שלא תתייחס לכל השלושה האלה כאל שלושה פסיכים, שמצאו את מיספר-הטלפון שלך ו-**

צבא

החליטו לבלבל לך את המוח?

אז, פה הפואנטה: אמנם אני מאוד רוצה לשנות ששלושתם אינם קצינים בכירים בצה"ל או בכל צבא אחר, אבל מצד שני לגמרי ברור שהם משרתים בצבא, ויש להם גישה ישירה לכל התיקים האישיים שבהם הם רוצים לטפל. ברור לי שבזמן השיחה לפחות שניים מהם ישבו ליד הטלפון כשבידורם או התיק האישי שלי או איזה פלסטר-מחש. הם נתנו לי תאריכים מדויקים של יום-הגיוס שלי, של יום-העברה מצה"ל, של הוצעה הרפואית שלי, מה הפרופיל שלי היום, לעומת מה שהיה לפני 10 שנים, וכו' וכו'.

● **והם מאיימים בפירסום החומר?**

הם מאיימים לגלות לאומה שלפני שנים אחדות קיבלתי שיח רוח תקופתי מצה"ל מחסר-התאמה, עובדה שמעולם לא התבררתי, ולכן אי-אפשר לאיים בה עלי.

● **האם תגיש תלונה?**

הייתי עושה זאת בשימחה, אילו היו בידי השמות של המט"ל פנים. אבל מאחר ואין לי שמות, אין נגד מי להגיש תלונה. אבל יחד עם זאת מאוד מרגיזה אותי העובדה שאנשים יכולים להגיע לחומר אישי והרבה פעמים סודי, ולהשתמש בו לאיזמים נגד אנשים. הייתי שמח אילו משרה בצה"ל היה קורא את השורות האלו ומחליט לעשות משהו בעניין זה. די מפחיד שהתיקים של כולם פרוצים ופתוחים לפני כל:

מאשה לובלסקי:

„לנשים יש כוח משאבים כדי להתכנות לפוליטיקה!“

ברגע ששמעתי שמיפלגת-העבודה הורידה פקודה למו-עמדיה לרשויות המקומיות להכניס אשה למקום השני – טילפנתי אל מאשה לובלסקי, מזכ"ל „נעמת“ וחברת מיפלגת-העבודה, וצעקתי געוולט!

לפי דעתי זו הפליה של ממש. זה במילים אחרות להגיד – קחו את המטומטמות הללו, שאינן מצליחות להגיע לכלום בכוחות עצמן, דיחפו אותן לאיזה מקום מכובד, ובוזה תסתמו להן את הפה.

שאלתי את מאשה לובלסקי למה היא לא צועקת.

במיפלגת-העבודה החליטו לעמוד על עיקרון השיריון לנשים בשליטון המוניציפאלי, כי לכנסת זה לא הצליח. אמנם היה שיריון של 20% לנשים בכנסת, אבל לא הבטיחו לאילו מקומות מתוך ה-120.

● **השאלה שלי היא למה בכלל שיריון? אם ישרי-נו מקום אחד לנשים ומקום אחד לספרדים ומקום אחד לאשכנזים ומקום אחד לגימלאים ואחד לנכים ואחד לגייג'ים, איזה מקום יישאר למוכשרים, או למי ש-רוצים להגיע בכוחות עצמם?**

זה נכון שיש יכוח בציבור האם צריך שיריון או שצריך לבטל אותו, ולתת לטובות להיבחר. אבל זה לא פשוט בלי-כך. אנחנו חושבים שלנשים יש פחות משאבים כלכליים להילחם, פחות אפשרות להתפנות לעבודה ציבורית. לגברים זה יותר קל.

נשים

● **האם חשבתם על האפשרות שלנשים יש גם פחות עניין בעסקנות ציבורית מאשר לגברים, ולכן הן משתדלות פחות ומגיעות פחות?**

אני לא חושבת שזה כך. אבל דעי לך שגם אני בעצמי חלוקה עם עצמי בנושא השיריון, ואני מעבדת עכשיו איזו קונספציה שתאפשר הכנה וחיפה מראש של מועמדות לבחירות איווריות. אנחנו מורעים למהומה שהיתה בעיקבות השיריון לנשים, הלחץ של הגימלאים, הצעירים. ובכל זאת צריך איכשהו להבטיח שיהיו נשים.

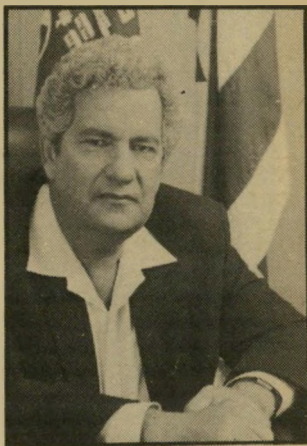
● **אני רוצה לשאול אותך שאלה אישית. איך היית מרגישה אילו את מקומך ותפקידך במזכ"ל „נעמת“ היית מקבלת כממני ששיריינו מקום לאשה?**

לא, לא. אני לא באתי כמקופחת. אני השקעתי הרבה עבודה באיגוד המיקצועי שלי. מגיל 28 אני פעילה. התחריתי בגברים רבים. איש לא נתן לי מאומה בגלל היותי אשה.

● **כלומר, את הוכחה חיה שאם אשה רוצה להגיע, היא יכולה, ואת אומרת היום שבכל זאת צריך לשיריינו להן מקום. זה לא אבסורד?**

כן, הנושא שנוי במחלוקת, ואני יודעת שיש אנשים, כמור, שחושבים שזה פועל לרעת הנשים. אני מקווה שאם ניערך לשינוי שיטת הבחירות, הבעיה תיפתר. (דניאלה שמי)

את מסע ההסברה והפירסום של יצחק ולד לראשות עיריית כפרסבא לקחו על עצמם הפירסומאים יואב חביב ורפי נמש מקול המפרסם. למשימה הזאת נרתמו חביב ונמש, שניהם תושבי כפרסבא, אחרי שהשרתתם בסיוור בעירם ונדרמו לגלות שאין הם מכירים כלל את העיר על

ראש-עירייה ולד
פנינלות, עשירה, חוצאות

כל מיגונו הפעילויות, העשייה והתרצות ככל תחומיהם. בעקבות הסיוור הזה הודיעו חביב ונמש ליצחק ולד שהם יציעו לו את קמפיין לקהותיהם המסתוריים. "את העי" שיה צריך להראות!"

לקוח קשה. עד מהרה התברר לזוג הפירסומאים שלקוח קשה ליצחק ולד אין הם מכירים בין עשרות לקהותיהם המסתוריים. "יצחק ולד עסוק כל היום ופועל בענייני עירי, כפרסבא, והוא אינו מתפנה כלל לשיחות עם הפירסור מאים, אלא בשעות הקטנות של הלילה, וגם זאת רק לאחר לחצים ופניות.

עם זאת ברור לשני הפירסומאים שכל מה שצריך לעשות זה פשוט להראות את העשייה בכפרסבא ובתאם לכך הוכנה תוכנית ההסברה והפירסום שלמענה הורכב גם צוות מיוחד במשרד קול המפרסם. בשל הניהול הקריאטיבי אחראית תירצה גרנות ועל העיצוב הגראפי — אריאלה באייר.

זכייה

בפרנקפורט

בתחרות לחות'השנה שנערכה בי מיסגרת ירידהספרים הבינלאומי (הג' רול בעולם) בפרנקפורט, בהשתתפות מאות מ"לים, זכתה חברת פלפום מ' הרצליה במקום השלישי בקטגוריה "רת", עם לוח "כתביד מעוטרים". יד מאוספיהן של שבע ספריות ברחבי העולם, מורפס בצבעי פרוצס וזהב, עם הסבעות והבלטות מטאליות בזהב ובברונזה ועוצב על-ידי הגרפיקאית רות כהן.

מסורת ותהודה. עם זכייה זאת ממשיכה פלפום במסורת רבת-השנים של זכיות בפרסים בינלאומיים. וזוכה התהודה לה זכה הלוח בעולם ובארץ, הודיעה הנהלת פלפום כי הלוח יופס מחוץ גם לקראת שנת תש"ן (1989/90).

(המשך מעמוד 7)

בגלל ידיעות על התפרצות המחלה בסעוריה.

כיצד מתיישובת העובדות הללו עם קביעת הרופאים, שהמחלה מופיעה בעיקר אצל ילדים עד גיל 3? אם כך הוא הדבר, מדוע ככל זאת מחסנים גם מבוגרים?

קיים קשר הדוק בין תנאי-המגורים לבין התפרצות המחלה. במקומות שתי נאיהדיר ירודים, ואין איורור מתאים, יש סיכויים עזים לחלות, מפני שהחידק עובר מאדם לאדם על-ידי הפרשות של גרון ואף. כלומר: די בהעטשות ישירה על פנים של אדם כלשהו, כדי להעביר לו את החידק. בני-משפחתה של נוגה, והצוות הרפואי שטיפל בה, חוסנו אף הם.

לפי דיווחים שקיבלה ישראל מאיר-גון-הבריאות-העולמי, יש דיווחים מ-שבע מדינות על מיספר חולים שהוא בגודל של מגפה. השבע: בלאויל, סר דאן, צ'אר, הודו, אתיופיה, סעודיה ו-מצרים. ידוע שגם בירדן התגלו כמה מקרים של המחלה.

ה"ר צבי כנישי, דובר בית-החולים רמב"ם בחיפה, וירולוג במיקצועו, סיפר שב-1987 היו 66 מקרים ברחבי הארץ, ובשנת 1988 היו יותר מ-70 מקרים. לדבריו, אין צורך בחיסון האוכלוסייה. לטענתו קטנים הסיכויים שבשיראל תפרוץ מגפה.

הפרופסור טיבריו שוורץ, מי שהיה האפרימולוג הראשי של משרד-הבריאות עד לפני שלוש שנים: "רל-קת-העוצבה ניתנת לטיפול בקלות רכה. החידק הגורם למחלה רגיש לאנטיביוטיקה פשוטה, מהסוג שבו משתמשים היום באופן שוטף. אם ההבחנה נעשית בזמן, המחלה חולפת תוך זמן קצר. או די בטיפול קצר של אנטיביוטיקה במשך שבוע עד 10 ימים, והמחלה חולפת.

"יחר עם זאת, זוהי מחלה קשה לתניקות בגיל צעיר, מתחת לגיל שישה חודשים. לפעמים היא מלווה ב-קטריניה. במקרה הזה החידק לא נמצא רק בקרום-המזון, אלא גם ברם. במקרה זה יש פגיעה בהפרשה ההורית בגלליות של הבלוטות — נוצר להם, דימום, ומחלד המחלה יכול להסתים במוות. אך זוהי תופעה נדירה, אם כי קיימת." המיקרה של נוגה היה נדיר — אך היה.

מישרד-הבריאות שותק

הודש לפני מותה של נוגה מת תינוק ברוי מאותה המחלה. השנה מתו בסווקה שני ילדים נוספים ממחלה זו.

החיסון הקיים היום קיבל את אישור גורמי הבריאות בארצות-הברית לפני שמונה שנים. הוא פועל נגד חומר במעטפת של החידק, ולא לכל הזנים של החידק יש מעטפת זו.

בבית-החולים סורוקה נערכים עתה מחקרים, שבאשם עומד הר"ר יעקב לוי, מנהל היחידה לאימונולוגיה קלינית בבית-החולים. מנסים לבדוק אם החולים לקו קודם לכן במערכת החיסונית של הגוף, בודקים גם אם זוהי מחלה תורשתית.

מנתוני מישרד-הבריאות עולה: בין ה'1 בינואר 1986 ועד ל'7 באר-קטובר 1986, חלו ברלכת המניגוקר קלית — 43 מקרים. בין ה'1 בינואר 1987 ל'7 באוקטובר 1987 חלו ברלכת 66 מקרים, ובין ה'1 בינואר 1988 עד ה'7 באוקטובר 1988 חלו 62 מיק-רים.

הסכנה לפריצת מגפה התחילה באוקטובר 1988. זוהי מחלה מחזורית, החוזרת אחת לכמה שנים בארצות שונות בעולם.

בעיני אירגון-הבריאות-העולמי, אי-זור אגן-היחידות נחשב כמקור למחלה.

בגלל סיבה זו אין להתעלם מעצם קיומה, יש לעשות את כל ההכנות הדרושות למיקרה ותפרוץ מגפה כזו בארץ, יש לייבא די חיסונים ולהעלות את רמת המודעות של הציבור הרחב וציבור הרופאים.

מישרד-הבריאות התבקש על-ידי העולם הזה להגיב על הדברים, אך תשובתו טרם הגיעה.

וסעתי בגלל-

(המשך מעמוד 9)

רת אנתנו במצב אומלל, שבו ההסדר ייכפה עלינו מצבים מגוחכים.

■ ■ ■

● **היו שאמרו שהמעשה ש-עשית בפאריס, שלא השת-תפת במיופגש האחרון, שיוחק לידיו הימין, ועכשיו הם יכולים לומר שאפילו אורה נמור, וינה שביונה, לא השתתפה.**

אני לא עושה את החשבון של הימין. נסעתי לפאריס בגלל הטיור של הימין. מראש חשבתי שאין ערך שאסע לפאריס. אני לא נאיבית, אני יודעת שמחזורים אחריי מפני שאני ממילפת העבודה, ובנושא השלום תכריע אחת המפלגות הגדולות, או שתיהן ביחד. ידעתי מה יהיו המיגבלות שלי, אבל חשבתי שעצם העובדה שאני נוסעת ו-שאני שם, זוהי נוכחות קיימת. לא נס-עתי לארבעה ימי כילוי בפאריס.

את חושבת שהייתי במצב-דחוק מרר? מס? את חושבת שלא היה לי ריז-ור-רים קשה עם עצמי?

הייתי במילכוד קשה. והרי גדולי ה-תומכים שלי במפלגת-העבודה הם גי-צים שבניצים.

● **איך זה באמת מסתדר, ש-אחד התומכים הגדולים שלך הוא רבין, למשל?**

כי הם יודעים שאני אאבק בתוך ה-מיפלגה, שלא אסתיר את ריעותי, אבל אקבל את מרות הרוב. זה לא עניין אי-שי, פרטי, של אורה נמור.

הערכתו נכון מאוד מה יקרה לי שם לפני שננסתי, ולולא הטיור בכנסת לא הייתי נוסעת לפאריס בכלל.

● **יש לך עצה לאבא אבן ול-חיים צדוק, האמורים לנסוע לכינוס בהא?**

להם אין חוקחסינות שיגן עליהם. וחוקחסינות לא נועד למחוק רפרו-טים ועבירות-תנועה. עיקרו הוא למען עשיות דברים מדיניים. אני לא צריכה להתחרות עם אי אחד מהחברים הקיצו-ניים בימין על שום דבר. אבל לצדוק ולאבן אין חוקחסינות, ורק מדינה פח-דינית מחוקקת חוקים כאלה האוסרים מיפגשים.

● **את תציעי להם לנסוע, או לא?**

הם יצטרכו להחליט. **את תסעי שוב?** חורתי בהרגשה קשה וכבדה.

● **אם יזמינו אותך לכינוס בי-האג, תסעי?**

בתנאים האלה לא אסע. בתנאים כי אלה אי-אפשר לדבר, אי-אפשר להופיע ואי-אפשר להידבר ישירות עם אש"ף. אם אני לא יכולה לשבת שם ולומר לאנשי אש"ף בדיוק מה אני חושבת, אז בשביל מה?

● **את חושבת שהיית נאי-בית?**

לא, לא הייתי נאיבית, ידעתי מראש שזה יהיה קשה ומורכב מבחינות, אבל אני מודה שלמרות שם הרבה דברים שלא ידעתי.

כעסתי לשמוע את ראש הפרלמנט האירופי לגלג על ראשיהממשלה של ישראל. ואני לא בחרתי בשמיר, אבל הוא ראשיהממשלה שלי. לא שמעתי שמדברים כך על ראש מדינה ערבית. זו הים האווירית.

אם המיפגשים יהיו במתכונת כוז, הם הווק לא ישתנה ואם מדיניות ה-מיפלגה לא תשתנה, אני לא רואה שום טעם במיפגשים. אני לא חושבת שזה מקדם את תהליך השלום.

הדבר שאנחנו צריכים לעשות זה להרחיב ולחזק את מערכת הקשרים הישירים שלנו עם המנהיגות הצעירה העתידית של השטחים.

● **מי אלה?**

יש כל מיני, יש בבירזית, יש ברשרי-ית המקומיות, יש.

● **מי בחר בהם, אנתוח?**

אני לא אומרת שברתי בהם, אבל יום אחד משוה יקרה, וזה יקרה כאן. אני לא שוללת אנשים. למשל תנא סניורה, כל אחד יודע שהוא קשור עם אש"ף, אז אני שוללת קשרים עם סניורה: יש לי קשי-רים איתו כבר הרבה שנים.

המזכירה הכי

ידועה בציבור

התכבדה

מדוע? על כך

יש גירסות

שונות

● **ה קרה** למזכירה הווהרת ביותר לכישראל? שאלה זאת מעסיקה בשלושת הימים האחרונים יודע-ידבר בקרב אנשי החוג הנוצץ, שאורה בהרב היא אחד מעמודי-התווך שלו.

יושבי קפה אנטודוס שבצפון תל-אביב ריננו שאורה בהרב, מזכירתו האיטית מזה 28 שנה של המיליונר מרדכי מאיר, התפוסרה וקיבלה 300 אלף שקל פיצויים.

מקורבים של מישפחת-מאיר עתי-רת-הנכסים, שהם בעלי-מניות בחברה, סיפרו שהמזכירה האלגנטית החליטה לפרוש מרצונה, ומאחר ומדובר בחברה ציבורית תימסר על-יך הודעה לעי-תונות בימים הקרובים.

בעניין הפיצויים סיפר מקור אחד מתוך החברה שהיא אמורה לקבל את המגיע לה לפי החוק, "ואף לא אגורה אחת יותר".

בני-מישפחתה של מרדכי מאיר הגי-בו בשמיחה על הידיעה, ואחת מהן סיפרה שלפני שנים לאירבות פנה סיר אייזק וולפסון, שהיה שותף לאחים מאיר בעסקים שונים, לגברת בהרב והציע לה סכום-עתק, כדי שתפרוש לאלתר ממשרתה כראש-לישכתו של מרדכי מאיר, מנכ"ל חברת וולפסון קלורס-מאיר. שנשאל על-ידי ידידי בהרב ממה שמגיע לה לפי החוק, הוא השיב שמוטב שהיא תעזוב עכשיו עם הרבה כסף, מאשר שתשתלט על כל החברה בעוד כמה שנים.

אשה ופיאה

● **הז סוד** כוחה של המזכירה הצ-מורה והאיטית של מרדכי מאיר: מזה 28 שנה מהווים מרדכי מאיר ומזכירתו נושא לרכילות ולסיפורים ללא-ספור. כשהחלה בעבודתה כמזכ-רתו, היא היתה בשנות ה-20 לחייה, יפהפיה מהממת, נשואה לאורי בהרב, המעסה של כדורסלני מכבי תל-אביב. היא התקבלה לעבודה כמזכירתו האי-שית של הבוס הגדול, וכעבור שנים אחרות החלה להיראות בחוגי החברה הגבוהה כשהיא לבושה ביצירות של מיכס האופנאים, לצווארה מחרוזת פנינים מהודרת, ולאצבעותיה טבעות קירות.

מסביב התחילו להתלחש ולשואל כיצד אפשר לרכוש את כל הפריטים היוקרתיים האלה ממשכורת של מזכ-רה, ולוא גם מזכירה בכירה. אחת הרכילות המרושעות סיפרה שפעם חזר הבעל הביתה ומצא בארון הבגדים מעיל-פרווה מהודר. כששאל את אשתו כיצד השיגה את המעיל, השיבה, לדבריו הרכילות, שהיא מצאה מציאה בשוקהפיספשים כיפו.

את מערכת-היחסים המורכבת בין מרדכי מאיר ואורה בהרב אפשר להבין כאשר בוחנים את חייהנישואין של ה-שניים.

מרדכי הוא בנם של שלום מאיר, תלמיד-הכס מפולין וכנה שכטר, בתו של סוחר עשיר מרומניה. הם עלו ארצה עם ארבעת ילדיהם, בגימין, משה, מר-דכי וטובה. הם גרו בפרדס-חנה, ובגיל 42 חלה האב ומת מסרט.

אשתו לא נותרה אחריו בחיים זמן רב. כאשר נפגעי סוס מושכבה, היא ניגשה אליו כדי לברוק את פרסתו הפגועה. הסוס המבוהל בעט בה בעיטת-מוות.

שלושת האחים הקימו עסק משותף. האחות טובה נישאה למחנךם שהקים מיפעל לגפרורים. שלושת האחים עס-קו אי-שאיב בשטח שענייני אותו, אך עסקיהם היו מחוברים בקונצרן מישפחתי.

שררה ביניהם אידיליה מושלמת, עד שנולדו ילדיהם. כל אחד מהאבות ניסה למשוך את העסקים לכיוון שלו. פרצו מריבות סוערות.

הראשונים שהחליטו לשנות את המיכנה הכלכלי המישפחתי היו בנותיו של בנימין, שהיה חולד מאוד. הן חילקו את רכושן: שליש לאם, ושלש לכל אחת מהבנות.

מרדכי מאיר למד בגימנסיה הרצ-ליה הישנה, שעל שיטחה הוקם מיונר-שלום מאיר. בגימנסיה הכיר את ריבקה פרלשטיין, בתו של קבלן עשיר. אחרי רומאן ארוך נישא הזוג הצעיר ועבר להתגורר בבית מהודר בבת-ים. חווילה זאת משתרעת על ארבעה דונמים. היא מוקפת בחומה גדולה, ונחשבת גם כיום כנכס יקר-ערך ויחודי.

ריבקה היתה אשה יפה, שאהבה לר-קוד ולצייר. בנעוריה שיחקה בחוגי התיאטרון בגימנסיה הרצליה, וחלמה על קאריירה של שחקנית-כימה, אך מכיון שולדה וטיפלה בארבעה ילדים נאלצה לוותר על קאריירה בתחום האמנותי, דבר שתרם רבות לתיסכולה. אך עם חלוף השנים מצאה את יעודה והיתה לציירת. את ביתה איכלסה כי ציירים צעירים, שלקחה תחת חסותה, ואת קירות הבית קישטו ציורים פרי מיכחולה. אך עיקר פירסומה נובע מ-הופעתה האכסטראוגנטית.

בשנות ה-60 המאוחרות הוצג בארץ האפוס הקולנועי קליאופטרה. בתפקיד הראשי הופיעה אליזבת טיילור. ריבקה מאיר, שהושפעה עמוקות מרמותה של הכוכבת היפהפיה, החלה מתלבשת כי

ריבקה מאיר (1968)

כמו ל'ז טיילור

שעות היום והערב בתלבושות יוצאות-דופן, שנראו כלקוחות מתוך הסרט. אך את ההצגה גנבה פיאה ענקית, שעיסרה את ראשה, פיאה העשויה קומות-קומות של תלתלים. כדי להשלים את המראה איפיה את פניה באיפור-כימה, בתור ספת ריסים מלאכותיים לעיניה.

בשנות ה-70 נהגו נשות החברה ה-תל-אביבית להתברך על חשבונן של שתי הנשים, אשתו של מרדכי ומוכי-רתו. ריבקה מאיר ואורה בהרב נהגו להסתרק באותה המספרה בכיכר המדינה. ריבקה היתה מגיעה כדי לסרק את פאותה עטורת-התלתלים, ואורה היתה מסרקת את שיערה הבלונדי כי תסרוקתה הקבועה: שיער אסוף לאחור ומסורק בקפידה. לעיתים קרה ששתי הנשים נפגשו באותה השעה, ואז כבר החלו כמובן הלחששים מסביב. אך הכל ידעו שהגברת מאיר היא אשתו של מרדכי מאיר, ואילו אורה בהרב היא המזכירה הנאמנה, או, כפי שהיא הגי-דירה את עצמה, ראש-הלישכה של מנכ"ל החברה בארץ.

רל"שית בשחור

● **זרות חייה** של אורה בהרב שר-נים לגמרי. היא באה מרקע אחר.

ומתן וחתמה על הסכם עם האומה שהרגה שישה מיליון יהודים.

אז הבה נעזוב את השטיות, ונדר בר לעניין:
אחרי 14 חודשי האינתיבא פארה נוצר מצב שהוא בלתי הפיך.

אם רוצים בשלום, אין מנוס ממשי ומתן עם אש"ף, שיביא להקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל. במסגרת של הסכם בין ישראל ואש"ף יכולים להיות שלבי מעבר והסכמי ביניים. למה לא? ובמסגרת זאת יכול להיות תפקיד לאו"ם ו/או לשתי המעצמות ו/או לחמש החברות הקבועות במועצת הביטחון. למה לא? ואפי' שר להסכים על מעמד מיוחד לירושלים, כפי שרמו השבוע ערפאת. וגם על קונפדרציה משולשת של ישראל-פלסטיין-ירדן, כפי שנשמע לפתע מפי אנשים בליכוד. (זהו רעיון ישן של אבא אבן, שלו קיבלתי בביירות את הסכמתו של ערפאת).

הרבה דברים אפשריים. לשם כך דרוש משא ומתן. ורק דבר אחד הוא תנאי מוקדם: הנכונות לנהל משא ומתן עם אש"ף על השטחים הכבושים. **כלי זה, שום דבר אינו אפשרי.**

זה ברור כשמש. ומי שמעמיד את התנאי המוקדם הנגדי — לעולם לא אש"ף — אינו מתכוון לשלום, אלא לא-שלום ניצחי, מתוך האשליה ש"ישראל תוכל לשמור בידה את הגדה והרצועה. תרגיל-שיקוק.

זה מציאותי כמו הסתערות הפרשים הפולניים.

הצוות שמיר-ארנסטניהו דר מה לכורסלנים לפני גמר המשיח, חק, כשיש לקבוצתם יתרון דחוק. הם מכדררים, זורקים את הכדור איש לי רעהו — לא כדי לקלוע לסל, אלא כדי להרוויח זמן ולמנוע את נפילת הכדור ליד הקבוצה היריבה.

אם זוהי המטרה, הרי האמצעים יעיי לים למדי. לשלישיה הזאת יש תושיה. מפרסמים "תוכניות". משמיעים "רעיון נות". מריצים דיפלומטים אנה ואנה, מארץ לארץ. שום דבר לא ייצא מזה. מרוויחים זמן.

השאלה היא: מרוויחים זמן לשם מה?

המושג "להרוויח זמן" טומן בחובו את ההנחה שהזמן הוא בבחינת רווח, שהזמן "פועל לטובתנו". כלומר: שהמ צב הולך ומשתפר מבחינתנו, ולכן כדאי לרחות את הכל.

ולפי הדוגמה של הכורסל: יש לנו יתרון. בעוד כמה רקות עומד המישחק להסתיים. היתרון יישאר בידנו. **כל ההנחות האלה מופרכות לחלוטין.**

המצב שלנו אינו משתפר. להיפך. הכל יורעים שהאינתיבאדה תימשך, ותמשיך להגביר את כוחם הלאומי, הדי מוראלי והפוליטי של הפלסטינים.

אש"ף עלה סוף-סוף על הדרך הנכונה, והולך מחיל אל חיל בזירה העיר למית. כוחו בארצות-הברית הגיע לשיא, ונראה שמכאן והלאה הוא יכול רק לדרת. הציבור האמריקאי מתעייף מלהחזיק אותנו בכספו, והכוח השחור עולה. האקלים הבינלאומי נוטה יותר ויותר נגד הכיבוש. מבחינה כלכלית, צבאית, דמוגרפית ומוראלית אין ישראל בסימן של עליה.

המישחק גם אינו עומד להסתיים בעוד כמה דקות, כך שהיתרון יישאר בידנו. המישחק הבינלאומי אינו נפסק לעולם. אין שריקה של שופט. אם עדיין יש בידנו יתרון, הוא יילך וייושק. **איננו מרוויחים זמן. אנחנו מפסידים זמן!**

צילום: חיים חזן

מרדכי מאיר ואורה בהרב מעל-פרווה בארון

בשנה האחרונה חלו שינויים גדולים באימפריה המישפחתית. משה מאיר, האח העשירי המתגורר ב'נווה', לקח לידיו את הניהול של חברת-הגג, וולפסון קלור מאיר, ולמעשה החזיק את אחיו מרדכי מניהולה. שאר בני המשפחה התחילו להשמיע את קולם

לבנות וילה מפוארת בסביון. גם זו מוקפת חומה, וטובלת בין עצים ומיר-שאות. אדריכל מפורסם תכנן את הבית, שהיה יוצא-דופן לפחות בימים ההם. במשך השנים התקררו היחסים בין בני-הזוג בהרב, ואורי בהרב, הבעל, עבר להתגורר באגף מיוחד בווילה המהודרת. בשנים האחרונות עזב, ועבר לדירה בת-לאביב.

תמיד היתה לבושה בשחור. גם בימי הקיץ הלוהטים היתה מופיעה לעבודה ולאירועים חברתיים כשהיא לבושה בשימלה שחורה וגרביים שחורים, וענקי-פנינים לצווארה. כמזכירה החלה מלווה את מעבירה בנסיעותיו לחו"ל. בין אלה מצאה זמן לגדל את שני ילדיה, אלן ודנה, ששניהם לומדים באנגליה. הבן לומד מינהל-עסקים וה-

היא היתה בת 16 כשהכירה את אורי בהרב, אחד מטובי הפיסיו-תרפייסטים בארץ. אביו של אורי, המלחין מנשה בהרב, היה ידידו הטוב של מרדכי מאיר, וזה לקח את כלתו הצעירה לע-בוד אצלו. עלייתה של אורה בהרב היתה מטי-אורית. תוך זמן קצר הפכה יד-מינו של הכוס. היא ניתנה בזיכרון פנומנלי, בכישרון רב באירגון וביחסי-ציבור,

אורי בהרב דורה בופר

נגד המזכירה האישית ביותר של כך מישפחתם. כחוגי המישפחה ריבנו על חלוקת הכרש, ולא היססו מלהביע את חששם מפני הקשר הדוק בין אורה ומרדכי, העלול לפגוע בהם. באחד האירועים המישפחתיים האחרונים נפגשו קרובי-מישפחתו של מרדכי מצד אמו, וכינו את אורה בהרב בכינוי-נגאי שונים. יחסיה עם ילדיו של מרדכי מאיר טובים יותר. עם הבנים, שי ואבי, היא ביחסים קורקטיים, ועם הבת, ריבי, ובן-הזוג רוני יחסיה טובים ממש. אך המלחמות הפנימיות בתוך המישפחה נמשכות, בעיקר אחרי מכירת כל-כבדו שלום והשינויים הפנימיים בחברות הניהול של המישפחה.

כשנשאלה אורה בהרב לגבי גיר-סתה לפרשה, השיבה: "אחרי 35 שנה בחברת האחים מאיר. 28 שנה בחברת וולפסון-קלור-מאיר. שנסודה ב-1961, הגעתי למסקנה שאני רוצה לעזוב את חברת וולפסון-קלור-מאיר והתפטרתי. ב-31 בדצמבר 1988 סיימתי את תפידי בחברה. אך נשארתי מנהלת הלישכה של מרדכי מאיר, ובחברות הציבוריות שלו. אני נציגה של ויוואן קלור ושל מרדכי מאיר, וגם חברה באגודת 'ידי מכון ויצמן'."

פיטורין? התכטרות? התכטרות?

התפתחות רומה חלה במישפחת מאיר. גם מרדכי מאיר עבר לאגף נפרד בווילה המישפחתית בכתיים, אך כי שלוש השנים האחרונות הוא מבלה את מרבית זמנו בווילה המפוארת של אורה בהרב בסביון. שכנים המתגוררים בס-מוך ראו את הבוס ומוזכירתו כשהם מטיילים יחדיו במשך שעות ברחובות סביון.

בשתי המישפחות — בהרב ומאיר — יש חיים כפולים, אך לא מוסתרים. לכאורה היתה אורה בהרב צריכה להיות מאושרת, יש לה הכל: תפקיד מעניין, שני ילדים מוצלחים, בית מפואר, כסף, בגדים אלגנטיים, תכשיטים, נסיעות לחו"ל. אך עד לפני שנתיים היא היתה בודדה ואומללה, בעיקר בחגים. מרדכי מאיר נהג כל השנים להימצא בחברת בני-מישפחתו. אך נראה שעת התקרבו לגבורות הוא שינה ממינהגו.

כל זאת קרה בשנה האחרונה. מרדכי מאיר ואורה בהרב נהגו להופיע לאי-רועים שונים של החברה הגבוהה כווג לכל דבר. לעיתים אף ישבו כשהם אוהבים זה ביד זה, וכשהתזמורת הת-חילה לנגן הצטרפו השניים לקהל הרוקרים. מבטי האהבה והערצה שבני-הזוג מרעיפים זה על זה מעידים על הקרבה הגדולה בין השניים. מצב זה גרם לדפיקות-לב אצל בני-מישפחתו. כל עוד היתה מערכת-היחסים בין השניים מוצנעת, או לכל היותר נחלת חוג מצומצם, לא נקטו שאר בני-המשפחה בפעולה כלשהי.

בת אמנות. מישפחת בהרב התגוררה בדירה בת-לאביב, אך הבוס הגדול, מרדכי מאיר, סבר כי למזכירה הנאמנה שלו מגיע דירור נאה יותר. הוא עזר לה

ובכוש עבודה נדיר. ומעבר לתכונות אלה היא היתה גם יפהפיה, בעלת גוף חטוב וגמיש. תוך זמן קצר, נודעה המזכירה הח-רוצה כאחת הנשים האלגנטיות בארץ.

אורה בהרב עם רחל דיין, בהלוויה דירה נאה למזכירה נאה

סידרת הטלוויזיה על יהודי עיראק סילפה את האמת. אורי אבנרי על הפרשה שהכל הסכימו לטשטש: הנחת הפצצות בבתי כנסת בבגדאד על ידי שליחי המוסד, כדי ליצור פאניקה בין היהודים ולשכנעם לעלות לארץ

פצצות בגדאד

יכול לעשות זאת, אם יותר על אזרחותו העיראקית.

היה ברור לכל כי זוהי קריאה לעיין לידיה ישראל. בעיני הפלסטינים, היה זה מעשה בגידה מחפיר, שהרי פירוש הדבר היה ש-130 אלף יהודים עיראקיים יצטרפו למדינה הציונית, שהוקמה — לדעתם — על אדמתם. לא היה לצער זה כל הסבר.

ממשלת בגדאד טענה שזה נעשה כדי להחליש את המדינה הציונית,

השיגרתיים. אחד הסתייג מכך, אך רק ברמז דק. מה קרה באמת בעיראק, בראשית שנות ה-50?

שוחזר לשילטון

מאז ראשית המאבק בין הציונות והפלסטינים, העמידו שליטי עיראק פנים קיצוניות במיוחד. כבובות

שגם רבים מהם היו יהודים, חשו הקומריניסטים העיראקיים כי דעת-הקהל נוטה לצידים בוויכוח זה. אלמלא רצו היהודים העיראקיים להישאר במולדתם, שבה ישבו 2500 שנים, לא היה קורה מה שקרה בהמשך — אחת הפרשות השנויות-בייחוד במחלוקת בתולדות העם היהודי ברור האחרון.

פרשה זו — פרשת הפצצות העיראקיות — הוזכרה בסדרה בצורה כוזבת, ובעיקר כדי להסתיר, להעלים, לגנוז ולהשיב.

אם הסידרה כולה נתנה תמונה כוזבת, תפורה לפי אידאולוגיה פרי מיטיבית, הרי הטיפול בפרשת הפצצות עבר את גבולות השערוריה.

ערימות של כזבים

הדבר האינטליגנטי היחיד בי סידרה כולה היה פרצופו של הבימאריטריטאי, סלים פתאל. הוא נראה מרי פעם על המירקע, כשהוא מקשיב בהבעה אינטליגנטית, מנענע את ראשו לאות הסכמה אינטליגנטית ובכלל מקרין אינטליגנטיות אילמת. חבל שהטיפול ב"פרשה" לא היה אינטליגנטי.

זוהי אחת התופעות המזרחיות בישראל. במדינות דמוקרטיות אחרות, עושה הזמן את שלו. פרשות נסתרות מתגלות אחרי 20, 30 שנים. המשי תתפוס, ששמו תחילה על שתיקה, מתחילים לגלות את האמת. המיסמכים יוצאים מן התיקים הסודיים. לחוקרים ולעיתונאים ניתן לראות את החומר, להאיר פרשות ישנות באור חדש, להגיע למסקנות מעודכנות, המשמשות לקח לעתיד.

בארץ אין תופעה זו ידועה כמעט בכלל. 50 שנה אחרי המרד הערבי בי ארץ, בשנת 1936, ממשיכים לדבר כאן על "פרעות", "כנופיות" ו"פורעים", כאילו עמד הזמן רום. פרשות רבות של מילחמת העצמאות נשארו בגדר מי תוס, שאין לו קשר עם המציאות. העסקיניס המפורסם במצרים התגלה, חלקית, רק מפני שמיש נושא למילחמות היהודים בארץ.

העסקיניס העיראקי, שהוא חמור יותר והשנוי במחלוקת יותר, נשאר סמוי. גם אחרי שהעולם הזה (20.4.66) פירסם את הפרשה בראשונה, כסופ בינלאומי, והדבר פורסם בכליתיקשר רת רבים בעולם, לא נרונה הפרשה בישראל. היא הושתקה.

אולם דווקא פרשה זו מחייבת ניתוח אחראי. היא נוגעת לשורשי האידאולוגיה הציונית, והיא חושפת את הוויכוח ההיסטורי בין "ציונות אכזרית", שאחרי מנביאיה הבלתי רישמיים היה דוד בן-גוריון, ובין הציונות ההומאנית.

לסידרת הטלוויזיה היתה הזדמנות לצעוד לפחות צעד ראשון בכיוון זה. תחת זאת היא כיסתה את הפרשה מחדש תחת ערימה של כזבים. כל הימראיינים מלבד אחד חזרו על השקרים

החוזרים את ההמון וגרמו לפרי גרם, ערב כניסתם לבגדאד.

הבריטים רצו לטשטש את העובדה כי המישטר הישן-חדש, בראשות יורש העצר, עבד-אל-איללה, אינו אלא מישטר-בובות כריטי. הפוגרום נועד להסיח את דעת ההמונים, שואפי החרות הלאר מית.

גם אחרי הפוגרום, היה מצב היהודים רחוק מלהיות רע. חייהם הקהילה פרחו. המישטר רדף את התנועה הקומוניסטית המתתרתית, שרבים מבין ראשיה היו יהודים — אך אלה נרדפו כקר מוניסטים, כמו חבריהם הערביים. המיקרה היחיד של תליית סוחר יהודי עשיר, ירדו של יורשה-עצר, בעוון מיסחר עם ישראל, לא שינה את התמונה.

הישינה של המחתרת הציונית בי עיראק היו רלים. זרם העולים לישראל היה דקיק. המוני היהודים לא חלמו על הגירה. הזקנים בטחו במישטר המלוכני

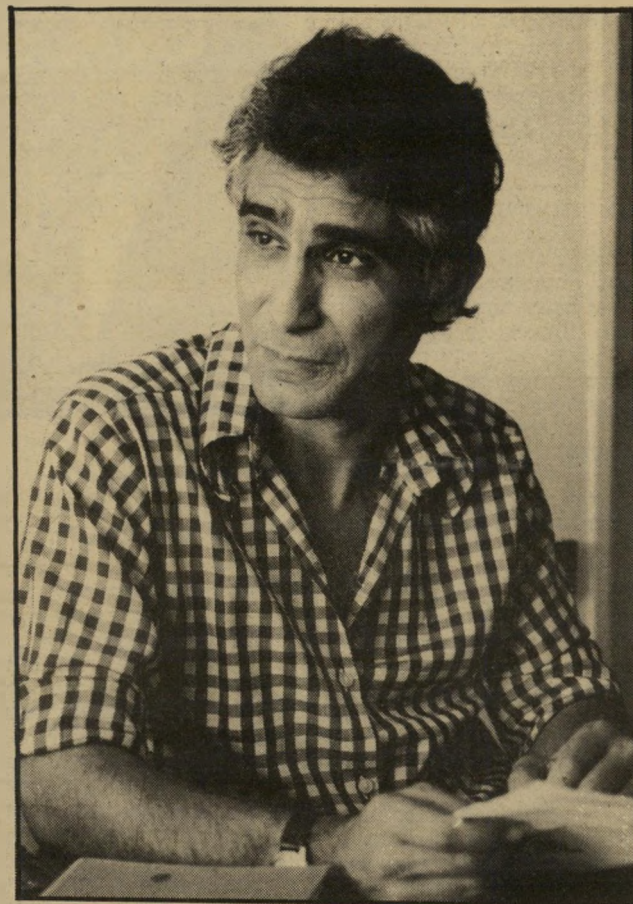
סידרת הכתבות על "קהילת יהודי בבל" ששודרה בשלושת השבועות האחרונים בטלוויזיה הישראליה, היתה כושה וחפרה.

היא היתה כושה, מפני שהיתה פרי מיטיבית להחריד. היא הטילה כתם על כל יהודי-עיראק, בכך שהציגה גם אותם באור פרימיטיבי. למשל, כאשר דובר על סיבולת היהודים, נשמעה צריחה נשית מתרידה, ונאמר כי זוהי ועקת הקהילה היהודית.

גרע מזה: הסידרה סילפה לחלוטין את מצב הקהילה היהודית בעיראק בדורות האחרונים.

לפי הסידרה, זהו סיפור ארוך של סבל, עינויים ומצוקה, עד ששוחרו בני הקהילה עלידי מדינת-ישראל.

האמת שונה לגמרי. בעיראק היתה קהילה יהודית פורחת. למעשה כמעט שלטו היהודים בחיי הכלכלה והרוח של המדינה. הם היו האינטליגנציה, הם

תסריטאי-בימאי פתאל הבעה אינטליגנטי

הנהיגו את התנועה הפוליטית הרינאית ביותר — התנועה הקומוניסטית. עיראק לא ידעה פוגרומים, כמו שידעו מדינות-אירופה בי מרוצת הדורות. הפוגרום היי חירי בעיראק אירע בנסיבות חריגות לגמרי: אחרי נפילת המישטר הלאומי הפרויגרמני במלחמת העולם השנייה, שלא פגע ביהודים, הסיתו הבריטים

ההאשמי. הצעירים תלו את תיקוניהם כתנועה הקומוניסטית, שתשנה את פני הדברים בעיראק. כימי מילחמת ארץ-ישראל ב-1948 יצאו הקומוניסטים לרחובות וחילקו כרזים נגד המלחמה. כמו מוסקוה, הם תמכו בחלוקת ארץ-ישראל וב הקמת המדינה היהודית. בעיראק, כמו במצרים, לא היתה המלחמה פופר לרית. כמו הקומוניסטים המצריים,

הסקופ הראשון ב"העולם הזה" (20.4.66) המוסד חוקר את המוסד

שלא תוכל לקלוט את היהודים. אולם הכל הבינו שזהו תירוצ עלוב.

היה ברור לכל ברידת שני נעשתה עיסקה חשאית בין שליטי עיראק, ובראשם המדינאי המושחת נורי אל-סעיד, ובין ממשלת-ישראל. עד היום לא ברור כמה שולם למנהיגים העיראקיים תמורת מעשה מר-היום זה. ברור שכל מי שהיה קרוב לצלחת בעיראק הרוויח הון-תועפות, כאשר החרים הי שילטון את רכושם של רבים מן העולים. רכוש זה פשוט נשדד.

בסידרה הטלוויזיונית נוצר הרשם כאילו קמו היהודים כאיש אחד כי היוויע דבר ההיתר הקולקטיבי שניתן לעלייה. אבל זהו שקר וכזב.

שליח בפורת (עם משה דיין)
אין ועצד? אין שוחרר?

ההרשמה, שילמו יהודים שוחר של 150 ואפילו 200 דינר (לי"ש), כדי ששם ייכלל ברשימה לפני נעילתה בחצות. כאשר תמה ההרשמה, הסתבר כי כל יהודי עיראק — מלבד 5000 בלבד — נרשמו לעלייה.

כעבור כמה ימים פירסמה הממשלה חוק נוסף, הנוגע ליהודים המהגרים. הממשלה, שבראשה ניצב נורי אל-סעיד, התכנסה לישיבה סודית, ומיד לאחר מכן התכנס גם המג'ליס — בית המחוקקים — לישיבה סודית. היה זה ביום שבת, והעסקים היהודיים — בכלל זה מרבית הבנקים — היו סגורים. ליתר ביטחון, נותקו הטלפונים בין המג'ליס לעיר, כי הממשלה לא רצתה שמישהו מהנכבחים ידליף ליד יהודי את תוכן הדיון. על סדר היום: הצעת חוק להחרמת רכושם של כל יהודי אשר ויתר על נתינותו ונרשם לעלייה.

החוק, שאושר מייד, ציווה על הבנקים להפסיק את פעילותיהם, ועל כל בעל-עסק יהודי לסגור את עסקו. כל מי שנתפס מוציא סחורה מחנות של יהודי היה צפוי לשבע שנות מאסר. כל מי שויתר על אזרחותו — רכושו הוחס, והועבר לרשות אפוסטרופוס ממשלתי. מותר היה לו להוציא עימו רק 70 לי"ש. כל מי שלא ויתר על נתינותו חייב היה להתייצב בתחנת רישום מיוחדת, צויר בתצוגת-זהות חדשה, הוא המשיך להישב לאורח שוהיכיות, וכל מי לא לקבל רכיון ולנסוע לחו"ל. אבל עליו היה לשב תוך שלושה חודשי למסות, ולא — נשללה נתינותו אוטומטית. ל-5000 האזרחים היהודיים שנותרו ניתן לנהל את עסקיהם מחדש, ללא הגבלות.

לפוצץ

את בגדאד

הקהילה העשירה נותרה לפתע חסרת-כל. המטוסים החלו מגיעים בקצב של שלושה או ארבעה ליום. קצין משרתה עיראקי. אולם כעבור זמן הופסקה אחיות-העניינים, והמטוסים החלו מגיעים ישר מבגדאד ללוד — כשקציני המשרתה העיראקי מלווה את הנוסעים וחוזר במטוס הרק.

נדמה היה כי לא נותר מה לרשום בדבריימיה של הקהילה העתיקה, אלא את פרטי חיסולה המהיר. אך לפתע הסתבר, כי הפרק האחרון לא היה יומן סיגרת של טיסות, אלא פרק דראמתי של שליחות סודית, מאסרים, ואף תליות.

שלושה חודשים אחרי שהסתיימה הרשמת העולים, נכנס גבר אלגנטי לחנות הכליבו המפוארת של בגדאד, אורוזיב. אחד הזבנים, פליט פלס-טיני, החזיר בראותו את הלוקו האל-

הפצצה על הטיילת — כ-10 אלפים יהודים. מה עוד, שקצב ההסטה ארצה היה איטי מאוד. אחרי שנרשמו כל המבקשים לעזוב, הגיע רק מטוס אחד, שהטיס 150 יהודים לקפריסין, ומשם ללוד. לעוזבים ניתן למכור בלי הפי רעה את הרכוש הרל שהיה להם, והי כסף שברשותם הוחלף בנמלה-תעופה של בגדאד בלירות-שטרלינג.

משקה קר

ופצצה

וב חדרו יהודי עיראק לראות בויתור על נתינותם עניין בר ער. השוטרים ופקידי הרישום נשארו ללא עבודה.

לפתע התפוצצה פצצה שניה. הפעם במשרד של שירות-האינפורמציה של ארצות-הברית. היה זה מקום נעים ומרווח, שבו נהגו צעירים רבים — בעיקר יהודיים — לשבת ולקרוא.

בקיץ כיכרם במשקה קר. גם הפעם היתה ההשערה, כי מח' תרת עיראקית קיצונית הטילה את הפצצה, אשר רק במקרה לא פוצצה באיש. יהודים, שחששו כי הביטחון הפנימי יתערער, אם תתפתח מלחמה מחתרנית, פחדו שהם יהיו הנפגעים הראשונים במקרה זה. עליכן שוב החלו מידפקים על דלתות בית-הכנסת עזרא דאוד, לחתום על טופס-הויתור. אלא שהפעם לא היתה הבהלה גדולה כמו בפעם הקודמת, ומיספר הנרשמים לעלייה היה קטן עוד יותר. שנת 1950 נגמרה, וחודש מארס — שבו עמד להסתיים המועד שבו מותר לוותר על הנתינות — התקרב.

הישיבה

הסודית

הפעם היו קורבנות: נער נהרג ואיש מבוגר נפצע. המקום: בית-הכנסת על שם סטנודוה שסטוב. בית-הכנסת זה שימש מקום-דיכויו ליהודים שכבר הגיע תורם לעזוב את עיראק — מעין חדר-מעבר וביקורת, שממנו הוסעו במשאיות ישר למטוסים, כדי שלא לעורר תשומת-לב יתירה בנמלה-תעופה.

באותו היום, בינואר 1951, היה בית-הכנסת סטנודוה שסטוב מלא יהודים כורדיים, שהובאו מהעיר סולמייניה בצפון, ושהתכוונו לטיסה בחוף עמד נער יהודי, שהציע עוגות מתוקות לסקרנים. לפתע התפוצצה הפצצה. הנער נהרג במקום. יהודי שעמד לירד נפצע קשה בעינו.

הפעם לא נותר ספק בלב היהודים: מחתרת אנטי-יהודית מתגלת ביהודה. מוטב שיעזבו את עיראק כל עוד ניתן להם. שוב החלו מתארכים התורים. כלילה האחרון, לפני שפג מועד

לעשות, כדי לעזוב בשלום את עיראק ולנסוע לישראל, הוא לחתום על טופס שהוכן לצורך זה על-ידי הממשלה. אולם ההיענות לא היתה גדולה. היהודים חששו, כי כל העניין הוא מלכודת, כדי לגלות את הציונים. והרי ציונות היתה אחת ההאשמות החמורות ביותר בספר-החוקים של עיראק. כאשר היו נפגשים, היו שואלים האחד את השני: "ויתרת?" והתשובה היתה לרוב: "נראה, נראה".

חפץ קטן

הושלך

לף חודש. בא חגיגה-פסח. ביום שני האחרון של החג יצאו המוני היהודים של בגדאד, כמינהגם, לטייל על שפת החירקל, להגיגת שירת-הים. בשעות השיא היו על הטיילת קרוב ל-50 אלף יהודים — גברים, נשים וטף. בשעה 9 בערב כבר קטן מיספרם. רובם חזרו לבתיהם, לסעוד את הסעוד רה הראשונה על פיתות ומאכלי-חמץ. אולם רחוב אבו אל-ינוואס, לאורך הנהר, המה עדין ממטיילים יהודיים.

בקפה דאר א-בירה ישבו צעירים יהודיים משכילים. לפתע חלפה על פני בית-הקפה מכונית. חפץ קטן הושלך ממנה, תוך כדי נסיעה, ומיד הנז פוצץ על המידרכה. רק במקרה לא נפגע איש.

הפצצה הידירה ברחבי עיראק כור לה. במיוחד חשו בועזוע היהודים. הם היו משוכנעים, כי טרוריסטים עיראקים ניסו להתנקש ביהודים. "כראי לנסוע לישראל", החלו המהססים לומר האחד לשני.

למחרת הציפו המוני יהודים את משרדי משרתת הנסיעות והנתיבות, שנבקעו כמקומ-רישום של המבקשים לוותר על אזרחותם. היו אלה, ברובם המכריע, בני השכבות העניות, שלא היה להם מה להפסיד.

מול הנחשול הפתאומי, פנתה ה-

טאווי, שגדל בעיראק. כפלסטיני רצה להבין מדוע נתנו העיראקים ליהודים לעלות כהמוניהם לארץ. תוך מהלך חקירתו הוא נתקל בפרשת הפצצות, התחיל לפשפש בארכיונים העיראקיים הסודיים, לעבור על הפרוטוקולים של המשיפט, וכך גילה הרבה פרטים מרתקים, שלא היו ידועים להעולם הזה בשנת 1966, כאשר פורסם הסקופ בראשונה.

בין השאר ריכוז סרטאוויו חומר עיראקי סודי על הנסיבות שבהן שוחררו שניים מן ה"פעילים הישראליים המרכזיים שפעלו אז בבגדאד: יהודה תגר ומרדכי בן-פורת.

שניהם נעצרו. בן-פורת שוחרר מיד, תגר שוחרר כעבור שבוע שנים, למחרת המהפכה הלאומית בעיראק, כאשר עלה לשלטון הגנרל עבר-אל-כרים קאסם. הדבר נעשה על-פי הסכם חשאי בין קאסם ובן-גוריון.

סרטאוויו נרצח, אך המחקר שהבין מצוי בארכיון שהשאיר אחריו.

וכך כתב, "העולם הזה", כאשר שר חשף בראשונה את הפרשה:

לפתע, בפורים של שנת 1950 (חודש מארס) פירסמה הממשלה הודעה מרהימה: על יהודי עיראק, שירצה לעזוב את עיראק, יוכל להצטרף על ויתור-מרצון על נתינותו העיראקית. היה ברור, כי הכוונה היא לאלה הרר צים לעלות לישראל. ברבריה-ההסבר, שהובאו בעיתונים, נאמר: "ההתנגדות שויתר בין המישרת לבין קבוצות מהגרים הוכיחו, כי חלק מהיהודי-עיראק אינם רוצים לחיות במדינה הזאת. על ידי בריחתם הם מוציאים שם רע לעיראק. מי שאינו רוצה לחיות בקיבוצו, אין מקומו כאן. שילך".

בראש הממשלה שהחליטה על כך עמד תופיק אל-סוויידי. מאוחר יותר, אחרי ההפיכה של הגנרל קאסם, בי 1958, כאשר הועמד אותו אל-סוויידי

האמת היא שרוב היהודים לא זכו.

השקר נועד לשרת מטרה: להעלים את המניע למה שקרה לאחר מכן.

וזוהי האמת ההיסטורית: כי סקרית שולחיהם בארץ, יומן שליחים ישראליים בעיראק הנתח מצצות במוסדות יהודיים, כדי לזרוע בקהילה מאי ניקה ולהביא את ההמונים לעלייה.

זה הצליח. כמעט כל הקהילה היהודית אכן ניצלה, כרגע האחרון, את ההזדמנות ועלתה ארצה, רבים ממנה בחוסר-כל.

בסך הכל הונחו חמש פצצות — ארבע אצל יהודים, ואחת במוסד אמריקאי.

שני

עיסקי-ביש

המנטאליות שעמדה מאחורי המעשה לא היתה חריגה בימים ההם, כאשר רוחו של רודי בן-גוריון שלטה במדינה, ובעיקר בזרועות-הכח סחון.

יש דימויו רב מאוד בין פצי צות-בגדאד ובין, "העסקי-ביש" שקרה כעבור ארבע שנים, כי קיץ 1954, במצרים.

במצרים ניתנה הוראה לרשת ריגול יהודית להניח פצצות במוסדות אמריקאיים, כדי ליצור את הרושם כאילו קבוצות-טרור מצריות פועלות נגד המערב. המטרה היתה לחבל בחת קרבות המצרי-אמריקאית והמצרית-בריטית שהחלו אז.

בעיראק הוטל על מחתרת ציונית להניח פצצות במוסדות יהודיים, כדי ליצור את הרושם כאילו קבוצות-טרור עיראקיות פועלות נגד היהודים. המי טרה היתה לשכנע את היהודים להסלק.

בשני המקרים בוצעו המעשים על-ידי יהודים טובים, שאורגנו כמח' תרת ציונית. בשני המקרים ניתנה הפקודה על-ידי שליחים מישראליים. בשני המקרים הצליחו הישראליים להתחמק באופן מיסטריוזי, אחרי שכבר נתפסו בידי השלטונות. בשני המקרים הוצאו להורג יהודים מקרימיים.

בשני המקרים נערכו מיספטים, שבהם התגלו כל הפרטים. בשני המקרים טענו השלטונות הישראליים שזו הי עליית-דם אנטי-שמית.

בשני המקרים לא הוכח מעולם מי נתן את ההוראה.

ההבדל העיקרי: העסקי-ביש המצרי התפוצץ כעבור זמן, כאשר התלקח סביבו מאבק פוליטי בארץ. בגללו נפ' לה ממשלת-ישראל, התפלגה מיפלגת העבודה (מפא"י) וקמה מיפלגה חדשה (רפ"י). בסופו של דבר גרמה הפרשה לשבירת המיתוס של בן-גוריון ולהתי מוטטות שילטונו.

העסקי-ביש העיראקי לא גרם לשום תוצאה כזאת, מפני שהכל הסכימו להעלימו לצמיתות. ועדת-החקירה החשאית שממנה איסר הראל — בבחינת "המוסד חוקר את המוסד" — הגיעה במובן למסקנה שאין שום הוכחות לשום דבר.

ועוד הבדל: העסקי-ביש המצרי לא השיג את מטרתו. הרשת התגלתה, לי אמריקאים נודעה האמת, יחסי מצריים-ארצות-הברית לא התקלקלו באותה שעה (אלא רק כעבור שנה, כאשר הנשיא גמאל עבר-אל-נאצר הושיט יד לסובייטים), והבריטים חתמו על הסכם עם מצרים לפינוי הכוחות הבריטיים מאזור תעלת-סואץ.

העסקי-ביש העיראקי, לעומת זאת, הצליח מאוד. קהילת-בבל חוסלה.

חוק

ערבי

הפרשה כולה התגלתה על-ידי העולם הזה, שגבה את עדויותיהם של עולי-עיראק שידעו את פרטי ה פרשה.

העולם הזה לא ידע אז כי חוקר ערבי חוקר אף הוא את הפרשה. היה זה פלסטיני צעיר בשם עיצאם אל-סרי

שליח הילל

האם הופקרו העצירים היהודיים?

מישרתה לוועדה-העדה, ביקשה ממנו להעמיד לרשותה בתי-כנסת או בתי ספר יהודיים, שישמשו כלישכות רישום לעולים. בתי-כנסת הגדול עזרא דאוד ניתן לצורך זה. קציני-מישרתה ופקידי-מתגוררים, חברי התנועה (הציונית) עברו במישרת, יום ולילה, ברישום הפונים אליהם. העדה הקימה מיטבח מיוחד, שיספק אוכל לשוטרים ולעוזריהם, כדי שלא יאלצו להפסיק את עבודת הרישום.

כאשר חלפה הבהלה הראשונה, הסי תבר כי לא כל יהודי עיראק רצו לעזוב. בסך הכל נרשמו — עקב

למישפט צבאי והואשם בבגידה, היה אחד מסעיפיה-האישום העיקריים: סיוע למדינת-ישראל, על ידי מתן אפשרות ל-100 אלף עיראקים להצטרף אל שררות אזרחיה.

באותו יום, ב-1950, כתבו עיתונים עיראקיים: "היום חוגגים היהודים שני חגים: חגי-פורים וחג מתן הרשות לעלות לישראל".

קציני-מישרתה הופיעו בבתי-הכנסת, והגנבים הודיעו כי כל הרוצה לשאול שאלה בקשר להודעת-הממ"ש שלה יקבל תשובה מפי הקצינים. ה קצינים הבהירו, כי כל אשר על יהודי

(המשך מעמוד 41)

גנטי. הוא עזב את רפלקס ורץ והצצה ברחוב הועיק שני שוטרים. זהוהי בפנים אורח ישראלי, סיפר להם. היה זה מחלקהקפה לשעבר, שבת-קופה מסוימת, מיד אחרי מלחמת-העצמאות, עבר בעכו. הוא זכר את יהודה תגר מן התקופה שבה שירת שם. מעגל המצרים התרחב. העיראקים עצרו 15 איש. האשמה הייתה סיווגיות. טען הפרקליט: העצורים היו שייכים למחתרת ציונית, החזיקו סליקים של נשק והשליכו את שלוש הפצצות המיסתוריות. המטרה: להבהיל את היהודים ולרחוק אותם להגר בעוד מועד. מטרה שנייה: אחרי העברת כל הקהילה, נועדו הנשק והמרגמה המוסתרים. לפוצץ את בגדאד. על הנאשמים הגנו עורכידין עיראקים. פסקדין, בדברי יהודה תגר, נקבע מראש: שניים ניתלו, השאר נשלחו לתקופת-מאסר ארוכות.

העולם הזה מספר על הפרשה עתה, כי כולם — מלכד הנשים — כבר יושבים בישראל. אפשר לאסוף את חוטי העלילה בישראל. אחד מהם הוא כדורי סלים: גבר בן 49, הנראה בן 60 לפחות, רזה, כפוף, קמוטפנים ובעל עין מזכוכית: הוא איבד את עינו הימנית בפתח בית

לא טוב, כשאשה רוצה כסף ואין — איזה ערך יש להקרבה ולרצון טוב?

כך נעצר בן-פורת

חוט אחר הוא כדורי אלווה, לשעבר חבר המועצה המקומית אוריהודה, וכיום עובד קופת-חולים שם. הוא סבור, שלא היה הכרח בתפיסתו של יהודה תגר. סיפורו של אלווה:

המבקשים לזרז את העלייה. ואמנם נעצרו שני צעירים מבית מועלם.

לפתע התערב משרד-המישפטים. השניים שוחררו, והמשך הטיפול הור עבר לידי השופט-החוקר כמאל שהן, מבגדאד-צפון. כלומר: בשלב זה עוד היתה נכונות להעלים עין. כי כל מיבצע העלייה ההמונית בא מתוך נכונות להעלים עין — או אולי מתוך הסכם פעיל יותר בין התצר והממשלה (העיראקית) לבין הנציגים הציוניים.

העולם הזה" תובע להקים ועדת-חקירה מלכתחית לחשיכת האמת על "העסק העיראקי"

תגר לא נתפס באותו יום שבו זוהה על-ידי הפליט הפלסטיני פקידים יהר, שמיספרם רב בין עובדי הכליבו אורוודיב, הצליחו לכלכל ולשכנע את הפליט, ואיפשרו ליהודה להתחמק מן המקום. מאותו רגע היה צריך להסתגר בבית, טוען אלווה, ולעזוב את עיראק בדרך המהירה ביותר.

אבל אחרי שתי פצצות נוספות, ואחרי שנתפס השליח מישאל — זה כבר היה יותר מדי. המיטרה נכנסה לפעולה, ואיפשר היה עוד לעצור את הגלגלים. דבר אחד רק יש להוסיף: בתנאים האובייקטיביים של העניין, המישפט (העיראקי) שנערך היה מישפט לפי כללי השיפוט הבינלאומי.

איזה מאמצים נעשו כדי להביא את יהודי עיראק ארצה, ומה הם השאירו מאחוריהם?

עד כאן הכתבה של העולם הזה מלפני 22 שנים.

דרושה חקירה

פולות להיות ריעות שונות על המוסר שמאחורי פרשה זו.

יכול מישוה לסעון כי היה מוצדק להניח את הפצצות, כדי להזיז את יהודי עיראק בעוד מועד. אלמלא כן, יתכן שקהילה זו היתה נתונה בסכנה נוראית בשנים שלאחר-מכן, כאשר עברו על עיראק הפיכות כזו אחר זו, שהיו מלוות במעשי-שחיטה הרדיים רבים.

אחרים יטענו כי סוג זה של "ציונות אכזרית" פסול מעיקרו, וכי אסור להציל יהודים נגר רצונם.

ויכוח זה חיוני, כי מצבים דומים עלולים להתעורר גם מחר ומחרתיים. האם מותר לי שים פצצות בבתי-הכנסת בדרום-אמריקה, למשל, כדי להביא את היהודים לארץ? ובדרום-אפריקה? ובעצם, מדוע לא בארצות-הברית? אולם כדי שויכוח כזה יהיה בעל-משמעות, יש קודם כל לחקור, אחת ולתמיד, מה אירע באמת בעיראק בשנים 1951/50.

מדינת ישראל מינתה ועדת-חקירה ממלכתית לחקירת רצח חיים אילון-רוב ב-1933. האם אין כאן עילה חשובה לאי-ערור לחקירה מישפטית ממלכיתית?

העולם הזה מציע שממשלת-ישראל תחליט למנות ועדת-חקירה ממלכתית, וכי נשיא בית-המישפט העליון ירכיב ועדה כזאת, שתחקור, בין השאר:

- מה אירע באמת בעיראק, כמה פצצות הונחו, היכן ועל-ידי מי?
- מי נתן את ההוראה לכך?
- מי העביר את ההוראה לעיראק?
- מי ביצע את הפעולות בפועל?
- מה היה תפקידו של כל אחד מהשליחים הישראליים בפרשה זו?
- כאילו נסיבות נעצרו השליחים הישראליים, וכאילו נסיבות שוחררו על-ידי העיראקים?
- מה, במיוחד, היה תפקידו של מרדכי בן-פורת בפרשה זו, איך נעצר ובאילו נסיבות שוחרר?
- האם הפקירו השליחים הישראליים את היהודים המקומיים, שנעצרו, מהם שנשפטו למאסר ומהם שהוצאו להורג?
- האם שולמו פיצויים ליהודים שנפגעו, ואם לא — האם יש לשלם?
- בסופו של דבר, כל פרטי הפרשה הזאת יתגלו. באחד הדי

בתבת "העולם הזה" (20.4.66) מי נתן את ההוראה?

הכנסת על-שם מסעודה שסמוב. הוא מספר:

המחיר: העין הימנית

עמדתי ליד דלת בית-הכני העיראקית, ורציתי לברר מה נשמע. לפתע שמעתי רעש, כמו יריית אקדח. אחר-כך רעש עצום. הרגשתי מכה, כאילו קיר נפל עלי. מסביב נהיה חר שך. הרגשתי משהו קר יורד על לחיי. נגעתי — רם. העין הימנית. סגרתי את עין שמאל — ולא ראיתי כלום... הרופא אמר לי: מוטב להוציא אותה.

הוא נשאר בעיראק שלושה חודשים אחרי צאתו מבית-החולים. אחר-כך בא תורו לעלייה. הפקיד לשעבר נזרק למחנה-עולים, וכל מאמציו מאז לזכות בפיצויים עלו בתוהו. הוא טען: "נפי געתי מהפצצה. בית-המישפט קבע, כי הפצצה נזרקה על-ידי התנועה (הציר נית). ממשלת-ישראל צריכה לתת לי פיצויים."

אבל ממשלת-ישראל אינה מודה באחריות לפצצות של בגדאד, וממלא לא יכלה להכיר בו כנפגע בפעולה. הוא מועסק עתה כעובד בלתי-קבוע בעיריית בני-ברק, ומצבו קשה ביותר. "אני מוכן להיות קורבן למען המדינה", הצהיר, "אבל כשהמצב בבית

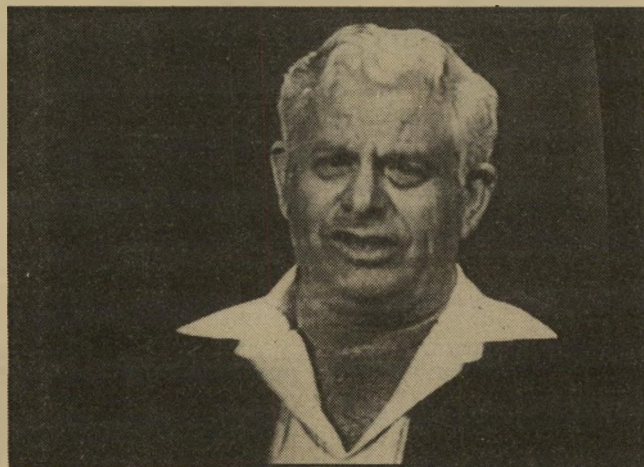
במקום זה, הוא חזר וביקר באורז ודיבן בפעם שניה, כעבור שבוע. הפעם הביא איתו את מפקד אירגון העלייה, מרדכי בן-פורת. היה זה בעת הביקור הזה, שהפליט רץ להזעיק מישטרה, ויהודה נעצר. יחד איתו נעצר גם בן-פורת.

העלימו עין

חוט נוסף הוא עורכדין עיראקי, תושב תל-אביב, שביקש לשמור על אלמוניות. הוא לא רצה להיכנס לזוויכוח, אם "ציונות אכזרית" היא מוסרית. אבל היה לו מה לומר לגופו של "העסק העיראקי". דבריו:

אחרי שנזרקה הפצצה הראשונה, בקפה דאר אל-בידה, הופצו הרבה שמועות, שהזורקים היו קומוניסטים. אבל למחרת הפצצה, בשעה ארבע בבוקר, כבר חולקו כרוזים, כתובים בכתב-יד, בין מתפללי המניין הראשון בכתת-הכנסת. הכרוזים והזרוע מפני הסכנות שנתגלו עם הטלת הפצצה, והאיצו במתפללים לעלות לישראל.

אדם אחר, שראה בכך תופעה משרינה, היה סלמאן אל-ביאת, שופט-חוקר של בגדאד-דרום. הוא קבע שהפצצת הכרוז בשעה כה מוקדמת מוכיחה ידיעה-מראש על הטלת הפצצה. לכן הורה למישטרה לחקור בכיוון זה, בקובעו כי מטילי-הפצצה הם יהודים

עזרי-משחרר תגר איך שוחררו העצירים?

העסק העיראקי, או שהשתתפו בו — כולל בני מישפחותיהם של שני עולי-הגדרום שלום צאלח ויוסף בצרי: הם בירכו על החלטת העולם הזה לחשוף את הסוד. הגיע זמן שאורחי ישראל יידעו

בודד במערכה

(המשך מעמוד 29)

הסיכון הנוסף נגרם בגלל חקירת המישטרה בפרשה הכוללת. שם צצו עדויות חדשות, שהצביעו לכאורה על כך שהשופט ברדיין נטל שוחד מאדם בשם רפי צפרוב, ביולי 1982, כדי לבטל פסילתו מהחוקת רישיון-נהיגה, וכן כי קיבל ב-1987 כמה פעמים דגים של מדייגים וסחר-דיגים בנמל יפו, בשל פעולות שיפוטיות והקשורות בתפקידו.

סיפור-המעשה של הדגים הוא כל-כך קטנוני ומביך, שקשה אף לחזור עליו.

כתבה-האישום מספר כי אחרי שהר שיע ברדיין את הרייג ג'ורד בלאווין וזן אותו לקנס של 250 שקלים וחודשיים פסילה על-תנאי, שאל אותו השופט בלישכתו אם הוא מוכר דגים, ואחר כך ביקש לדעת כיצד מגיעים לנמל יפו. לדברי כתבה-האישום הגיע השופט לנמל אחרי שבוע, וקיבל שלושה ק"ג דגים בחינם מהדייגים. מאז היה בא לשם אחת לשבועיים בערך, ולוקח כשני קילוגרם מדי-פעם בחינם.

מיס בכוס שבורה

חקירת המישטרה נחתה על השופט כמכת-פטיש. לפתע אי-בר את גלימתו השחורה, נחקר באגרסיביות על-ידי קציני-המישטרה, וכאשר ביקש מים קיבל אותם בכוס שבורה. ההשפלה, הפחד וההפתעה היו קשים לשופט. הניכור התברתי היה קשה כיפליים.

כאשר הגיע מועד-המישפט לא נשמעו העדים בטוחים כל-כך בגירסור תיהם מעל רוכד-העדים. סתירות רפרו סתירות, ובית-המישפט שאל את התובע שאלות קשות.

בפרט-האישום הראשון, שבו נאשם השופט כי נשא פנים לרפי צפרוב וביטל את פסילתו תמורת 330 דולר, התברר כי אי-אפשר להוכיח שאמנם היה זה השופט ברדיין שביטל את הפסילה. מכיוון שמדובר בשנת 1982, שכחו רוב המעורבים בדבר מי היה השופט.

צפרוב עצמו, העד הראשי והמת-לונן, לא זכר אם אמנם היה זה השופט ברדיין או השופט שמאי, שביטל את פסילתו. נותר ספק גדול לגבי השאלה מי ביטל את הפסילה, ולכן קשה לקשר את השוחר למעשה — אם אמנם היה שוחר.

גם בעניין הדגים נותרו סתירות גדולות. השופט עומד בתוקף על-כך שהתעניין אמנם בדגים בגלל ריבוי הכולסטרול אצל אשתו, אבל מעולם לא לקח דגים ללא תשלום. השופט

השופט עמד בתוקף על כך שמועולם לא לקח דגים ללא תשלום

אינו מכחיש כי שאל את הדייגים כיצד להגיע לנמל יפו. אולי שופט מתחכם יותר לא היה שואל שאלה כזו מנאשם שזה עתה נשפט, אבל בכך בלבד אין עדיין עבירה.

בית-המישפט מתלבט כעת בשאלה מדוע העידו הדייגים כי נתנו לשופט דגים חינם. וכי מדוע היו דייגים פשוטים מיפו מעוניינים להפליי שר פט? על-כך אין תשובה בפיו של הסניגור. הוא יכול רק להצביע על-כך שכאשר דייגים ערביים מיפו מוזמנים לחקירה בתחנת-המישטרה, אין הם מרגישים בנוח. ויתכן ששמחו לרצות את חוקריהם בכל דבר שביקשו.

בקרב יחלטי בית-המישפט אם בר-דיין הוא אשם או חתי-משפט, ובכך יסתיים מישפט-השוחר השני של שופט בישראל. הראשון, זה של השופט המחור זי אליעזר מלח, הסתיים לפני 20 שנה בזיכוי של השופט, אך בהריסת הקא-בזירה המבטיחה שלו. לברדיין לא נשאר עוד הרבה זמן לקאריירה, אבל הוא דואג לכבודו.

אנו מבטיחים הרים וגבעות

הרים עמוסי שלג וגבעות ציוריות, מסלולי סקי מטופחים ופונדקי דרכים מכניסי אורחים. אוויר צלול ומסלולי טיול מרתקים, מטעמי חורף במסעדות ובתי קפה שוקקים, מלונות עם אווירה חמימה ופונדקי בירה מלאי שמחת חיים. זוהי אוסטריה של חורף, שאלה באים מביני דבר מכל העולם.

**חופשה
בבאדגסטיין**

7 לילות + ארוחת
בוקר במלון בדרגת
תיירות.

**בילוי
בוינה**

4 ימים - 3 לילות,
חצי פנסיון במלון 4
כוכבים, הסעה מנמל
התעופה למלון או
בחזרה, חצי יום סיור
בווינה, ערב אוסטרי
טיפוס, תחבורה
חופשית במשך 3
ימים, כניסה חופשית
לקזינו.

**שבוע של בריאות
בקיצביהל**

מלון 5 כוכבים,
פנסיון מלא, השגחה
רפואית, עיסוי,
סאונה, טיפולי
הרזיה ויופי.

מ-140\$

מ-124\$

מ-762\$

המלצות חמות תוכל לקבל אצל סוכני הנסיעות ובמשרדי
נתיבי אוויר אוסטריים - נציגי משרד התיירות האוסטרי.

חיפה

מחניים 4 א' טלפון 389988, 389442.

תל אביב

בן יהודה 17 טלפון 652244.

AUSTRIAN AIRLINES

**המזכירה
הזוהרת
ביותר
במדינה:**

התפטרות!!

אורה בהרב
והבוס שלה
מרדכי מאיר

איציק ויינגרטן: נפרדתי מעופרה!